

Härnösands kommun
Årsredovisning

14

Innehållsförteckning

Del 1 Inledning

Återväxt och mycket nytt	2
Härnösand 2014	3
Kommunkoncernens organisation	4
Vart går dina pengar	5
Fem år i sammandrag	6

Del 2 Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys	8
Kommunens styrning och mål	12
Finansiell analys	20
Medarbetare	27

Del 3 Verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen	32
Arbetslivsnämnden	34
Samhällsnämnden	37
Skolnämnden	40
Socialnämnden	43
AB Härnösandshus	46
Härnösand Energi & Miljö AB	48
Räddningstjänsten Höga Kusten - Ådalen	50

Del 4 Finansiella rapporter

Resultaträkning, Kassaflödesrapport	54
Balansräkning	55
Noter	56
Driftredovisning, Investeringsredovisning	64
Redovisningsprinciper	65
Ekonomisk ordlista	67
Revisionsberättelse	68

Återväxt och mycket nytt

Ljusen lyser på nytt i gamla Tingshuset! Det var nog många som gett upp hoppet om att få se det igen. För mig är detta lilla mirakel ett glatt och hoppingivande minne från året som gått. För att inte tala om den strålande decemberlördagen då jag fick vara med och inviga den återuppståndna livsmedelsbutiken i Viksjö, med mini-restaurang, museum och bensinmack.

I det större perspektivet har det också vänt. Härnösand är nu en växande kommun med ökat antal invånare, +350 på två år. Vi har en växande ekonomi, femtio nya jobb bara genom ökad handel. Bostadspriserna ökar och äntligen har byggandet av bostäder kommit igång. Nästan så att företagen står i kö att bygga nya bostäder och samhällsnämnden översvämmas av ansökningar från privatpersoner om nya bygglov.

Visst ser vi historiens största satsning på attraktiva anläggningar för fritid och idrott; Ridsportanläggningen, NHL-rinken, Bondsjöanläggningen, Skate/BMX-banan och nya steg i utvecklingen på Vårdkasen. Ett attraktivt Härnösand byggs med mångfald av möjligheter till idrott, kultur, lek och upplevelser i alla dess former. Sommarens evenemang 2014 och uppsluppenheten kring Matissetavlan blev ett vackert ackord för livaktighet och oväntade öppningar.

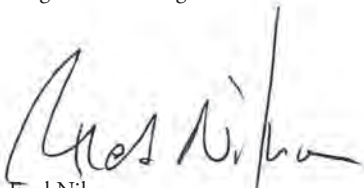
Kanske vågar vi också tro på en ny anda i företagsvärden. På några år har vi gått från att vara 30-50 personer på företagsfrukostarna till att som nu vara 120-150. Vi har vuxit ur den ena lokalen efter den andra. Och samverkan med kommunerna kring etableringsfrågor har tagit flera nya steg. Vi blir starkare ihop med andra, var sig det gäller att utveckla varumärket Höga Kusten eller kampen för en ny järnväg till Sundsvall och Gävle.

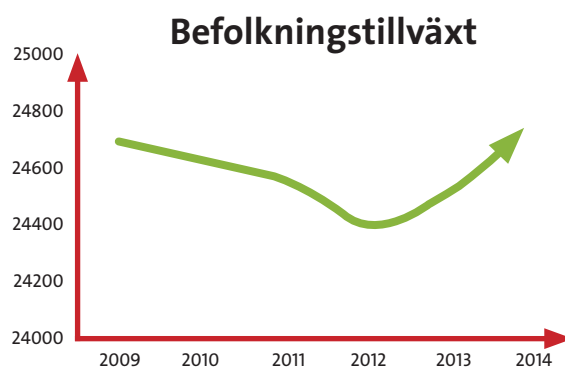
Härnösand har under året också glimtat till på den nationella arenan som ett föredöme. Som när äldrevården på Ålandsgården visat hur hälsa och livskvalité ökar när onödig medicinering ersatts av mänsklig kontakt och närhet. Som när delegationer från hela landet kommer för att se en toppmodern ridsportanläggning byggas. Som när ryktet om domkyrkans regnbågs matta sprids över världen och Härnösand åter blir symbol för tolerans och tro på en värld i gemenskap. Och inte minst, då

det kan konstateras att Härnösand har landets bästa upphandlare. Sofia Elmeholt vann utmärkelsen Årets Upphandlare genom att visa att det visst är möjligt att göra riktiga upphandlingar som ger lokala producenter rättvisa chanser att konkurrera.

Vi har tagit steg för ett renare Härnösand. Hemabs återvinningspark tog emot 70 procent mer avfall än tidigare år. Man frågar sig "Vad gjorde vi av allt detta tidigare?". Hur som, nu etablerar vi nya ordningar för ett hållbart samhälle. Vi tog det stora beslutet att dra kommunalt vatten och avlopp längs Södra Sundet ner till Solumshamn, en viktig sak för miljön och för utvecklingen av kuststräckan. Vi tog nya steg för att bygga en infrastruktur för fordon som går på fossilfria bränslen. Första snabbbladdningsstationen är uppe, första biogasmacken på gång och två elbussar rullar nu på våra gator. Små steg som nu måste följas av många många nya. Vi är på väg och det mesta återstår att göra. Utmaningar för kommande år saknas inte.

Fred Nilsson,
Kommunstyrelsens ordförande (S)

Återvinning, lokalproducerad el och elbussar

Härnösand har som mål att bli bäst i Sverige på återvinning och har även 100 procent lokalproducerad el till kommunkoncernens verksamheter samt elbussar för kollektivtrafiken i tätorten.

Solbacken

Fredagen 21 november invigdes Solbacken, vårt nya boende för personer med demenssjukdom. På Solbacken finns 20 fina lägenheter. Den 1 december flyttade de första in.

HÄRNÖSAND 2014

— några höjdpunkter från året som gått

Skateparken

Parken är 2000 m² och har en åkbar yta av betong på 700 m². Det kommer att bli en häftig park. Idén kommer ursprungligen från ett medborgarförslag som kom in till kommunen hösten 2011.

Ridsportanläggningen

Den blir en av Sveriges modernaste med grupp-hästhållning och bra tillgänglighet även för rörelsehindrade och allergiker.

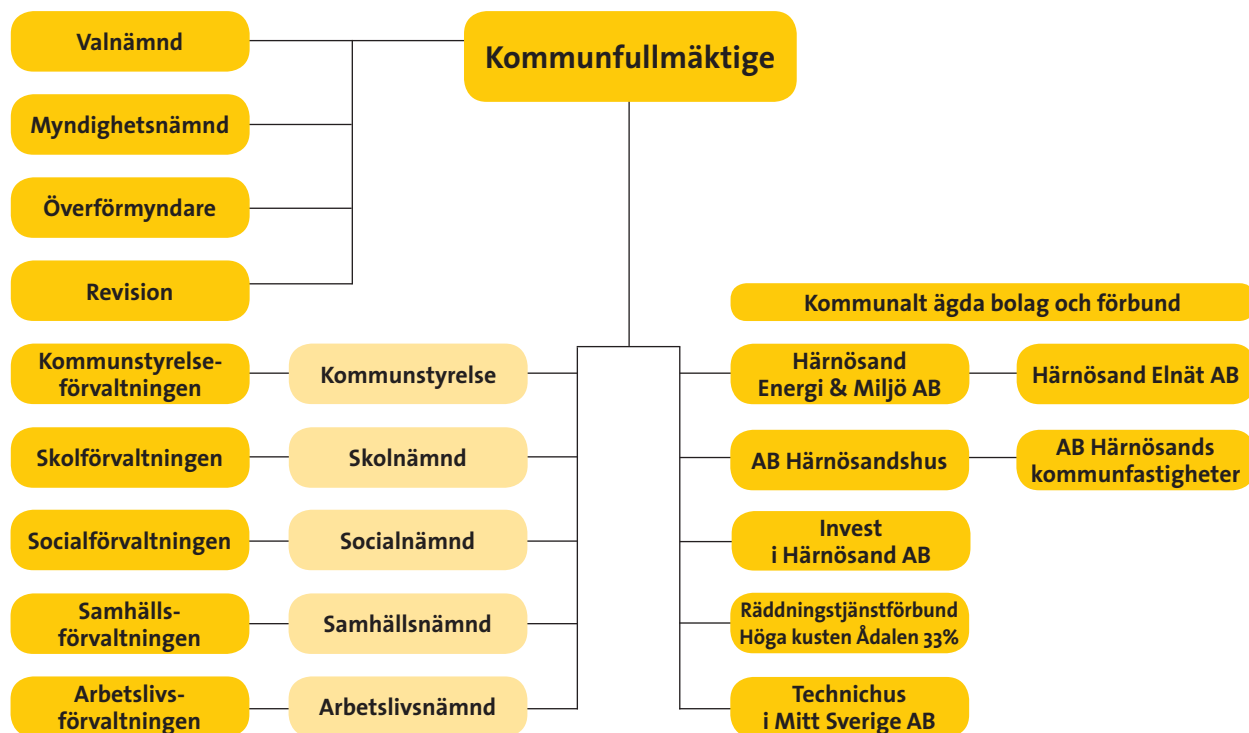
Evenemang

Foto: Maria-Therese Sommar

Under sommaren anordnades många evenemang bland annat Stadsfesten, Krantz Challenge, Diggilo och Härnösands dagen.

Kommunkoncernens organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Detta görs med stöd av de olika facknämnderna. I kommunstyrelsens ansvar ingår även strategiska näringslivsfrågor.

Överförmyndarnämnden ansvarar för tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns uppdrag.

Socialnämnden

Socialnämndens uppgift är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring. De ska även verka för en god vård och omsorg för äldre och funktionshindrade samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra.

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten beträffande stöd och service till funktionshindrade, den kommunala hälso- och sjukvården, bistånd, insatser mot missbruk och omsorger om barn och ungdom.

Nämnden beslutar även i ärenden om serveringstillstånd samt ansvarar för kommunens familjerådgivning.

Skolnämnden

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldrarna 1-21 år. Skolnämndens verksamheter omfattar förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundskärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt den kommunala Musik- & Kulturskolan.

Samhällsnämnden

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, fysisk planering, bygglov, mark- och fastighetsfrågor, mätningssuppgifter, gator och parker, naturvård, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller.

I samhällsnämndens ansvarsområde ingår även fritids-, kultur- och ungdomsverksamhet, däribland drift av fritids- och friluftsanläggningar, teater, konsthall, bibliotek samt ungdomsgården Käken.

Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden är kommunens nämnd för arbetsmarknad, vuxnas lärande och mottagning av nyanlända. Nämnden har ansvar för vuxenutbildning i form av Kommunal vuxenutbildning, Lärnvux, Svenska för invandrare (SFI), samhällsorientering för nyanlända (SO) samt för Yrkeshögskolan. Även mottagning av nyanlända samt sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden ingår i nämndens uppdrag.

Mandat i kommunfullmäktige

Parti	Mandat
Socialdemokraterna	18
Vänsterpartiet	3
Miljöpartiet de gröna	3
Kristdemokraterna	1
Sjukvårdspartiet - Västernorrland	3
Moderata samlingspartiet	8
Centerpartiet	4
Sverigedemokraterna	1
Folkpartiet liberalerna	2
Totalt	43

Var går dina pengar?

100 kronor i skatt till kommunen användes under 2014 så här:

37 kr Vård och omsorg

27 kr Skola, barn och ungdom

12 kr Förskola och barnomsorg

7 kr Infrastruktur, skydd mm

6 kr Fritid och kultur

5 kr Individ- och familjeomsorg

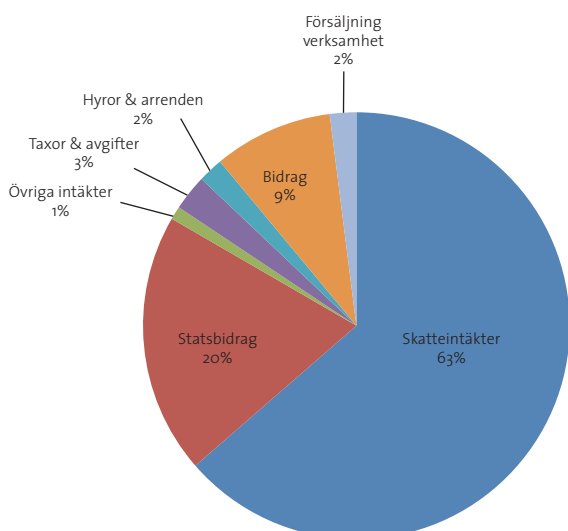
2 kr Politisk verksamhet

2 kr Särskilt riktade insatser

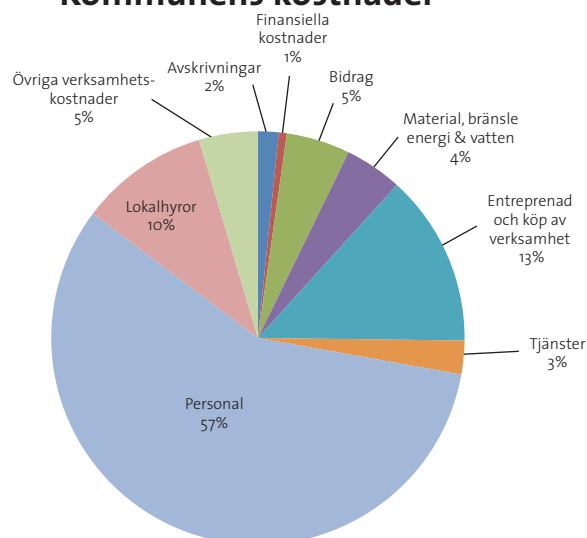
1 kr Vuxenutbildning och övrig utbildning

1 kr Affärsverksamhet

Kommunens intäkter

Kommunens kostnader

Fem år i sammandrag

Kommunen	2014	2013	2012	2011	2010
Folkmängd 31/12	24 755	24 509	24 398	24 541	24 611
Total skattesats %	34,03	34,03	34,03	34,03	34,03
- varav kommunal skattesats	23,34	23,04	23,04	23,04	23,04
Verksamhetens nettokostnad, mnkr*	-1 357,8	-1 297,2	-1 263,1	-1 230,8	-1 206,6
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	1 356,9	1 312,7	1 273,6	1 262,0	1 226,2
Finansnetto, mnkr*	-5,3	-20,6	-26,4	-9,8	-0,7
Årets resultat, mnkr	6,0	-51,5	3,1	-35,2	11,5
Årets resultat, mnkr*	-6,2	-5,2	-16,0	21,4	25,2
Tillgångar, mnkr	774,6	752,9	840,0	843,9	813,9
Tillgångar per invånare, kr	31 290	30 720	34 429	34 387	33 071
Skulder, avsättningar, mnkr	977,7	962,1	997,6	1 004,7	939,4
Skulder, avsättningar per invånare, kr	39 495	39 254	40 888	40 940	38 170
Eget kapital, mnkr	-203,1	-209,2	-157,6	-160,8	-125,5
Drifskostnadsandel av skatteintäkter, %*	100,5	100,4	101,2	98,3	98,0
Soliditet, %	-26	-28	-19	-19	-15
Nettoinvesteringar, mnkr	69	75	63	72	40
Avskrivningar mnkr	-26,3	-22,5	-18,1	-17,9	-25,0
Antal tillsvidareanställda	1 816	1 758	1 770	1 800	1 835
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	1 726	1 671	1 677	1 696	1 724
Härnösand kommunkoncern					
Årets resultat, mnkr	23,3	-42,8	18,0	-29,0	-11,4
Årets resultat, mnkr*	10,6	4,1	-6,2	21,7	2,3
Soliditet, %	3	2	4	3	5
Nettoinvesteringar, mnkr	198	155	164	172	148
Antal tillsvidareanställda	1 997	1 940	1 959	1 986	2 022

* Exklusive jämförelsestörande poster

Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys

Samhällsekonomi

Enligt Nordeas expert för ekonomisk analys Lena Sellgren så kan Västernorrland vänta sig en lägre tillväxt än övriga Sverige men på uppsidan finns att Västernorrland är mindre konjunkturkänslig än resten av riket.

Arbetsmarknaden är stark och mer stabil än i övriga Sverige och dessutom är arbetslösheten lägre än snittet för riket. Småhuspriserna i Västernorrland har ökat med cirka 30 procent snabbare än inkomsterna de sista 15 åren.

Den globala återhämtningen sker främst i England och USA men det går trögt i euroområdet. Fokus för Europa är hur centralbankerna kommer att agera. Den svenska ekonomin har en stark hemmamarknad men exportmarknaden går trögt och dämpar tillväxten i Västernorrland. Riksbankens nollräntepolitik kan fortsätta i flera år, dessutom är inflationen historiskt låg och kommer troligen fortsätta att vara det under några år. Vid en sämre ekonomisk utveckling än förväntad kan tillfälliga finanspolitiska stimulanser övervägas eftersom statsskulden är låg. Under slutet av 2014 har oljepriset sjunkit och priset har halverats sen sommaren. Den ryska rubeln har mot dollarn tappat nästan 50 procent av sitt värde vilket skapar en stor oro för hur Ryssland ska hantera den uppkomna situationen.

Räntan påverkar Härnösandshus och pensionsskulden

Ränteutvecklingen är främst betydelsefull för Härnösandshus som har huvuddelen av kommunkoncernens skulder till kreditinstitut. Dessutom påverkas kommunens pensionsskuld av förändringar i räntenivån. Kommunen har etablerat en pensionsstiftelse och redovisar hela sitt pensionsåtagande i balansräkningen. Pensionsstiftelsen har ett kapital på cirka 250 mnkr och med en räntenivå på 0 procent och i praktiken ingen inflation så behöver stiftelsen bara ha en avkastning på 2-3 procent för att klara sitt åttagande.

Låg ränta innebär att de investeringar som kommunen står inför blir billigare att finansiera.

Risker och möjligheter för Härnösand

Härnösand, liksom länet och regionen, påverkas självklart av globala trender. Näringslivet och regionens invånare är i ökande grad berörda av beslut och förutsättningar som inte går att påverka lokalt eller regionalt. Risken är av övergripande karaktär och mycket svår att hantera för en relativt liten kommun. Härnösands kommun arbetar dock strategiskt för att möta några av de framtida utmaningarna. Fokus under kommande år ligger till exempel på:

- samarbetsprojekt med kringliggande kommuner för att vinna stordriftsfördelar och minska kostnaderna
- pensionsavgångar, demografiska utveckling och den ökade efterfrågan på välfärdstjänster gör kommunsektorn till en framtidsbransch

- utbyggnad av bredband
- utveckling av ett arbetsmarknadsområde mellan Sundsvall och Örnsköldsvik med möjlighet till jobb och utbildning
- järnväg med dubbelspår mellan Härnösand och Gävle
- samarbete med Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik för att stärka varumärket Höga Kusten

Härnösands kommun lyckas med balansnumret att både gasa och bromsa samtidigt. Kommunens resultat är bra samtidigt som stora satsningar planeras i olika projekt. Det gäller till exempel byggandet av ridanläggning och projekt Entré syd.

Näringsliv

Näringslivsarbetet bedrivs inom kommunstyrelseförvaltningens näringslivsenhet. I arbetet ingår näringslivsfrågor, företagslots, företagetableringar, turismfrågor, landsbygdsutveckling, centrumutveckling, inflyttning och nyföretagande.

I slutet av april presenterade Svenskt Näringsliv rankingen av företagsklimatet i kommunen. Härnösand låg på plats 223, vilken är kommunens näst bästa placering sedan mätningen startades.

Under året har näringslivsenheten gjort en omvärldsanalys med konsultbolaget Kairos Future. Syftet var att sätta Härnösand i ett utifrånperspektiv och hitta kommande utvecklingsområden.

Timrå, Sollefteå och Härnösands kommun har under året jobbat i ett projekt för att undersöka förutsättningarna för datacenteretableringar i regionen.

Näringslivsfrämjande åtgärder

Vi utvecklar kontinuerligt samarbetet med företagsorganisationerna i Härnösand. Kommunledningen träffar regelbundet företagsorganisationerna för att diskutera utvecklingsfrågor och kommande projekt.

Under året har konceptet för företagsfrukostarna utvecklats. Under 2014 har åtta företagsfrukostar arrangerats i centrum. Totalt har det på dessa träffar varit 896 gäster, vilket är rekord. Antalet gäster har nästan dubblats från 2013 då 448 personer besökte frukostmötena.

Besöksnäringen

Under våren har kommunerna i Höga Kusten bildat ett gemensamt utvecklingsbolag för besöksnäringen. På detta sätt kan kommunerna tillsammans på ett tydligt sätt driva utvecklingsfrågor för besöksnäringen i området.

Kommunen har i år beviljats ett projekt från Leader Höga Kusten. Projektet har till syfte att utveckla strandhugg på Hemsön. Två strandhugg har färdigställts.

Evenemang

Under sommaren profilerades Härnösand som "Höga Kustens heta sommarstad". Festivalveckan i Härnösand, som var den 11-19

juli, visar sig inte bara vara en succé publikmässigt med cirka 30 000 besökare, utan har även gett effekt på handeln i centrum.

Under december månad genomförs en julkampanj i Härnösand. Tanken var att lyfta några av de bästa evenemangen och erbjudandena så att fler upptäcker Härnösand som besöksmål under julen. De som stod bakom kampanjen var Höga Kusten Turism, Murberget Länsmuseum Västernorrland, Technichus Science Center, Handelsplats Härnösand, Härnösands Julshow, Hernö Winter Party, Julkul med Lasse Stefan, Härnösands kommun och Mittmedia.

Nyföretagande

Bolagsverkets statistik visar att antalet nyregistrerade företag i Härnösand till och med juli 2014 har ökat jämfört med samma period föregående år. 68 nya företag registrerades i Härnösand, vilket är den högsta siffran den senaste 5-årsperioden (januari-juli månad).

Landsbygdsutveckling

Under året har det fokuserats på att vidga mötesplatser för företag i hela kommunen. Möten har skett i Stigsjö, Häggdånger, Hemsön, Ålandsbro, Viksjö och Hälledal. Under året har det arrangerats nio träffar med totalt 130 deltagare.

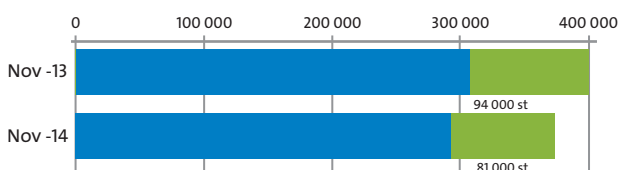
Kommunen har i år antagit ett bredbandsprogram. Under hösten har en resurs arbetat med att öka intresset för bredbandsfrågor på landsbygden. Flera olika mötesforum har skett.

Ett bredbandsforum har bildats som består av representanter från alla "byalag" i kommunen samt Servanet. Syftet med bredbandsforum är att skapa ambassadörer och intresse. Bredbandsforum har haft tre möten med totalt 114 deltagare.

Arbetsmarknad

Sveriges arbetsmarknad

Arbetsmarknaden i Sverige visar positiva förändringar under 2014. Antalet inskrivna arbetslösa, det vill säga öppet arbetslösa eller deltagare i program med aktivitetsstöd, fortsätter att minska i alla län. I slutet av november var 7,9 procent av den registerbaserade arbetskraften arbetslös. Det är 27 500 färre personer än i fjol.

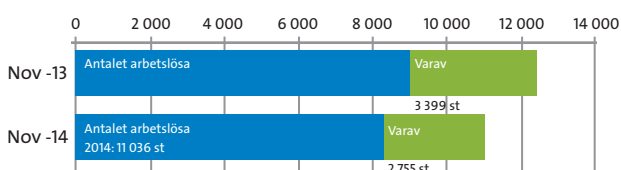

Arbetsförmedlingen hade totalt i landet cirka 81 000 ungdomar (18-24 år) som var inskrivna som arbetslösa i slutet av november 2014. Det innebär en minskning med närmare 13 000 personer jämfört med samma tid året innan.

Västernorrlands län

I Västernorrlands län var, november 2014, antalet inskrivna arbetslösa personer 11 036, vilket motsvarar 9,3 procent av den registerbaserade arbetskraften mellan 16-64 år. Det är 1 358 färre personer än vid samma tidpunkt förra året.

Antalet arbetslösa ungdomar (18-24 år) var 2 755 i slutet på november 2014. Det innebär en minskning med 644 personer jämfört med samma tid året innan.

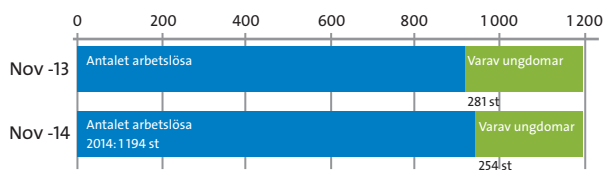
En utmaning för länets arbetsmarknad är att kompetenskraven ökar och vissa grupper på arbetsmarknaden hamnar allt längre ifrån arbetsgivarnas krav. Identifierade grupper som har svårare att hitta arbete och riskerar att hamna i långa tider av arbetslöshet är:

- Personer med högst förgymnasial utbildning
- Personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga
- Arbetsökande i åldern 55-64 år
- Utomeuropeiskt födda

En viktig uppgift är att stärka och stötta dessa personer för att öka deras konkurrenskraft och chans till ett arbete.

Härnösand

I Härnösand var antalet inskrivna arbetslösa 10,4 procent av den registerbaserade arbetskraften mellan 16-64 år, november 2014. Det är två personer färre än vid samma tidpunkt året innan.

Antalet arbetslösa ungdomar (18-24 år) i Härnösand har minskat med cirka 10 procent sedan november 2013.

Härnösands kommun har genomfört satsningar på arbetsmarknadsåtgärder för grupper som inte har tillräcklig utbildningsbakgrund, yrkeserfarenhet och/eller saknar arbetslivserfarenhet. Genom att fatta beslut om 314 anställningar har förvaltningen bidragit till att minska långtidsarbetslösheten med cirka 3 procentenheter, det vill säga från 13,4 procent till 10,4 procent. Förutom anställningar har cirka 700 personer fått möjlighet till kompetenshöjning, rehabilitering och/eller arbetsträning.

Arbetsförmedlingens prognos för 2015 och 2016

Arbetsförmedlingens prognos inför kommande två år utlovar

fler jobb i hela landet och att arbetslösheten bedöms minska ytterligare.

Arbetsgivarna ser positivt på de kommande åren, även om framtidstron har dämpats något sedan våren 2014. Samtidigt är de offentliga arbetsgivarna mer optimistiska än tidigare och tror på fler anställda inom de flesta av sina verksamhetsområden. Däremot har de offentliga arbetsgivarna blivit mer bekymrade över den knappa tillgången på utbildad arbetskraft.

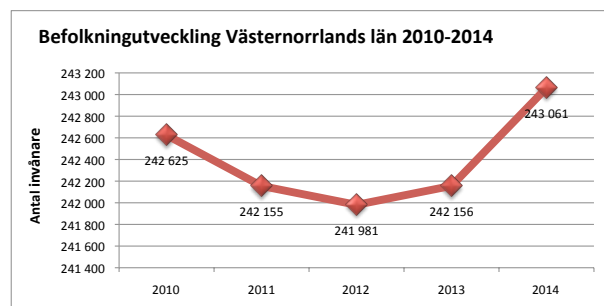
Antalet arbetsökande med god utbildning minskar i takt med att konjunkturen förstärks vilket också gör att arbetet med matchning blivit en allt tuffare utmaning. För att lyckas krävs en god framförhållning angående aktuella rekryteringar och goda kontakter med arbetsgivarna.

Arbetsförmedlingen konstaterar i en återsrapport till regeringen att utbildningsnivån blivit allt högre bland nyanlända som kommer till Sverige. Arbetsförmedlingen ser dock att det finns en risk för att den kompetens som finns hos nyanlända inte blir synliggjord och därför inte kan tas tillvara av arbetsgivarna. På längre sikt kommer det att bli helt nödvändigt att ta vara på detta tillskott till arbetskraften för att kunna öka sysselsättningen.

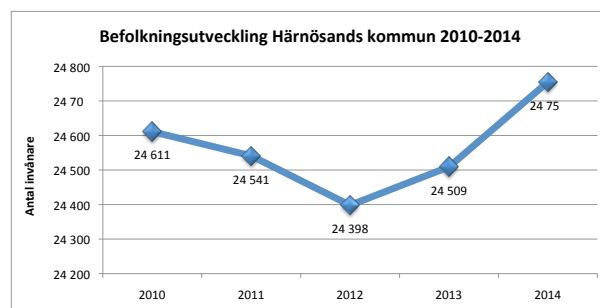
Befolkning

Sveriges befolkning fortsätter att växa. Under 2014 ökade landets befolkning med 102 491 personer jämfört med året innan. Folkökningen är den största som någonsin uppmätts mellan två enskilda år. Främsta skälet till det är en rekordhög invandring med 126 966 personer. Den sista december 2014 uppgick Sveriges befolkning till 9 747 355 personer. Västernorrland följer samma trend som riket. Befolkningen i Västernorrland ökade under året med 905 personer. Nu bor det 243 061 personer i länet.

Orsaken till den positiva utvecklingen är inflyttning från andra länder. Det är inte alla kommuner i länet som vuxit under 2014. Kramfors, Timrå och Ånge har en negativ befolkningsutveckling.

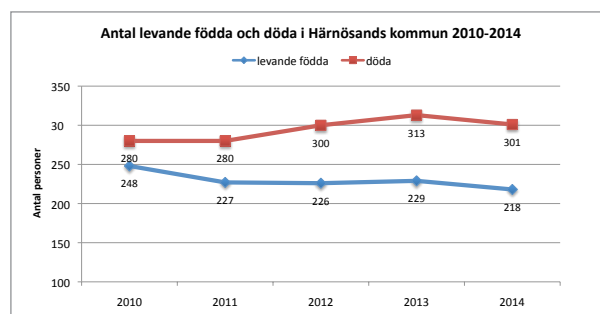

Efter många år av negativ befolkningsstillväxt är det andra året i följd som Härnösand ökar sin befolkning. Befolkningsstillväxten är hela 246 personer. Ökningen 2014 är till och med större än föregående år. Då växte befolkningen med 111 personer. Härnösand har nu 24 755 invånare.

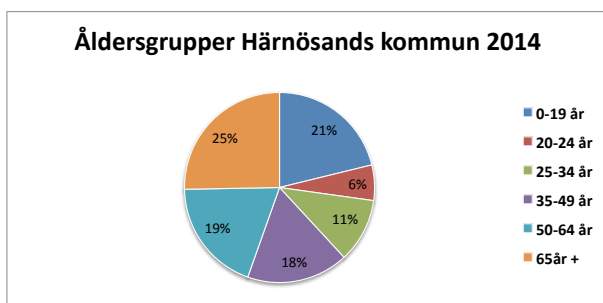
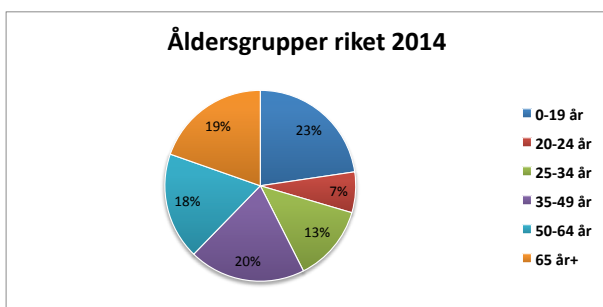
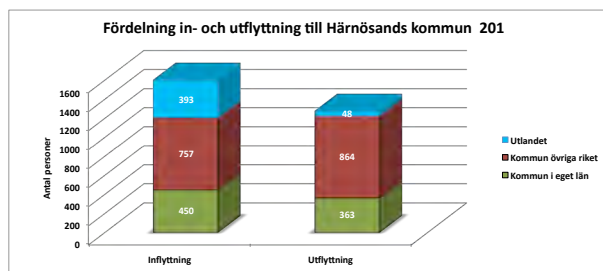

Födelsetalen i kommunen är fortfarande negativa. Antalet barn som föds i kommunen är färre än antalet personer som avlider. Det leder till att Härnösand har ett negativt födelsetal (-83).

Det är positiva inflyttningssiffrorna som leder till Härnösands positiva befolkningsutveckling. Flyttningsnettot för 2014 ligger på 325 personer. Det är alltså fler människor som flyttar in till Härnösand än som flyttar ut. Det är inflyttning från andra kommuner i Västernorrland och från andra länder som ger denna goda utveckling.

En aspekt som är viktig när det gäller att bedöma befolkningsutvecklingen, är hur befolkningen är fördelad i ålder. Härnösand har relativt många äldre. 25 procent av invånarna är 65 år eller äldre. Antalet invånare som är 65 år och äldre är i riket som helhet endast 19 procent. En stor andel äldre ger utmaningar för framtidens samhälle i vård, omsorg och tillgänglighet.

Kommunens styrning och mål

God ekonomisk hushållning

Kommunen styrs till stor del av kommunallagen. Den ställer krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att kommunen ska vara rustad med en stabil ekonomi. Ekonomisk hushållning uppnås om kommunen utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. God ekonomisk hushållning ska ses ur både ur ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv. Krav på budget i balans innebär att kommunens utgifter inte får vara större än inkomsterna för varje enskilt år.

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling. Den anger därmed de finansiella förutsättningarna för en hållbar ekonomi. Kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Bra förutsättningar skapas när det råder klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Det innebär också att vi ska arbeta effektivt och ha ett positivt ekonomiskt resultat över en längre period.

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning innebär att kommunens verksamheter långsiktigt ska bedrivas inom ramen för det som medborgarna betalar i form av skatter och avgifter.

Uppföljning

Nämnderna ska följa upp och utvärdera nämndernas egna verksamhetsmål. Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela kommunens samlade verksamheter, såväl nämnder som kommunala bolag. För att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt följer kommunstyrelsen upp alla mål två gånger per år i delårsrapport och årsredovisning. Nämndernas och styrelsernas måluppfyllelse sammanställs till ett kommungemensamt resultat.

Hur kommunen styrs

Kommunen styrs till stor del av kommunallagen och andra speciallagstiftningar. För att uppnå god ekonomisk hushållning och nationella mål har kommunfullmäktige beslutat om en styrning som ska vara balanserad. Den bygger på teorin om balanserad styrning. Det innebär att vi arbetar strategiskt och långsiktigt för att uppnå lagstiftningens krav på god ekonomisk hushållning. Styrning och uppföljning ska stödja verksamheternas arbete med att utnyttja resurserna effektivt och tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Kommunfullmäktige har antagit ett målprogram som gäller mellan åren 2012 och 2015. Det ska bidra till att ge bättre förutsättningar för planering, uppföljning och kvalitetssäkring av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige beslutar årligen om de kommunövergripande målen samt budget för det kommande året.

Vision

Visionen för Härnösand är en ”Hållbar, livaktig och solidarisk kommun”. Härnösand ska upplevas som en attraktiv del av världen och vara en plats där människor kan förverkliga sina drömmar. De femton kommunövergripande målen ska bidra till att nå visionen.

Perspektiv

Kommunfullmäktige har beslutat om fem perspektiv. Perspektiven ska spänna över alla grundläggande områden i den kommunala verksamheten.

Styrning sker utifrån fem perspektiv:

- Demokrati *Härnösand där drömmar blir verklighet*
- Kund/världsmedborgare
Härnösand – en attraktiv del av världen
- Process *Härnösand – i ständig förbättring*
- Medarbetare *Härnösand – en dynamisk arbetsplats*
- Ekonomi *Härnösand – en långsiktig ekonomi*

Genom att utgå från de fem perspektiven ökar förutsättningarna för att nå framgång, samtidigt som risken för kortsiktighet minskar. Inom varje perspektiv finns det uppsatta mål för hur visionen ska nås. Oavsett var i organisationen man befinner sig så är visionen, perspektiven och de femton kommunövergripande målen gemensamma.

Perspektivet demokrati beskriver möjligheten för människor att känna sig betydelsefulla och delaktiga i en större helhet. Det ska vara meningsfullt för invånarna att vara aktiva och det ska finnas möjlighet att uppnå förbättringar i kommunen.

Perspektivet kund/världsmedborgare innebär bland annat ett vitalt näringsliv och en bred arbetsmarknad som ska ge förutsättningar för växande befolkning och tryggad social framtid. Kommunen ska prioritera åtgärder som ger vinster för både miljö och folkhälsa, på både kort och lång sikt.

Perspektiven process, medarbetare- och ekonomi riktar sig inåt i organisationen och är viktiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leverera god service med hög kvalitet till sina invånare. Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva och ändamålsenliga.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av perspektiven, vilket sker två gånger per år. Inom varje perspektiv redovisas de tillhörande kommunövergripande målen. De respektive perspektiven kommenteras utifrån nämndernas bedömning av sina mål med kommunstyrelsens reflektioner.

Mål och indikatorer

De femton kommunövergripande målen är långsiktiga och gäller för alla nämnder. Uppföljningen av dessa sker under respektive perspektiv. Bedömningen är en prognos som sträcker sig fram till och med 2015.

Nämndernas verksamhetsmål ska bidra till att de övergripande målen uppnås på lång sikt. Verksamhetsmålen är kortsiktiga och gäller ett år i taget. För mål ett till nio får varje nämnd skapa egna verksamhetsmål. Till varje mål ska indikatorer kopplas som mäter måluppfyllnad. Inom varje nämnd arbetar verksamheten med aktiviteter för att nå nämndens verksamhetsmål. Redovisningen av nämndens mål för 2014 finns i verksamhetsberättelserna.

Inom perspektiven medarbetare och ekonomi (mål 10-15) har nämnderna gemensamma verksamhetsmål och indikatorer. Alla mål ska följas upp tre gånger per år vid varje tertial. Uppföljning görs för att åtgärder ska kunna vidtas för att öka måluppfyllelsen.

Indikatorer följs upp en eller fler gånger under året, beroende på när de mäts.

När når vi målen?

Här redovisar vi en samlad bild av hur väl verksamheten har uppnått kommunfullmäktiges mål inom de fem perspektiven. Kommunen kan direkt påverka de tre sista perspektiven, process, medarbetare och ekonomi. De två första perspektiven, demokrati och kund/världsmedborgare påverkas på längre sikt. I följande sammanställning redovisas perspektiven samt måluppfyllnaden för de tillhörande kommunövergripande målen. Bedömningen av målen grundar sig på en analys och samlad bedömning av nämndernas verksamhetsmål. .

Följande skala används för prognos av de kommunövergripande målen.

- Startad stora problem - aktiviteter fordras
- ◆ Startad - problem - varning
- Startad - på spåret

Mål och måluppfyllelse

Perspektiv Demokrati

BMX-/skatepark

Härnösand - där drömmar blir verklighet

Människor som känner att de kan påverka och vara delaktiga känner sig betydelsefulla. Alla som bor i Härnösand ska ha möjlighet att påverka sin omgivning och sin egen livssituation. Det ska inte finnas några hinder för att delta i det offentliga rummet utan det ska vara tillgängligt för alla. Härnösand är en kommun som kan erbjuda goda livsvillkor till sina medborgare där närheten till arbete är viktig, liksom stadens utbud och ett attraktivt boende. Vi ska bli bättre på att frigöra den utvecklingskraft som finns hos våra invånare.

Åtgärder - det här har vi gjort

Vi har haft flera medborgardialoger inom olika områden, till exempel om hur Härnösand ska utvecklas. Den omvärldsanalys som vi har tagit fram hjälper oss att se Härnösands möjligheter i ett regionalt perspektiv. Många invånare har varit med i framtidsnätverken som har kommit med förslag och idéer på hur kommunen kan utvecklas.

Ett levande lokalt kultur- och föreningsliv är en förutsättning för ett gott och hållbart samhälle. Därför har vi antagit en kulturplan som ska bidra till ett levande kulturliv i vår kommun. Aktörer inom kultursektorn är viktiga för demokratiutvecklingen. Kulturplanen är en del av vår samhällsutveckling. Förutom att planen ska stärka kulturen som samhällsbyggare, ska den även leda till att våra invånare har goda möjligheter att utöva sina intressen genom till exempel ideella föreningar.

Under året har vi genomfört ett landsbygdsprogram. Syftet har varit att hitta nya samverkansmöjligheter och lösningar för tätortsnära landsbygd. Arbetet ska bidra till en ökad inflyttning, fler företag, fler arbetstillfällen samt bättre service. En stor landsbygdskonferens har genomförts för att belysa viktiga frågor för en levande landsbygd. Intresset har varit stort och totalt har närmare ett tusen personer arbetat ideellt för att bidra till projektet.

Under året har vi även tagit fram en tillgänglighetspolicy i nära samarbete med olika intressegrupper. Policyn ska bidra till att vi blir en tillgänglig kommun och har tre målområden: bemötande, kommunikativ tillgänglighet och fysisk tillgänglighet. Alla våra verksamheter och bolag berörs av policyn. Den ska till exempel alltid vara aktuell när vi planerar nya lokaler.

Vi har utvecklat nya e-tjänster för att underlätta för kunden att söka kommunens tjänster vid tider som passar. Tillsammans med andra kommuner har vi gjort det möjligt att söka bygglov via hemsidan. Sedan tidigare kan man ansöka om till exempel plats i barnomsorg via hemsidan.

Vårt nya folkhälsoprogram ska ge våra invånare möjlighet till ett friskare liv och bra dagar i Härnösand. Programmet ska ge förutsättningar för att leva ett friskt och stimulerande liv. Vi har även haft möten om droger tillsammans med bland annat Polisen och föräldrar. Tanken är att förebygga att ungdomar kommer i kontakt med droger och att senarelägga alkoholdebuten.

Resultat - det här har vi uppnått

De dialogmöten som genomfördes har lett till att olika intressegrupper lagt fram utvecklingsförslag. Det gäller till exempel hur Härnösands campus kan utvecklas i framtiden.

Under 2014 började vi införa både tillgänglighetspolicy och kulturplanen i våra verksamheter. För att planerna ska bli verklighet och leda till förbättringar för invånarna, har vi bildat arbetsgrupper som ska planera hur arbetet ska gå till.

Folkhälsoplanen antogs under slutet av 2014 och arbetet med att införa den i kommunen har precis påbörjats. Nu pågår arbetet med att ta fram handlingsplaner för genomförandet. Planerna ska innehålla aktiviteter som bidrar till att ge invånarna en god livskvalitet. Alla verksamheter ska vara med och arbeta för att våra invånare kan få en god hälsa.

För att förbättra servicen på vår hemsida och göra den enklare och mer lättläst har vi utbildat webbredaktörer. Webbredaktörerna ansvarar för att innehållet på webben ska vara lättillgängligt för besökare på sidan.

Under året har landsbygdsprojektet resulterat i två nya servicepunkter på landsbygden. Servicepunkterna finns vid de lokala livsmedelsbutikerna i Hälledal och Stigsjö. Servicepunkterna ska fungera som samlingspunkter för de som bor på landsbygden. Även besökare och turister ska kunna ta del av information via datorerna som finns där. Genom projektet har det tagits fram en planering för bredbandsutbyggnaden. Utbyggnaden av bredband är en förutsättning för att bevara en levande landsbygd i framtiden. Vi har numera en landsbygdsutvecklare anställd i kommunen.

De mätningar som har genomförts visar att invånarna känner att de har goda möjligheter att ha inflytande. De är även mer

nöjda med den service som vi erbjuder än vid föregående mätning.

Förbättringar - det här planerar vi för kommande år

Alla ska kunna lämna synpunkter på kommunens service och verksamheter för att hjälpa oss utveckla vår kvalitet. Synpunkthanteringen kommer under året att utvecklas och marknadsföras. Felanmälningar ska kunna lämnas både via webb och via en app på mobiltelefonen så att vi fort kan sätta in åtgärder för att rätta till de fel som anmäls.

Vi ska ta tillvara och fortsätta arbetet med att utveckla landsbygden. Den ska bli attraktiv för både boende och företag. Det är viktigt att vi fortsätter med bredbandsutbyggnaden på landsbygden så att fler får tillgång till snabbt bredband.

Utvecklingen av fler e-tjänster fortsätter genom ett projekt med de andra kommunerna i länet. Inom de närmaste åren ska vi kunna erbjuda våra invånare ett tjugotal nya e-tjänster.

Tillgänglighetsarbetet ska avspeglas i vår planering av gator, cykel- och gångbanor och bostäder. Vid vår nya ridsportanläggning ska vi arbeta för att göra den så tillgänglig som möjlig för alla. Vi kommer också att fortsätta anpassa de kommunala badplatserna så att alla kan besöka dem.

Kommunövergripande mål

- **Mål 1 - Härnösand ska vara en kommun där människor känner sig delaktiga och betydelsefulla.**
- **Mål 2 - Härnösand ska vara en kommun där det ska vara lätt att ta del av de gemensamma resurserna och att komma i kontakt med kommunens tjänstemän och politiker.**
- ◆ **Mål 3 - Härnösand ska vara en kommun som erbjuder alla sina invånare goda livsvillkor**

Perspektiv Kund- och världsmedborgare

Elbuss

Härnösand - en attraktiv del av världen

Bra dagar i Härnösand innebär att det finns möjligheter till ett bra boende, ett rikt näringsliv och en bra miljö. Bra dagar betyder även att det finns bra skolor och möjligheter till en meningsfull fritid. Goda kommunikationer skapar utsikter för en större arbetsmarknad.

Åtgärder - det här har vi gjort

Under 2014 har vi arbetat med att utveckla kommunen som en plats att leva och bo i. Näringslivet fortsätter att utvecklas positivt, vilket mätningen i Svensk näringslivsranking visar. Genom olika aktiviteter har vi försökt hjälpa och stödja näringslivsutvecklingen. Ett uppskattat forum för näringslivet är våra företagsfrukostar. De har olika teman och ger möjlighet för våra företag att nätverka och underlätta kontakten med kommunens tjänstemän. Dessa träffar har varit mycket uppskattade och välbesökta. Vi samarbetar bland annat med Sundsvalls och Timrå kommun i olika etableringsfrågor för att utveckla regionen.

För att kommunen ska upplevas som attraktiv har vi gjort en strategisk planering för att utveckla boendemiljön. Ett sådant område är Lövudden. Vi har stora möjligheter att ge invånarna attraktiva boenden som är både stadsnära och nära vår natur. En marknadsföringskampanj har genomförts för att locka nya invånare till kommunen. I en av Sveriges största dagstidningar skickades en bilaga med som skulle locka fler att bli intresserade av vår kommun.

Vi arbetar med olika insatser för att minska arbetslösheten i kommunen. En särskild satsning har gjorts för personer som har försörjningsstöd. Genom ett samarbete med Arbetsförmedlingen får de möjlighet att komma in på arbetsmarknaden, för att på längre sikt kunna försörja sig själva.

För att underlätta för studerande att kombinera arbete med studier har det inom KomVux införts flexibel studiegång. Det innebär att vi anpassar kurserna bättre efter individens behov och förutsättningar. De studerande kan även välja att läsa på

distans, i klassrum eller en kombination av bägge. Det upprättas även individuella studieplaner och ibland även en handlingsplan.

Vi vill att så många elever som möjligt i våra grundskolor ska nå målen och få bättre resultat i de nationella proven. Därför har det pågått flera projekt för att stärka elevernas lärandemiljö.

Ett medvetet miljöarbete har pågått under året. För våra invånare märks det främst genom att vi succesivt inför källsortering för hushållen. Flera förskolor och skolor har påbörjat en miljöcertifiering för att minska belastningen på miljön.

En ny livsmedelupphandling genomfördes under 2014. Det har inneburit att små leverantörer i närområdet kan leverera exempelvis kött till våra produktionskök. Likaså har nu lokala odlare möjlighet att leverera grönsaker och frukt till oss.

Resultat - det här har vi uppnått

Vi har en fortsatt hög näringslivsranking trots att vi tappat i placering jämfört med föregående år. Omsättningen i handeln ökar i kommunen och det bidrar till att det tillkommit 55 nya arbetstillfällen.

Mätningar visar att befolkningsutvecklingen för andra året i rad är positiv. Befolkningsökningen är dock något lägre än föregående år.

Vi arbetar aktivt tillsammans med Arbetsförmedlingen för att minska långtidsarbetslösheten i kommunen. Trots det har långtidsarbetslösheten inte minskat utan ligger kvar på ungefär samma nivå som föregående år. Det positiva är att ungdomsarbetslösheten har minskat jämfört med tidigare mätningar.

Den jobsatsning som pågår har som mål att omfatta 100 personer. Under året har 39 personer deltagit. Det är fortfarande för tidigt att uttala sig om resultatet då insatsen påbörjades under 2014 och ingen deltagare har hunnit slutföra den.

En undersökning visar att våra medborgare ger kommunens miljöarbete ett mycket högt betyg och det ligger högt över genomsnittet i landet. Den satsning som vi gjort på källsortering innebär nu att 66 procent av kommunens hushåll källsorterar. Matavfallet återvinns i vår biogasanläggning och blir till fjärrvärme.

Trots åtgärderna för att elever i årskurs tre ska nå målen har det totala resultatet försämrats något jämfört med föregående år. Det skiljer sig något mellan skolområdena. När det gäller de nationella proven så finns det skolor där alla elever är godkända. Vårt resultat ligger strax under riksgenomsnittet.

Inom skolan har miljöcertifieringen pågått under året. För närvarande är det 6 av skolans 33 skolenheter som miljöcertifierats. Arbetet är omfattande och tar tid.

Förbättringar - det här planerar vi för kommande år

Flera skolor fortsätter att göra uppföljningar med hjälp av det nationella projektet "En läsande klass". De sätter också in stödåtgärder för de elever som inte uppnår godkänt i de nationella

proven. Att utveckla matematikverkstäder är exempel på stöd till elever för att förbättra deras resultat på nationella prov.

Det ska skrivas en handlingsplan för varje förskola och skola för att fler ska bli miljöcertifierade. Under året ska vi följa upp handlingsplanen och sätta in åtgärder.

Vi kommer att fortsätta det långsiktiga arbetet med att utveckla områden för attraktivt boende. Arbetet med etableringsfrågor tillsammans med Sundsvall och Timrå kommer också att fortsätta.

Det är av yttersta vikt att jobsatsningen fortsätter för att bidra till egen försörjning. För att fler som står långt från arbetsmarknaden ska få arbete, kommer vi att erbjuda möjligheter till både studier och arbetspraktik.

Kommunövergripande mål

◆ **Mål 4 - Härnösand ska vara en kommun där det finns en vital arbetsmarknad, ett vitalt näringsliv och ett förstklassigt utbud av skolor och utbildningar.**

◆ **Mål 5 - Härnösand ska vara en kommun som aktivt arbetar med att förbättra miljön.**

● **Mål 6 - Härnösand ska vara en kommun där medborgare, brukare, kunder och gäster bemöts med vänlighet, tydlighet och effektivitet.**

Perspektiv Process

Anita Lockner, elevhälsamordnare på Skolförvaltningen, och Elisabet Sander, chef för Individ- och familjeomsorgen på Socialförvaltningen

Härnösand – i ständig förbättring

Det är viktigt att vi ständigt arbetar med att förbättra vår verksamhet för att öka kvaliteten för våra kunder. Det sker bland annat genom att vi tillvaratar våra medarbetares förbättringsförslag. Vi strävar efter effektiva processer med hög kvalitet.

Åtgärder – det här har vi gjort

Det är kommunfullmäktiges mål som styr vår verksamhet. Därför är det viktigt att våra medarbetare känner till målen. Under året har vi genomfört aktiviteter för att få öka kunskapen om målen. Våra arbetsplatsträffar ger möjlighet att föra en dialog kring vårt arbete och målen. Vi har möjlighet att via vårt intranät följa vårt arbete med målen och resultaten.

Ett viktigt instrument för verksamhetsutveckling är det individuella resultat- och utvecklingssamtal (RUS). Därför har vi lagt stor vikt vid att ge chefer stöd för att kunna genomföra bra samtal.

Kommunens ledningsgrupp har under året arbetat i en utvecklingsprocess för att öka samverkan mellan verksamheterna.

Inom verksamheterna har medarbetarnas förbättringsidéer på olika sätt förverkligats. Genom att arbeta med ständiga förbättringar utvecklas våra verksamheter och det ger våra kunder högre kvalitet. Inom äldreomsorgen och demensvården pågår ett utvecklingsarbete. Det innebär bland annat att arbeta med modeller som ger stöd till brukaren, de anhöriga och medarbetarna.

Resultat – det här har vi uppnått

I medarbetarenkäten kan vi se att andelen medarbetare som bedömer att de har goda kunskaper om verksamhetens mål har ökat. Det finns flera exempel på intern samverkan mellan våra verksamheter som leder till bättre service för invånarna. Nämnas kan till exempel vår nya Kretsloppsparken som är ett samarbete mellan kommunen och Hemab. Kretsloppsparken är en möjlighet för våra invånare att återvinna avfall och därigenom värna om vår miljö.

Ledningsgruppens utvecklingsarbete har resulterat i en strukturerad plan för information och dialog till samtliga chefer. Målet med arbetet är att använda våra resurser på ett smart och effektivt sätt. En strävan är att öka Vi-känslan hos personalen och att vi uppfattas som en sammanhållen organisation. Ledningsgruppens utvecklingsarbete ledde bland annat till att vi genomförde en uppskattad medarbetarvecka med föreläsningar och seminarier.

Flera av de förbättringsidéer som lyfts fram av personalen finns med i kommunens fortsatta utvecklingsarbete. Som exempel kan nämnas PER-modellen, ett nytt sätt att arbeta inom demensvården som har tagits fram i samverkan med Mittuniversitetet. Modellen ger bättre stöd till personer med demenssjukdom och deras närstående. PER-modellen har fått stor uppmärksamhet även utanför kommunens gränser.

Förbättringar – det här planerar vi för kommande år

Utvecklingsarbetet inom social- och äldreomsorgen fortsätter under 2015. Arbetet kommer även att utökas till att omfatta fler verksamheter. Vi kommer att mäta brukarnas nöjdhet med hjälp av enkäter.

Vi ska skapa fler möjligheter för medarbetare att träffas utanför sina egna arbetsplatser för att utveckla nya idéer och förbättringar.

Under året har vi ingått ett samarbete med länets kommuner för att gemensamt genomföra kvalitetsmätningar. Under 2015 kommer vi att arbeta vidare för att utveckla olika metoder för att mäta våra verksamheter. Resultaten kommer att publiceras på vår hemsida i syfte att ge invånarna insyn i våra verksamheter och lättare kunna välja till exempel hemtjänst.

Under kommande år fortsätter ledningsgruppens samarbete med andra kommuner i länet, bland annat rekryteringsfrågor.

Kommunövergripande mål

- **Mål 7 - Härnösand ska vara en kommun där alla medarbetare vet vad de ska göra och varför**
- **Mål 8 - Härnösand ska vara en kommun där samverkan är en självklarhet**
- **Mål 9 - Härnösand ska vara en kommun där alla medarbetare tillsammans jobbar systematiskt med fokus på små ständiga förbättringar för att höja kvaliteten på verksamheterna**

Perspektiv Medarbetare

Christina Viklund, ekonomihandläggare på ekonomikontoret, Linda Stiernberg teknisk handläggare på samhällsförvaltningen, Anneli Moblin förskollärare på Gänsviks förskola, Anne-Louise Zetterblad studie- och yrkesvägledare på Murbergsskolan och Kiörningskolan, Katarina Gönczi Sälg lärare på vård- och omsorgsutbildningen, Veronika Ström Uotela arbetsledare på Kretsloppsparken, Linda Winquist, socialsekreterare på socialförvaltningen och Birgitta Norgren barn- och ungdomsbibliotekarie på Sambiblioteket

Härnösand - en dynamisk arbetsplats

Medarbetarna är vår viktigaste resurs. För att vi ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare är faktorer som trygg anställning, rättvis lön och meningsfulla arbetsuppgifter viktiga. Ett bra ledarskap är en förutsättning för att medarbetarna ska utvecklas, känna delaktighet och trivas i sitt arbete. Ledarna i vår kommun ska få möjlighet

att utvecklas som chefer och ledare genom anpassade utbildningar. Medarbetarnas hälsa är viktigt för oss och genom olika aktiviteter vill vi vara med och bidra till att de mår bra.

Åtgärder – det här har vi gjort

Vi har utvecklat arbetet mot våra kunder genom att fortsätta göra verklighet av värdegrunden. Vi har även utbildat våra medarbetare i värdegrundsarbete. Under medarbetarveckan i november erbjöds alla medarbetare att delta i workshops och olika seminarier. De handlade bland annat om bemötande och attityder. En stor del av medarbetarna deltog i en eller flera workshops.

En medarbetarenkät har genomförts under året och svarsfrekvensen var hög.

Alla ledningsgrupper har genomfört seminarier i värdegrundsfrågor och egen utveckling. Nya chefer erbjuds en utbildning "Ny som chef" och deltagandet har varit högt. Utbildningen är återkommande varje år. Vi har också genomfört andra utbildningar för chefer, exempelvis i arbetsmiljöarbete och löneprocessen. Under året har ett flertal chefsforum ägt rum där många chefer närvarat. Där informerar vi om aktuella frågor och gör det möjligt för chefer att nätverka och utbyta erfarenheter med varandra.

Medarbetarna inom äldreomsorgen har arbetat särskilt med hur värdegrunden kan användas i det dagliga arbetet. All personal har återkommande pratat om bemötande, etik och arbetssätt gentemot kunderna.

En lönekartläggning har genomförts. Syftet var att se om det fanns osakliga löneskillnader. En kartläggning ska genomföras var tredje år.

Resultat – det här har vi uppnått

Medarbetarveckan var både uppskattad och välbesökt. De olika seminarierna bidrog till att utbilda medarbetare från alla verksamheter i frågor som kommer att förbättra vårt kundbemötande och hur vi bemöter varandra. En viktig del i veckan var att vi kunde fokusera på att skapa en känsla av samhörighet och gemenskap.

Resultatet i medarbetarenkäten visar att vi i hög grad trivs på arbetet och upplever att vårt arbete är meningsfullt. Återrapportering av medarbetarenkäten pågår inom de olika verksamheterna. Enkäten visar att medarbetarna känner till verksamhetens mål men de upplever inte att de arbetar så tydligt med att följa upp målen.

Ledarskapsindexet är högre än föregående mätning. De tre frågor som bildar indexet handlar om hur ledarna uppskattas, har förtroende för och ger förutsättningar till sina medarbetare. Ledarskapsindex för kommunen är högre än snittresultatet för riket.

Enkäten ger en bild av hur organisationen fungerar. Den är ett bra underlag för vidare utveckling då det är många av medarbetarna som har svarat på den – totalt 71 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna.

Ytterligare en viktig pusselbit i arbetet med att vara attraktiv arbetsgivare är lönekartläggningen. Den visade att det inte fanns några osakliga löneskillnader utifrån kön.

Förbättringar – det här planerar vi för kommande år

HR (Human Resources) kommer under 2015 att införa ett nytt utbildningssystem för kommunens chefer. Syftet är att alla ska ha möjlighet att ta del av utbildningar mer än en gång per år. Det blir möjligt då utbildningen till stor del är webbaserad och kan utföras när man har möjlighet. Utbildningen handlar bland annat om arbetsrätt, arbetsmiljö, rehabilitering och hur man genomför svåra samtal. Webbutbildningen är ett komplement till lärarledda utbildningstillfällen.

HR håller även på att arbeta fram en portal på intranätet där medarbetare och chefer kan få stöd i olika processer, till exempel rehabiliteringsprocessen. Syftet är bland annat att medarbetarna ska få djupare kunskaper om processerna och känna sig mer delaktiga och trygga.

Dialogen med fackföreningarna om att ta fram ett nytt samverkansavtal kommer att fortsätta. Den gemensamma målsättningen är att nå fram till ett nytt avtal under året.

När medarbetarenkäten har återrapporterats ska verksamheterna göra en handlingsplan med förbättringsåtgärder. Det är arbetsgrupperna själva, tillsammans med sin närmaste chef, som utformar handlingsplanerna och ansvarar för åtgärderna.

Arbetet med organisationskulturen kommer att fortsätta under hela året med olika aktiviteter. 2014 års kulturarbete, till exempel den uppskattade medarbetarveckan, har visat att vi är på rätt väg och att det finns ett stort intresse bland medarbetarna att arbeta vidare med dessa frågor.

Kommunövergripande mål

- **Mål 10 - Härnösand ska vara en kommun där medarbetarnas kompetens utvecklas för att möta de behov som finns från medborgare, brukare, kunder och gäster**
- **Mål 11 - Härnösandska vara en kommun där alla chefer är goda ledare**
- ◆ **Mål 12 - Härnösand ska vara en kommun där människors olikheter ses som en tillgång och där strukturella hinder överbryggas**

Perspektiv Ekonomi

Förvaltningschef Sig-Britt Ahl, vuxenutbildningschef Sara Marklund och arbetsmarknadschef Issam Sassi är glada medarbetare på Arbetslivsförvaltningen

Härnösand - en långsiktig hållbar ekonomi

Härnösand strävar efter att använda sina resurser så effektivt som möjligt. Vår ekonomi ska vara långsiktig och hållbar. Det innebär att vi på ett ansvarsfullt sätt handskas med våra tillgångar, men också att vi vågar satsa på framtiden. Det gör vi genom att göra investeringar i nya byggnader, vägar och broar. Invånarna i vår kommun ska känna tilltro till att vi använder våra skattemedel på bästa sätt.

Åtgärder – det här har vi gjort

Ekonomikontoret har utvecklat finanspolicyn för att säkra kommunens finansiella flöden.

Ekonomikontoret har genomfört ett versionsbyte av ekonomisystemet i samarbete med andra kommuner i närområdet.

Nyanställda chefer har genomgått en ekonomiutbildning för att öka deras förståelse vad som förväntas av nya chefer.

Bilprojektet har varit framgångsrikt då antalet krockar har minskat och smartare bilkörning har inneburit minskad bensinförbrukning vilket har bidragit till att förbättra miljön. Försäkringsbolaget har föreslagit minskad premiekostnad tack vare det minskade antalet krockar, vilket är en stor framgång.

En modell för intern kontroll har tagits fram tillsammans med tillämpningsanvisningar för att underlätta arbetet med internkontroll.

Ett projekt har startats upp för att skapa ett beslutsstödsystem. Verket kommer att underlätta chefernas möjlighet att analysera och agera och därmed möjligheterna till ledning och styrning.

Upphandlingsenheten har drivit stora upphandlingsprojekt under året. Arbetet med till exempel livsmedelsupphandlingen har inneburit att flera anbudsgivare med lokal förankring har haft möjlighet att lämna anbud utan att tumma på kvalitet och pris. Detta har uppmärksammats genom en nominering till bästa upphandlare.

Resultat – det här har vi uppnått

Kvaliten på både bokslut och prognos har ökat jämfört med föregående år och är nu mera träffsäkra än någonsin.

Handlingsplaner har upprättats och också genomförts, som ett resultat av detta har samtliga nämnder ett positivt resultat för 2014. Samtliga chefer och politiker har deltagit i en konferens om internkontroll för att öka förståelsen för vikten att ha en väl fungerande internkontroll.

Förbättringar – det här planerar vi för kommande år

Ekonomikontoret kommer att under 2015 införa ett webbaserat ekonomisystem. Syftet är att förenkla ekonomihanteringen. Systemet är rollbaserat och det innebär att man bara kommer åt de funktioner som ligger inom ens arbetsroll. Att etablera ett analysverktyg är en viktig framgångsfaktor för att kunna öka kvalitén men även skapa möjlighet för kommunens chefer att snabbare kunna analysera resultat och förbättra ledning och styrning.

Ett viktigt fokusområde under 2015 är att implementera en funderande internkontrollprocess samt att identifiera de processer som har stort ekonomiskt värde eller har en stor styreffekt.

Inköps- och beställarprocessen kommer att kartläggas och analyseras för att säkerställa att kommunen har väl fungerande processer.

En målsättning är också att öka antalet e-fakturor, detta minskar antalet pappersfakturor och spar miljö och pengar.

Kommunövergripande mål

■ *Mål 13 - Härnösand ska vara en kommun där god ekonomisk hushållning är en självklarhet*

◆ *Mål 14 - Härnösand ska vara en kommun där uppföljning präglas av en analys av hög kvalitet*

● *Mål 15 - Härnösand ska vara en kommun där politiker och tjänstemän har all den kunskap om den kommunala ekonomin och dess regelverk som uppdraget kräver*

Finansiell analys

Kommunen

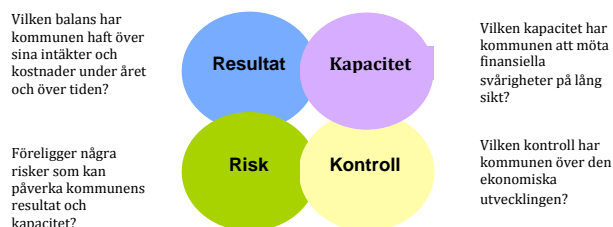
Inledning

Härnösands kommun redovisade 2014 på ett positivt resultat på 6,0 mnkr. I resultatet ingick en jämförelsestörande post avseende en gottgörelse från pensionsstiftelsen med 12,2 mnkr. Exkluderas engångsposterna, uppgick resultatet till -6,2 mnkr. Samma resultatmätt under 2013 var -5,2 mnkr. Det innebär att det löpande driftsresultatet för kommunen är i princip oförändrad. Periodens investeringar uppgick till 74 mnkr, vilket är ungefär samma nivå som under 2013. Däremot finansierades en högre andel av investeringarna av investeringsinkomster och egenfinansiering blir lägre. Självfinansieringsgraden uppgick till 43 procent, vilket är en förbättring sedan förra året. Resterande del finansieras av upplåning.

RK-modellen

Härnösands kommun använder RK-modellen som finansiell analysmodell. Syftet med modellen är att genom analys av de fyra aspekterna kunna identifiera finansiella problem och därmed kunna klargöra huruvida kommunen har god ekonomisk hushållning eller inte. De fyra aspekterna är det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen.

RK-modellen: Fyra aspekter vid finansiell bedömning

Resultat och kapacitet

Årets resultat	2014	2013	2012
Årets resultat, mnkr	6,0	-51,5	3,1
Procent av skatteintäkter och statsbidrag, %	0,4	-3,9	0,2
Årets resultat exkl jämförelsestörande poster mnkr	-6,2	-5,2	-16,0
Procent av skatteintäkter och statsbidrag, %	-0,5	-0,4	-1,2

Kommunens resultat uppgick till 6,0 mnkr. Resultatet 2013 exklusive jämförelsestörande finansiell post, RIPS, var 18,5 mnkr. Det ger en försvagning med 12,5 mnkr.

För att analysera resultatet är det viktigt att eliminera alla jämförelsestörande poster. Dessa var för 2014 en gottgörelse från

pensionsstiftelsen på 12,2 mnkr. För 2013 hade vi förändrad diskonteringsränta på pensioner RIPS -70 mnkr, men också en återbetalning av försäkringspremier från AFA på 23,7 mnkr. Exkluderas ovanstående engångsposter uppgick resultatet 2014 till -6,2 mnkr och under 2013 till -5,2 mnkr. Det innebär att den löpande driftsresultatet för kommunen är något sämre, -1,0 mnkr.

Relateras resultatet till skatteintäkter, utjämning och generella stadsbidrag redovisar kommunen under 2014 ett resultat på -0,5 procent, samma nivå som föregående år.

Budgeterat resultat för 2014 var +14,8 mnkr, 1,1 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Efter över- och underskottshantering och medelstilleddning under året blev årets budgeterade resultat +2,6 mnkr. Vilket är ett avsteg från målet om 1-2 procent budgeterat resultat. I jämförelse med årets resultat 6 mnkr är resultatet 3,4 mnkr bättre än budget.

Balanskravsutredning (mnkr)	2014	2013	2012
Årets resultat	+6,0	-51,5	+3,1
samtliga realisationsvinster	-0,2	-3,6	-1,1
vissa reavinster enligt undantagsmöjligheter	0	0	0
vissa reaförluster enligt undantagsmöjligheter	0	0	0
orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+5,8	-55,1	+4,2
medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Sänkning av diskonteringsräntan på pensioner (synnerliga skäl)	0	+70,0	0
Ansvarsförbindelse pensioner (synnerliga skäl)	0	-2,8	+9,4
Årets balanskravsresultat	+5,8	+12,1	+11,4

Kommunallagen anger att intäkterna minst ska överstiga kostnaderna i både budget och utfall. Ett eventuellt underskott mot balanskravet ska återställas inom de kommande tre budgetåren. Från kommunens resultat på 6,0 mnkr avgår realisationsvinster om 0,2 mnkr. Kommunen har inga övriga balanskravsjusteringar eller justeringar enligt synnerliga skäl i år. Årets balanskravsresultat blev + 5,8 mnkr. Inga underskott från tidigare finns att återställa.

Intäkts- och kostnadsutveckling

(Förändring i procent)	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter	0,2	9,0	3,5
Verksamhetens bruttokostnader	4,5	3,2	1,1
Skatteintäkter och statsbidrag	3,4	3,1	0,9
Verksamhetens nettokostnad	5,7	2,4	0,6

För att leva upp till god ekonomisk hushållning bör nettokostnaderna inte öka i snabbare takt än skatteintäkterna och statsbidrag. Skatteintäkterna och statsbidrag har ökat med 3,4 procent (44,2 mnkr), en förbättring med 0,3 procentenheter sedan 2013. Nettokostnadsutvecklingen har stegvis ökat de senaste två åren. Periodens ökning hamnar på 5,7 procent (72 mnkr). Vilket innebär att skatteintäkter och statsbidrag inte täcker verksamhetens nettokostnad.

Bruttokostnader har ökat med hela 4,5 procent, vilket är 73 mnkr. Det är framförallt löner inklusive sociala avgifter som har ökat mest, 6 procent. Där kan nämnas den satsning kommunen gjort inom arbetsmarknadsåtgärder för att få fler personer i arbete, satsning inom skolan på elevhälsa, fler elever och lärare inom SFI samt övertag av hemsjukvården från landstinget. Material och andra inköp har även ökat, bland annat inköp av läromedel inom skolan samt inköp inom nya verksamheten hemsjukvården.

Verksamhetens intäkter har också ökat med blyga 0,2 procent. Exkluderas engångsintäkten för återbetalning från AFA 2013 med 23,7 mnkr blir ökningen i år 9,8 procent. Det är 24 mnkr som härrör framförallt till bidrag från bland annat Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Kommunens verksamhetsintäkter täcker 16,8 procent av verksamhetskostnaderna (fg. år 17,5 procent).

Summeras detta så har verksamhetens nettokostnader ökat mer än skatteintäkter och statsbidrag med 2,3 procentenheter, vilket är 28 mnkr.

Driftskostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag (Procent)	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	98,1	97,1	97,8
Avskrivningar	1,9	1,7	1,4
Driftskostnadsandel före finansnetto	100,1	98,8	99,2
Finansnetto	0,4	1,6	2,1
Driftskostnadsandel efter finansnetto	100,5	100,4	101,2
Jämförelsestörande poster (netto)	-0,9	3,5	-1,5
Driftskostnadsandel	99,6	103,9	102,8

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning krävs en balans mellan intäkter och kostnader. Denna balans kan mätas genom driftskostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader, både exklusive och inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. En driftskostnadsandel under 100 procent innebär en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. Generellt brukar en driftskostnadsandel på 97-98 procent ses som god ekonomisk hushållning, eftersom då klarar de flesta kommuner av att över en längre tidsperiod finansiera sina reinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar.

Verksamhetens nettokostnad tog i anspråk 98,1 procent av skatteintäkter och statsbidrag, en ökning med 1,0 procentenheter. Det är den högsta nivån på flera år och alldeles för mycket

för att kunna finansiera övriga kostnader och investeringsutgifter. Avskrivningarna, periodiserade kostnader för investeringar, tog i anspråk 1,9 procent vilket är en ökning med 0,2 jämfört med föregående år. Finansnettot hamnade på 0,4 procent en förbättring med 1,2 procentenheter, det beror på att de finansiella kostnaderna på pensioner minskade. Kommunens nettokostnad efter finansnetto tog i anspråk 100,5 procent det ligger i linje med föregående år.

De jämförelsestörande engångsposter tar i anspråk -0,9 procent, vilket beror på att kommunen har erhållit gottgörelse från pensionsstiftelsen. Totalt har kommunen tagit i anspråk 99,6 procent.

Investeringar	2014	2013	2012
Investeringsvolym, mnkr	74	77	73
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster, mnkr	69	75	63
Investeringsvolym/bruttokostnader, %	5	5	5
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster/bruttokostnader, %	4	5	4
Självfinansieringsgrad av årets investeringar, %	43	-38	33

Kommunens investeringsvolym uppgår till 74 mnkr, vilket är en minskning på 2,8 mnkr. Inkluderas investeringsinkomsterna uppgick investeringarna till 69 mnkr.

Drygt 41 procent av kommunens investeringar gjordes i infrastruktur. Bland annat:

- Upprustning av Stationsbyggnaden vid resecentrum
- Kaptensgatan vid nya handelsområdet Ankaret har slutförts,
- Verkstadsvägen, anlagt ny gata
- Norrlandskustens bästa Gästhamnar har slutförts med bland annat en ny digitalskylt vid norra infarten till Härnösand.

Runt 40 procent lades på idrotts- och kulturaläggningar.

- Ny Ridsportsanläggning som kommer att bli klar under 2015
- Ny BMX/Skate-park har anlagts strax nedanför Ungdomens hus "Kåken".
- Utemiljön på Höglätten har förbättrats

Övrig investering är bland annat:

- Technichus har fått en Planetarium utrustning
- Bredbandsfiber till skolan
- Nya passer- och larmsystem har installerats i kommunens fastigheter
- Fortsatt upprustning av maskinhallen vid universitetsområdet
- Ny kylanläggning på Höglätten
- Nya spinning cyklar till simhallen
- Installation av ny simulator för sjöfartsprogrammet på skolan
- Nya kolonilotter på Ängat

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är finansierad. 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2014 till 47 procent. Detta innebär att investeringarna under året till ungefär hälften har finansierades med skatteintäkter och investeringsinkomster.

Soliditet	2014	2013	2012
Soliditet, %	-26,2	-27,8	-18,8
Eget kapital, mnkr	-203,1	-209,2	-157,6

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försämmas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden. I Härnösands kommuns soliditetsmått inkluderas kommunens hela pensionsförpliktelse (fullfonderingsmodellen).

Kommunens soliditet är -26,2 procent enligt balansräkningen (eget kapital/tillgångar), vilket är en förbättring på 0,4 procentenheter. Genomsnittet för ovanstående soliditetsmått ligger bland svenska kommuner på cirka 7 procent.

Risk och kontroll

Likviditet	2014	2013	2012
Balanslikviditet, %	53	64	130
Rörelsekapital, mnkr	-111	-86	70
varav semesterlöneskuld	59	54	51
Anläggskapital, mnkr	-92	-123	-228

Det kortsiktiga betalningsförmågan, balanslikviditet, ligger på 53 procent, en försämring med 11 procentenheter. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent för balanslikviditeten. I kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör cirka 20-25 procent av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 75 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde. Härnösands nivå för 2014 är låg och är en risk, vilket kan leda till ytterligare lån under 2015.

Låneskuld	2014	2013	2012
Låneskuld, mnkr	50	0	0

Under sommaren togs ett lån på 50 mnkr för att klara den stora investeringsvolymen. Det är tre års sedan som kommunen hade något anläggningslån. För att klara investeringarna i framtiden utan att ta lån behöver kommunen bygga bättre resultat och ha en god kontroll på investeringarna.

Borgensåtagande (mnkr)	2014	2013	2012
Borgen	1 125,9	1 088,3	1 103,4
varav			
- kommunala bolag	1 097,2	1 057,4	1 069,9
- egna hem	0,9	1,2	1,7

Kommunens borgensåtagande uppgick till 1125,9 mnkr, vilket är en ökning med 37,6 mnkr. Huvuddelen av åtagandet 97 procent beror på borgen som har tecknats för lån tagna i de helägda kommunala bolagen. Borgensåtagande utanför koncernen uppgår till 28,7 mnkr, varav 0,9 mnkr är att hänföra till borgensåtaganden för egna hem.

Kommunen borgar för huvuddelen av de kommunala bolagens lån. Från och med 2006 infördes borgenstak för de helägda kommunala bolagen samt även för Folkhögskolan i Härnösand. Från och med 2009 tar kommunen ut en borgensavgift av sina kommunala bolag. 2014 var avgiften 0,4 procent och gav en finansiell intäkt på 4,3 mnkr.

Pensionsåtagande (mnkr, inklusive löneskatt)	2014	2013	2012
Avsättningar pensioner	94	90	80
Avsättning särskild ålderspension	1	1	9
Avsättning pensioner före 1998	811	853	802
Summa	906	944	891
varav pensionsstiftelse	-251	-251	-150

Härnösand redovisar från och med 2005 hela sin pensions-skuld i balansräkningen. Detta ger en mer rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning. 2009 bildades Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse för att trygga delar av det pensionsåtagande kommunen har. Under 2009 och 2010 överfördes pensioner för personer födda före 1940 till ett belopp av 130,6 mnkr. Pensionerna tillhörde till största del avsättningen för pensioner före 1998. I december 2013 överfördes pensioner för personer födda 1940-1942 till ett belopp av 88,5 mnkr. Totalt är 219,1 mnkr tryggt i pensionsstiftelsen.

Kommunens totala pensionsåtagande i balansräkningen uppgår till 906 mnkr inklusive löneskatt, varav i pensionsstiftelse -251 mnkr inklusive löneskatt. Jämfört med 2013 har avsättningen minskat med 38 mnkr vilket beror på att utbetalningarna är större än övriga poster (intjänande pensioner och finansiella kostnader).

Kommunen har begärt gottgörelse på 12,2 mnkr från pensions-

stiftelsen för pensionsutbetalningar avseende 2013. Det minskar pensionskostnaden som blir 31 mnkr.

Kommunen har under året 2014 haft 3 avtal om visstidspensioner vilka utbetalas fram till 65 års ålder. Visstidspensionen samordnas med förvärvsinkomster och socialförsäkringsförmåner. Åtaganden gäller för två förtroendevalda och en tjänsteman. Under året har 244 310 kr betalats ut fördelat på två åtaganden. För kommunalråd och förtroendevalda gäller reglemente PRF-KL, pensionsreglemente för heltidssysselsatta förtroendevalda. För tjänstemän gäller särskilt visstidsförordnande. Visstidspension utges till arbetstagare anställd på särskilt visstidsförordnande, som avgår antingen på grund av att ett förlängt förordnande inte erhålls eller – om arbetstagaren innehaft särskilt visstidsförordnande sammanhängande i minst tolv år – på egen begäran. Visstidspension utges under tiden för avgången och längst till pensionsåldern, pensioneringsperiodens övre gräns eller den tidigare tidpunkt då ålderspensionen enligt PA-KL utges.

Budgetutfall

Helårsprognos, budgetavvikelse (mnkr)	Utfall 2014	Aug 2014	April 2014
Kommunstyrelsen	1,1	1,5	0,0
Arbetslivsnämnden	3,5	0,7	0,0
Samhällsnämnden	2,4	0,8	0,0
Skolnämnden	2,6	0,0	0,0
Socialnämnden	2,1	0,2	0,0
Avvikelse nämnder	11,7	3,2	0,0

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar till att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 procent av kostnadsomslutningen innebär en god prognossäkerhet. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt.

Prognoserna över kommunens ekonomi har varit relativt stabila under 2014. Alla nämnder visar ett positivt utfall mot budget och sammantaget blev det 11,7 mnkr. Det är en förbättring med 8,5 mnkr sedan prognosen i augusti. Arbetslivsnämnden avviker mest mellan utfall och prognosen i augusti vilket beror på en snabbt växande verksamhet. Skolnämnden blev tilldelad 7 mnkr mer under året på grund av fler barn och elever samt tilläggsbelopp.

Jämfört med budget redovisade kommunen ett överskott på 3,4 mnkr, då kommunen för 2014 budgeterade ett resultat på 2,6 mnkr. En förklaring till det är att kommunen har erhållit en gottgörelse från pensionsstiftelsen på 12,2 mnkr. Verksamhetens nettokostnad har ett överskott på 5,4 mnkr. Vilket ger ett överskott hos nämnderna på 17,5 mnkr. Avskrivningarna har ökat med 6,3 mnkr på grund ökade investeringar enligt plan. Skatteintäkter och statsbidrag är enligt budget, medan finansnettot visar på ett underskott på 8,3 mnkr. Den samlade budgetavvikelsen är +3,4 mnkr.

Framtid

Det ekonomiska resultatet för helåret 2014 blev ett resultat på + 6,0 mnkr, 3,4 bättre än budget och prognos. För att Härnösands kommun skall stå bra rustat inför kommande åren, krävs det att kommunen klarar av att lämna ett positivt överskott. Ett resultat på 3 procent innebär att kommunen kan finansiera sina egna löpande investeringar. För 2015 och 2016 finns extra stora framtidsansatningar som kommer att innebära att likviditeten påverkas negativt. Det är viktigt att kommunen har en väl balanserad budget där man vågar kraftfullt satsa på framtiden samtidigt som man hushåller med de ekonomiska resurserna. För att undvika framtida pensionspucklar så har en pensionsstiftelse etablerats och kommunen har utökat pensionsstiftelsens åtaganden till alla som är födda 1942 och tidigare. Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse har nu ett kapital på cirka 250 mnkr.

Med ett eget kapital på -203,1 mnkr 2014 och en soliditet på -26,2 procent så är vägen lång att uppnå en positiv soliditet. Detta kommer att ställa höga krav på att kommunen har kontroll på sin ekonomi, genom att lagd budget för 2015 inte överskrids och att kommunens förvaltningar kan samarbeta för att öka kvalitén.

För att säkerställa kommunens processer så har ett arbete med intern kontroll startats upp och ett reviderat reglemente för intern kontroll har beslutats av kommunfullmäktigt och dessutom har nya tillämpningsanvisningar utarbetats.

Härnösand har goda förutsättningar med ett bra geografiskt läge och flera positiva förutsättningar. Det gäller nu att ledarskapet i kommunen agerar på ett sådant sätt att kommunen upplevs som obyråkratisk och professionellt.

Det finns flera områden som måste förbättras i Härnösands kommun till exempel bättre ekonomi, utökad styrning via mål och månadsbokslut samt ett ökat samarbete mellan förvaltningarna för att öka kvalitén till kommunens kunder.

Koncernen

Sammanfattning finansiell analys av koncernen

Koncernens resultat 2014 blev 23,3 (-42,8) mnkr, vilket är 66,1 mnkr bättre än föregående år. I resultat ingår jämförelsestörande poster på 12,7 mnkr som är hänförliga till att kommunen fått gottgörelse från pensionsstiftelsen och att Räddningstjänstförbundet fått återbetalning av premier från Fora. Om dessa poster exkluderas uppgår koncernens resultat till 10,6 (4,1) mnkr. Det innebär att det löpande driftsresultatet har förbättrats med 6,5 mnkr. Årets nettoinvesteringar uppgick till 75 mnkr, en minskning med 80 mnkr jämfört med föregående år. 2013 års balans- och resultaträkning för koncernen har justerats på grund av ändrade regelverk enligt K3 för Härnösandshus och Härnösand Energi & miljö. K-reglerna är regelverk för alla bokförings-skyldiga verksamheter, tagna av Bokföringsnämnden. K1 är för små företag, K2 för mindre företag, K3 större företag och K4 är för noterade företag. Denna ändring innebär att resultatet 2013 förbättrats med 0,4 mnkr.

Koncernens verksamhet

Huvuddelen av de hårda verksamheterna såsom fastighets-, vatten- och avlopps- samt gatuverksamhet bedrivs i bolagsform i de två helägda kommunala koncernerna AB Härnösandshus samt Härnösand Energi & Miljö AB (HEMAB). De mjuka verksamheterna såsom skola, vård och omsorg finns i kommunen. I den sammanställda redovisningen ingår även Räddningstjänstförbundet Höga Kusten Ådalen där kommunens andel uppgår till 33 procent, resterande del ägs till lika delar av Kramfors och Sollefteås kommuner. Övriga koncernföretag har undantagits, vilket är Invest i Härnösand AB (100%), Stiftelsen Länsmuseum i Västernorrland (30%) och Technichus i Mitt Sverige AB (100%), se redovisningsprinciperna.

Resultat och kapacitet

Årets resultat	2014	2013	2012
Årets resultat före skatt, mnkr	29,5	-40,4	20,9
Årets resultat efter skatt, mnkr	23,3	-42,8	18,0
Årets resultat efter skatt och exkl. jämförelsestörande poster, mnkr	10,6	4,1	-6,2

Koncernens resultat uppgår till 23,3 mnkr efter skatt. I resultat från kommunen är det jämförelsestörande poster på 12,2 som beror på gottgörelse från pensionsstiftelsen. Om dessa poster exkluderas blir koncernens resultat 10,6 (4,1) mnkr. Det innebär att det löpande driftsresultatet har förbättrats med 6,5 mnkr. För kommunens del var det ingen återhämtning utan driftsresultatet försämrades något, 0,8 mnkr mellan åren. Det beror på att kostnaderna har ökat mer än skatteintäkterna.

Resultat och avkastning på eget kapital enligt koncernens ägarförhållande i respektive bolag

	2014	2013	2012
AB Härnösandshus, mnkr	2,7	0,9	3,1
AB Härnösandshus, % av eget kapital	1,3	0,4	1,3
HEMAB, mnkr	13,9	8,0	11,0
HEMAB, % av eget kapital	6,2	3,8	5,7
Räddningstjänsten, mnkr	0,6	-0,3	0,8
Räddningstjänsten, % av eget kapital	27,5	-16	42,1

Före elimineringar och konsolidering uppvisar bolagen följande resultat efter skatt:

- AB Härnösandshus 2,7 mnkr
- Härnösand Energi och Miljö AB 13,9 mnkr.
- Räddningstjänstförbundet Höga Kusten- Ådalen 1,9 mnkr, varav kommunens andel utgör 0,6 mnkr.

Resultatet för Härnösandshus 2014 var 2,7 (0,9) mnkr. 2014 har varit ett gynnsamt år för Härnösandshus då uthyrningsgraden fortsatt att vara hög. Räntekostnaderna har under året varit låga och intäkterna har ökat, vilket har gynnat resultatet. Intäkterna har stigit med 4,8 mnkr och räntekostnaderna har minskat med 0,8 mnkr. Två nya fastigheter har förvärvats under året, Teatern samt Technichus. På två fastigheter har man gjort nedskrivningar med totalt 21,3 mnkr. HEMABs resultat före skatt uppgick till 20,1 mnkr (10,4), resultat efter skatt 13,9 mnkr (8,0) vilket är en förbättring med 5,9 mnkr från 2013. HEMABs nettoomsättning uppgick till 281,6 (285,1) mnkr. Härnösand har under året fått sin första laddningsstation för el- och hybridbilar. Projekt Biogas har beviljats av Energimyndigheten och under 2015 kommer man att kunna tanka fordonsgas i Härnösand. Matavfallsinsamling startade under året och hushållen har fått möjlighet att välja flerfackskärl för att kunna källsortera hemma. Räddningstjänstens resultat på 1,9 mnkr berodde främst på återbetalda premier från Fora och ska avsättas till att utreda larmprocesserna under 2015. Förbundet har under året ökat intäkterna med 0,9 mnkr jämfört med föregående år vad gäller förrättningsavgifter och försäljning.

För de organisationer i koncernen som inte har konsoliderats in i koncernens siffror uppgår resultatet till -2,2 mnkr, som fördelar sig enligt följande:

- Invest i Härnösand AB (100%), 0,0 mnkr
- Länsmuseum i Västernorrland (30%), -0,1 mnkr
- Technichus i Mitt Sverige AB (100%), -2,1 mnkr

Förändring av intäkter och kostnader

(%)	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter	4,8	7,2	-4,3
Verksamhetens kostnader	4,7	3,8	-1,5
Verksamhetens nettokostnad	5,2	3,0	0,3

Verksamhetens intäkter har ökat med 4,8 (7,2) procent till 660,8 mnkr. 2012 minskade intäkterna med 4,3 procent till att öka 2013 med 7,2 procent. Kostnaderna har ökat med 4,7 procent till 1 868,1 mnkr. Totalt har verksamhetens nettokostnader ökat med 5,2 procent (64 mnkr), jämfört med föregående år.

Investeringar	2014	2013	2012
Nettoinvesteringar, mnkr	198	155	164
Avskrivningar, mnkr	100	102	87
Nettoinv./avskrivning, i %	198	152	189
Självfinansieringsgraden av årets investeringar, i %	62	38	64

Huvuddelen av investeringarna ligger i de två helägda bolagen AB Härnösandshus och HEMAB, som innehar fastigheter, el-, vatten-, fiber- och fjärrvärmeanläggningar. Härnösandshus nettoinvestering på 36,5 mnkr 2014 innehåller bland annat nyförvärv av två fastigheter, Technichus och Teatern. HEMABs nettoinvestering på -35,8 mnkr innehåller framförallt anläggningar för el, fjärrvärme och vatten samt Härnösands kretsloppspark. Den negativa nettoinvesteringen beror på justeringar över året till följd av de nya K3 reglerna. Merparten av kommunens 74 mnkr 2013 avser gator och vägar. En ny ridhusanläggning har påbörjats och kommer att fortsätta 2015.

Soliditet (%)	2014	2013	2012
Soliditet	3	3	4

Koncernens långsiktiga betalningsberedskap, soliditet, uppgår 2014 till 3 procent. Det låga talet beror på flera år av negativa resultat. Eget kapital för koncernen uppgår till 60,2 mnkr.

Risk och kontroll

Likviditet	2014	2013	2012
Balanslikviditet, %	67	73	120
Rörelsekapital, mnkr	-114	-97	66
Anläggningskapital, mnkr	174	155	90

Likvida medel uppgick till 67,7 en minskning med 13,2 mnkr från 2013 (80,9). Balanslikviditeten i koncernen uppgår i år till 67 procent, om värdet överstiger 100 procent innebär det att koncernens kortfristiga skulder är mindre än de kortfristiga fordringarna. Rörelsekapitalet visar koncernens finansiella styrka, att vi har högre kortfristiga skulder än omsättningstillgångar.

Anläggningskapitalet är en del av det egna kapitalet och har ökat med 19 mnkr och blev 174 mnkr.

Låneskuld till kreditinstitut	2014	2013	2012
Låneskuld, mnkr	1 029	933	941
Andel lån som förfaller till betalning, %			
- inom år 1	20	25	32
- inom år 2 - 5	73	62	53
- efter år 5	7	13	15

Koncernens låneskuld har ökat jämfört med föregående år och uppgår till 1 029 mnkr 2014. Kommunen har inte haft något lån sedan 2012 men har under året tagit ett lån på 50 mnkr.

Det finns ingen gemensam policy i koncernen för upplåning men i ägardirektiven för AB Härnösandshus och HEMAB framgår att bolagen ska följa kommunens finanspolicy samt ett förbud mot att pantsätta tillgångar för att ta upp lån. 2005 togs beslut om att varje år ange borgenstak för de helägda kommunala bolagen samt för Härnösands Folkhögskola.

Den höga skuldsättningen gör koncernen känslig för förändringar på finansmarknaden. En viktig faktor i detta fall är givetvis räntekostnaderna på gamla lån, men också möjligheten till att skaffa nya medel till bra ränta. Det fortsatt låga ränteläget har även under 2014 bidragit till en låg räntekostnad, årets räntekostnad uppgår till 24,7 (27,3) mnkr vilket är 2,6 mnkr lägre än föregående år.

Pensionsåtaganden (Mnkr, inklusive löneskatt)	2014	2013	2012
Pensionsåtagande	664	701	748

Genom att kommunen under 2005 övergick till fullkostnadsmodellen av pensioner ligger nu hela pensionsåtagandet för koncernen i balansräkningen. Huvuddelen på 664 mnkr ligger i kommunen och resterande delas med Räddningstjänsten med 8,3 mnkr. Härnösandshus och HEMAB har en försäkringslösning, HEMAB med KPA.

Känslighetsanalys

(Mnkr)	2014	2013	2012
Intäktsförändring med 1 %	6,6	6,3	5,9
Löneökning med 1 %	9,9	9,9	9,4
Ränteförändring med 1 %	11,1	10,3	10,4

Känslighetsanalysen i tabellen här ovanför visar hur olika intäkts- och kostnadsförändringar påverkar koncernen ekonomiskt. En intäktsförändring med en procentenhet ger +/- 6,6 mnkr. En löneökning på en procent ger en kostnadsökning på 9,9 mnkr. En stor del lån i koncernen innebär en risk i att räntorna kan höjas. En procents förändring på långsiktiga lån ger +/- 11,1 mnkr.

Koncernens mellanhavanden						
Försäljning	2014		2013		2012	
	Köpare	Säljare	Köpare	Säljare	Köpare	Säljare
Härnösands kommun	58,0		56,3		69,3	
Härnösand Energi & Miljö AB		7,2		6,6		5,0
AB Härnösandshus		43,5		42,6		57,4
Räddningstjänstförbundet		7,3		7,1		6,9
Räntor	2014		2013		2012	
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter
Härnösands kommun		4,4		4,5		8,9
Härnösand Energi & Miljö AB	2,4		2,5		6,8	
AB Härnösandshus	2,0		2,0		2,1	
Räddningstjänstförbundet	0,0		0,0		0,0	
Lån	2014		2013		2012	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Härnösands kommun	3,5		5,2		13,3	
Härnösand Energi & Miljö AB		0,0		0,0		0,0
AB Härnösandshus		3,5		5,2		13,3
Räddningstjänstförbundet		0,0		0,0		0,0
Borgen	2014		2013		2012	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Härnösands kommun	1 097,2		1057,4		1069,9	
Härnösand Energi & Miljö AB		580,9		482,2		486,8
AB Härnösandshus		516,3		575,2		583,1
Räddningstjänstförbundet		0,0		0,0		0,0

Kommunens ekonomiska engagemang i bolagen är i stort sett lika mellan åren 2012-2014. Kommunen har minskat den interna utlåningen med 117,3 mnkr sedan 2011. Den externa upplåningen i koncernbolagen har ökat i stället.

Kommunens borgensförpliktelse har sedan 2012 ökat, vilket främst beror på att de helägda bolagen har lånat externt. Under 2014 har kommunen tagit ut en borgensprovision på 0,4 procent av bolagen.

Medarbetare

Kommunen

Kommunen som attraktiv arbetsgivare

Värdegrund

Värdegrunden är en plattform för allt vi gör, både externt och internt. När alla tar ansvar för att värdegrunden omsätts i vardaglig handling kan vi skapa en hållbar och utvecklande kommun.

Värdegrunden har tagits fram av medarbetare och chefer. Den uttrycks genom ledorden KUND-ANSVAR-GLÄDJE som kan beskrivas enligt följande:

Kund Jag möter våra kunder med respekt och god service. Vi är lyhörda och för en dialog med våra kunder.

Ansvar Jag tar ansvar för våra mål och respekterar fattade beslut. Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vår verksamhet.

Glädje Jag har en positiv inställning till alla människor jag möter. Vi samarbetar genom att se och bekräfta varandra.

Vi har under året fortsatt att:

- strategiskt och övergripande arbeta med att utveckla organisationskulturen. Det är ett omfattande och långsiktigt arbete som bedrivs utifrån varje förvaltnings förutsättningar. Arbetet kommer att involvera alla ledare och medarbetare. Syftet är att skapa bra dagar för invånare och kunder i Härnösand, samt att vi ska uppfattas som en kommun.

Ledarskap

Härnösands kommun har som ett av 15 övergripande mål att: Härnösand ska vara en kommun där alla chefer är goda ledare. Det innebär bland annat en förväntan att våra chefer klarar att skapa en organisation med en god organisationskultur. Det arbetet ska ske tillsammans med medarbetarna.

För att främja och etablera det goda ledarskapet kommer alla chefer få stöd för att utveckla en individuell kompetensutvecklingsplan.

Vi har under året börjat att:

- etablera ett gemensamt "HR-perspektiv" i kommunen. Det är ett pågående utvecklingsarbete som tar sikte mot att vi långsiktigt ska vara en attraktiv arbetsgivare. En arbetsgivare där chefer får nödvändigt stöd för att klara sitt uppdrag. Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär även att vi ökar förutsättningarna för att kunna ge god service till invånarna. Arbetet går enligt plan och implementeras gradvis under 2014- 2015.

Medarbetarskap

Vi vill utifrån uppdraget skapa mesta möjliga värde och bästa upplevda servicekvalitet för medborgare, brukare, kunder och gäster. För att göra detta behöver vi både kompetenta och motiverade medarbetare.

Med begreppet medarbetarskap menar vi en aktiv och ansvars-tagande roll. Medarbetarskapet står även för en ambition. En ambition där vi vill att medarbetarens relation till arbetet och arbetsgivaren i stort bidrar till utvecklingen. I framtiden ska medarbetarskapet bli en ännu tydligare utvecklingskraft för kommunen.

Vi har under året arbetat med att:

- utveckla medarbetarsamtalet
- utveckla löneöversynsprocessen
- genomföra en medarbetarenkät. Resultatet från medarbetarenkäten 2014 visar att medarbetarna är mer positiva nu än för två år sedan. Enkäten visade att 94 procent tycker att deras arbete känns meningsfullt och 83 procent ser fram emot att gå till arbetet. Svarefrekvensen var 71 procent.

Arbetsmiljö och hälsa

Ambitionen är att alla våra arbetsplatser ska vara hälsofrämjande. En central del är att fokusera på god hälsa, arbetsglädje och engagemang. Därför försöker vi arbeta bredare och mer medvetet med hälsofrämjande åtgärder. Basen i utvecklingsarbetet är ett ledarskap med insikt om både den fysiska och den psykosociala arbetsmiljöns betydelse. Arbete kvarstår för att få ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete.

Basen i vårt friskvårdsarbete är utöver chefs- och egenansvar främst:

- ett nätverk av hälsoinspiratörer med cirka 90 medarbetare som sprider kunskap om hälsofrågor till övriga medarbetare
- möjligheten för enskilda arbetsplatser att söka friskvårdsbidrag för projekt som fokuserar på regelbundna hälsofrämjande aktiviteter. Bland annat har följande aktiviteter fått stöd; konditions- och styrketräning, yoga samt andra aktiviteter för att långsiktigt öka förmågan att hantera stress
- en friskvårdstimme i veckan för att underlätta för medarbetare att träna under dagtid, när verksamheten tillåter
- en personlig friskvårdspeng för egen friskvård på maximalt 1 000 kr per år

Vi har under året arbetat med att:

- börja ta fram ett nytt samverkansavtal, med tydlig arbetsmiljöprofil, mellan arbetsgivaren och de fackliga organisationerna
- stärka den strategiska rollen som hälsoinspiratör
- stärka chefer genom utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- marknadsföra den webbaserade tjänst som innehåller bland annat, hälsoanalys och individanpassade kostråd. Webb-tjänsten är kostnadsfri för alla våra medarbetare. Det är ett av de sätt på vilket vi vill öka möjligheten för alla medarbetare att ta del i aktiviteter som stimulerar till bra levnadsvanor och utveckla hälsan.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid

(%)	2014	2013	2012
Totalt	6,6	6,4	6,2
Kvinnor	7,2	7,0	6,8
Män	5,1	5,0	4,7
29 år eller yngre	5,5	5,3	4,6
30 - 49 år	6,6	5,9	4,9
50 år och äldre	6,9	7,2	7,8
60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	52,8	54,8	56,9
Nämnder (%)			
Kommunstyrelsen	4,3	3,7	4,4
Arbetslivsnämnden	6,5	5,1	3,5
Samhällsnämnden	2,8	1,5	2,2
Skolnämnden	5,5	6,1	5,5
Socialnämnden	8,5	8,0	8,0

Ytterligare krafttag utifrån sjukfrånvarons utveckling

Vår ambition är att sjukfrånvaron ska minska. Trots omfattande insatser fortsätter dock sjukfrånvaron att långsamt öka. Ökningen sker i alla grupper, förutom i gruppen med medarbetare som är 50 år och äldre. Ökningen sker trots det fokus som vi haft på arbetsmiljöarbete och sjukfrånvaro.

Därför är bland annat följande nya aktiviteter påbörjade och kommer att genomföras under 2015:

- en riktad insats för medarbetare som uppvisar tidiga signaler på ohälsa
- översyn av rehabiliteringsprocessen
- utreda möjlighet för medarbetare till flexibel arbetstid, genom möjligheten till såväl hel- som deltid. Det ser vi som ytterligare en möjlighet för medarbetaren att själv utveckla ett mer hållbart arbetsliv
- optimera grundbemanningen inom några verksamheter. Avsikten är att höja kvaliteten för brukare och kunder samtidigt som arbetsbelastningen anpassas för tillsvidareanställda medarbetare
- inleda samarbete med en ny upphandlad företagshälsovård, Feelgood

Medarbetarfakta

Medarbetare	2014	Andel		2013	2012
		kvinnor i %	män i %		
Tillsvidareanställda	1 816	77	23	1 758	1 770
Visstidsanställda	179	69	31	112	96
Totalt	1 995	77	23	1 870	1 866
Medarbetare med chefsbefattning¹	88	74	26	97	94

¹ Från och med 2014 redovisas enbart de chefsbefattningar som har fullt så kallat VEPA-ansvar.

Antal årsarbetare - tillsvidare- och AVA-anställda²

Förvaltning	2014	2013	2012
Kommunstyrelseförvaltningen	155,1	152,8	146,7
Arbetslivsförvaltningen	69,8	61,8	57,8
Samhällsförvaltningen	80,5	77,3	74,0
Skolförvaltningen	736,2	720,6	717,3
Socialförvaltningen	773,3	718,6	731,0
Summa	1814,9	1731,1	1726,8

² Årsarbetare avser tillsvidare- och AVA-anställda omräknat till årsarbetare. En årsarbetare = 1 700 timmar.

Ökningen av årsarbetare 2014 beror främst på verksamhetsutökning i form av boenden samt att hemsjukvården övergått från landstinget.

Lönekostnader

(mnkr)	2014	2013	2012
Lönekostnader	898,7	849,5	809,1

Framtid

Vår viktigaste utmaning som arbetsgivare i framtiden är att vara en attraktiv arbetsgivare. Det gäller på såväl kort som längre sikt, av såväl nuvarande medarbetare som av kommande. De områden vi arbetar särskilt med är:

- **Värdegrund**
- **Ledarskap**
- **Medarbetarskap**
- **Arbetsmiljö och hälsa**

Det finns vinster att göra i varje område för sig, men vi vill utveckla helheten. Vårt framtida arbete syftar till att dessa fyra områden tillsammans ska stärka attraktiviteten för alla medarbetare. Det är den attraktiviteten som avgör medarbetarengagemang och att nyckelkompetenser söker sig till oss och utvecklar verksamheten. Därför kommer vi de närmsta åren att ägna mycket kraft åt att utforma ett mer heltäckande kompetensförsörjningsarbete. Det handlar om allt från att identifiera framtida nyckelkompetenser till att ingå i strategiska samarbeten.

Framtidsarbetet kommer att bestå av bland annat att:

- fortsätta arbetet med att skapa en utvecklande organisationskultur. Närmast genom utbildningsdagar för medarbetarna för att göra värdegrundsarbetet engagerande för alla
- skapa ett gott medvetet ledarskap. Närmast genom att utarbeta en plattform för kompetensutveckling för chefer genom interna chefsnätverk
- under 2015 ta fram en riktlinje för medarbetarskapet. Därmed kan vi på ett mer uttalat och bättre vis tillvarata medarbetarnas motivation
- försöka utveckla alla våra arbetsplatser till att vara hälsofrämjande. Närmast genom att se över hur möjligheten kan öka för alla medarbetare att ta del i aktiviteter som stimulerar till bra levnadsvanor och att utveckla hälsan

Koncernen

Totalt antal anställda i koncernen uppgår till 2 235 medarbetare. Ökningen av antalet tillsvidareanställda beror på att kommunens verksamhet utökats i form av: boenden inom omsorgen, ett äldreboende samt att hemsjukvården övergått från landstinget. Ökningen av visstidsanställda görs som en del i ett pågående arbete inom kommunen för att bli en mer attraktiv arbetsgivare och samtidigt öka servicekvaliteten. Det innebär samtidigt att antalet timanställda minskar.

Antal anställda	2014			2013		
	Män	Kvinnor	Total	Män	Kvinnor	Total
Tillsvidareanställda	554	1 443	1 997	540	1 400	1 940
Visstidsanställda	106	132	238	85	86	171
Totalt	660	1 575	2 235	625	1 486	2 111

Antal tillsvidareanställda per koncerndel

	2014	2013
	Kommunen	1 816
Hemab	124	123
Härnösandshus	33	34
Räddningstjänsten	24	25
Totalt	1 997	1 940

Medelsysselsättningsgraden för tillsvidareanställda i koncernen uppgår till 94 procent, vilket är samma som föregående år. För kvinnor uppgår graden till 94 procent och för män uppgår den till 98 procent. I koncernen arbetar 81 procent av medarbetarna heltid, 77 procent av kvinnorna och 93 procent av männen.

Tabellen nedan visar åldersfördelningen per åldersgrupp. 5,4 procent eller cirka var tjugonde medarbetare är yngre än 30 år. Andelen medarbetare 40 år eller äldre utgör cirka 78 procent. Medarbetarnas medelålder i koncernen ligger på 48,2 år, samma som 2013.

Åldersfördelning för tillsvidareanställda

(%)	2014	2013
20 - 29 år	5,4	5,4
30 - 39 år	16,2	16,2
40 - 49 år	29,3	29,3
50 - 59 år	32,1	32,1
60 -	17,0	17,0
Totalt	100,0	100,0

Kompetensförsörjning och generationsväxling är en gemensam fråga inom hela koncernen. HEMAB är den del av koncernen som kommit längst i arbetet med att möta och praktiskt hantera sin generationsväxling genom det under 2014 avslutade projektet ”HEMAB 2015 – strategiska framtidssatsningar”. Inom Rädd-

ningstjänsten är rekryteringen av deltidbrandmän en viktig framtidsfråga som kräver nya angreppssätt. Ett samlat arbete för detta har pågått sedan 2012. En aktivitet som genomförs sedan 2013 är en ”prova på dag” för intresserade. Under 2015 kommer det att utarbetas handlingsplaner för respektive deltidstation.

Arbetsmiljö

Koncernens förebyggande arbetsmiljöarbete har under ett antal år gradvis nyanserats och fördjupats. Från att främst ha handlat om att minska sjukfrånvaron, har arbetsmiljöarbetet kommit att övergå till att mer handla om förebyggande och främjande kvalitativa aspekter som förhållningssätt, värdegrund och medarbetarskap och hälsa i ett vidare perspektiv. I detta mönsterbrytande arbete har bolagen haft framgång. Den kommunala organisationen står i utmaningen att, utifrån ökad sjukfrånvaro under senaste 3-års perioden, dels bibehålla det påbörjade främjande/förebyggande arbetsmiljöarbetet och samtidigt vidta konkreta krafttag för att sänka sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron inom koncernen ökar även 2014, nu med 0,4 procentenheter och uppgår till 6,5 procent.

Lägst sjukfrånvaro i koncernen 2014 uppvisar Härnösandshus med 3,4 procent sjukfrånvaro. Bolagens arbetsmiljöarbete sker på lite olika sätt. Generellt uppmuntras medarbetare i koncernen på olika sätt till hälsofrämjande aktiviteter. Medarbetarna har bland annat möjlighet till friskvård eller att träna på arbetstid. Räddningstjänsten har schemalagda träningspass. AB Härnösandshus, som är certifierade i enlighet med AFS 2001 samt OHSAS 18001, genomför vartannat år en hälso- och arbetsmiljöprofilundersökning genom individuella samtal som hålls av en extern part. För att betona värdet av det hälsofrämjande arbetet har Hemab under året tagit fram nya riktlinjer. Räddningstjänsten har påbörjat ett nytt arbete som ska leda till bättre arbetsmiljö. Såväl fysiskt som psykiskt.

Sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid

(%)	2014	2013
Totalt	6,5	6,1
Kvinnor	7,1	6,8
Män	5,1	4,5
29 år eller yngre	5,3	5,1
30 - 49 år	6,2	5,5
50 år och äldre	7,0	6,9
60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	53,7	53,4
Koncerndelar		
Kommunen	6,6	6,4
Hemab	5,4	2,1
Härnösandshus	3,4	3,4
Räddningstjänsten	3,9	4,2

Kompetensutveckling

Arbete med kompetensutveckling sker kontinuerligt inom koncernen. Under året har utbildningar genomförts inom bland annat ledarskap, medarbetarskap och arbetsmiljö. Flera utbildningar har riktat sig till alla medarbetare inom respektive bolag. Ett bra exempel på det är den ”medarbetarveckan” som kommunen genomförde under hösten. En stor del av medarbetarna deltog i en eller flera av de föreläsningar eller workshops som erbjöds. Hemab har tagit ett helhetsgrepp på sitt kompetensutvecklingsarbete. Satsningen kallad ”Kompetenskompassen” har lett fram till att alla yrkesroller nu har egna kompetensprofiler samt att ett system för hantering av kompetenskrav och utvecklingsplaner tagits fram. Tillsammans med åtta andra kommuner genomför kommunen, sedan några år tillbaka ett traineeprogram som riktar sig till svårrekryterade yrkesgrupper. Den trainee som arbetar just nu finns inom IT-området. Inom Härnösandshus har alla medarbetare genomgått en utbildning i att möta främmande kulturer. Även Hemab och Härnösands kommun var inbjudna. För att trygga det framtida kompetensbehovet är det värdefullt att genomföra kompetensförsörjnings- och utvecklingsarbete gemensamt i koncernen. Det är en framgångsfaktor i arbetet med att säkerställa en koncern som uthålligt klarar att leverera attraktiv samhällsservice och därigenom bidra till ett starkt lokalsamhälle.

Verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen

Verksamheten

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning och har också uppsikt över övriga nämnders verksamheter. Under kommunstyrelsens ansvar ligger ekonomikontoret och HR-avdelningen som ansvarar för strategisk utveckling av personal- och ekonomifrågor, näringslivsenheten som stödjer samarbetet mellan kommunen och näringslivet och kommunledningskontoret som samordnar och verkställer kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslut. Kommunledningskontoret ansvarar även för IT, kost, överförmynderi och trafik.

Viktiga händelser

Miljön har varit i fokus i upphandlingen av kollektivtrafiken i länet. För Härnösands del innebär det att i stort sett alla bussar har den senaste tekniken för miljöanpassning. Alla bussar i vår tätortstrafik är så kallade lättviktsbussar. Dessutom har Härnösand under året fått två elbussar, vilket är unikt för kollektivtrafik i Sverige. Sammantaget innebär det här att vi fortsätter mot målet att minska utsläppen för vår kollektivtrafik.

Ett annat viktigt område som vi arbetar med är näringslivet. I handelssiffrorna från september ser vi att det strategiska arbetet har gett resultat. Härnösands handelssiffror ökade nämligen när länet totalt backade.

Vi vill även ta upp några andra exempel på förbättringar under 2014:

- Livsmedelsupphandlingen blev uppskattad av näringslivet och omskriven av Svenskt näringsliv. Vi utformade upphandlingen på ett sätt som gjorde att lokala leverantörer kunde delta.
- Vi har tagit fram en tillgänglighetspolicy som antogs av kommunfullmäktige i juni. Policyn gäller för alla kommunala verksamheter. Målet är att alla på ett likvärdigt sätt ska kunna ta del av kommunens service och tjänster.
- En medarbetarenkät har genomförts. Sedan den senaste mätningen 2012 har det skett förbättringar på en rad viktiga punkter. Resultatet ligger i vissa delar bättre än riksgenomsnittet. Förbättrad trivsel för våra medarbetare kommer att påverka kommunens medborgare på ett positivt sätt.
- Ny leverantör av telefonitjänster har upphandlats, vilket kommer att leda till lägre kostnader.
- På kostenheten arbetar vi för att göra vår meny mer klimatsmart. Det innebär bland annat att vi minskar mängden kött och inför mer rotsaker och grönsaker.
- Inom överförmyndarenheten jobbar vi för att öka rättssäkerheten för barn som kommer till Sverige utan föräldrar.

Nämndens verksamhetsmål

- Målet bedöms ej uppnås
- ◆ Målet bedöms delvis uppnås
- Målet är uppnått

Demokrati

- Det ska vara lätt för medborgarna att vara delaktiga
- Kommunens tjänster och service är lättillgängliga för alla
- ◆ Alla invånare erbjuds goda livsvillkor

Kund- och världsmedborgare

- ◆ Härnösand har ett bra näringslivsklimat
- ◆ Härnösand ska vara en kommun som aktivt arbetar med att förbättra miljön
- Invånare och besökande får ett gott bemötande

Process

- Medarbetarna känner till kommunens mål
- Samarbete i organisationen är en självklarhet
- Vi tar tillvara på goda exempel på bra arbetssätt och smarta lösningar inom den egna och andras verksamheter

Medarbetare

- Organisationskultur- och värdegrundsfrågor är ständigt aktuella
- Alla chefer är goda ledare
- Skillnader i löne-, utvecklings- och utbildningsmöjligheter som beror på någon av diskrimineringsgrunderna ska inte förekomma

Ekonomi

- God ekonomisk hushållning - Soliditeten ska öka
- ◆ Ekonomi- och verksamhetsuppföljning präglas av en analys av hög kvalitet
- Alla som verkar inom kommunen ska ha förståelse för god ekonomisk hushållning

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall 2014	Utfall 2013
Intäkter	98,8	100,3
Kostnader	-233,5	-231,6
Nettokostnad	-134,7	-131,3
Skattemedel	135,8	143,4
Resultat	1,1	12,1

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 1,1 mnkr för 2014. Resultatet är justerat för semesterlöneskuld, upplupna timlöner och pensioner. Resultatet för 2013 är dessutom justerat för AFA-utbetalningen. Kommunstyrelsen har 7,6 mnkr mindre i tilldelade skattemedel jämfört med 2013 där minskade skattemedel för KS-oförutsedda är en stor post.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Netto-	Netto-	Skatte-	Resultat 2014
	kostnad 2013	kostnad 2014	medel 2014	
Kommundirektör	-7,0	-6,5	6,8	0,3
Näringslivsenhet	-9,3	-8,6	8,4	-0,2
HR-avdelning	-17,4	-16,5	15,0	-1,5
Ekonomikontor	-17,4	-22,2	16,7	-5,5
Kommunledningskontor	-18,3	-16,7	19,0	2,3
Kostenheten	-0,8	-0,6	0,0	-0,6
IT-enheten	-10,1	-11,3	11,9	0,6
Trafikenheten	-34,8	-35,2	39,2	4,0
Överförmyndarenheten	-6,2	-6,1	6,9	0,8
Kommunfullmäktige	-3,3	-3,7	4,0	0,3
Kommunstyrelse	-4,8	-5,3	5,3	0,0
Revision	-1,7	-1,6	1,7	0,1
Myndighetsnämnd	0,0	0,0	0,1	0,1
Valnämnd	-0,1	-0,4	0,8	0,4
Summa	-131,2	-134,7	135,8	1,1

HR-avdelningens underskott på 1,5 mnkr avser högre personalkostnader än budgeterat, de högre kostnaderna beror på särskilda personalöverenskommelser som belastar med engångskostnader under 2014.

Ekonomikontoret redovisar ett underskott på 5,5 mnkr. Underskottet består bland annat av att ett bidrag på 4,0 mnkr har förts över till skolnämnden samt att kostnader för vissa projekt inom kommunen, som till exempel utveckling av HR-avdelning och socialförvaltningen, belastar ekonomikontoret.

Kommunledningskontoret redovisar ett överskott på 2,3 mnkr. Det avser främst högre intäkter för försäljning och högre projektintäkter samt lägre personalkostnader då en vakant tjänst inte är tillsatt.

Kostenhetens underskott på 0,6 mnkr beror främst på högre personalkostnader beroende på att verksamheten har ökat.

IT-enheten redovisar ett överskott på 0,6 mnkr som främst beror på att kommunens kostnader för telefonväxeln är lägre än budgeterat.

Trafikenheten redovisar ett överskott på 4,0 mnkr vilket bland annat beror på att kostnader för Resecentrum inte har belastat verksamheten, samt att kollektivtrafikmyndigheten under våren 2014 tog ett nytt beslut som innebär lägre priser för busskort för skolungdomar vilket i sin tur har gjort att trafikenheten fått en lägre kostnad för detta.

Överförmyndarenhetens överskott på 0,8 mnkr avser högre bidragsintäkter från migrationsverket för ensamkommande barn samt att arvodeskostnaden för gode män är lägre än budgeterat.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering 2013	Investering 2014	Årsbudget 2014
	Investeringsmedel	6,4	4,5
Ridsportsanläggning	0,0	25,4	20,0
Utveckling stationsbyggnad	1,9	2,0	4,3
Summa	8,3	31,9	68,3

Under 2014 har byggnationen av en ny ridsportanläggning påbörjats och det kommer även att pågå under 2015.

Andra investeringar är bland annat planetariet vid Technichus, passersystem och larm samt att dataförbindelserna är uppgraderade och att trådlöst nät är installerat hos 16 kommunala verksamheter. Det innebär att alla kommunens förskolor och skolor (Häggdånger undantaget) nu har en bra förbindelse via fiber samt trådlöst nät i sina lokaler. Även upprustning av kommunens gästhamnar har fortsatt under året och i detta projekt erhålls det bidragsintäkter och det har under 2014 inkommit 3,7 mnkr varav 2,2 avser 2013 och 1,5 avser 2014.

Framtiden

Under 2015 kommer vi att prioritera arbetet med kommunens nya mål, varumärke och näringslivsstrategi. Vi ska fortsätta att utveckla Höga Kusten destinationsbolag AB till ett slagkraftigt verktyg för att göra Höga Kusten till ett välkänt besöksmål.

Arbetet med att påverka Ostkustbanans utveckling är ett annat viktigt område för kommunen. Vi ska delta i utvecklingen av varumärket Härnösand och göra det möjligt för företaget att etablera sig och investera här. Ett nytt hotell på Kanaludden är ett exempel på det.

Två viktiga fokusområden

Ett viktigt fokusområde är att Härnösands kommun ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. För att nå detta mål har vi startat olika projekt för att stärka och förbättra oss som arbetsgivare och därmed vårt varumärke.

Internkontroll är ett annat fokusområde som handlar om att skapa ordning och reda. Det handlar om att säkra att det som ska göras blir gjort, på det sätt som det var tänkt. Det sker bland annat genom att identifiera de processer som har stort ekonomiskt värde eller har en stor styreffekt för kommunen.

Fler e-tjänster och ekologiska varor

Arbetet fortsätter med att öka tillgängligheten till offentliga dokument digitalt. Vi kommer också att ta krafttag i etablering av fler e-tjänster. Målet är att vi ska bygga cirka 10 nya e-tjänster tillsammans med andra kommuner och 100 egna e-tjänster.

Andelen ekologiska varor ska öka till minst 30 procent av kommunens livsmedelsinköp. Vi ska även se till att öka andelen Fairtrade-produkter och närproducerade livsmedel. I det arbetet kommer kommunstyrelseförvaltningen vara ett stöd till hela organisationen.

Arbetslivsnämnden

Verksamheten

Arbetslivsnämnden är kommunens nämnd för arbetsmarknad, vuxnas lärande och mottagning av nyanlända. Nämnden har ansvar för vuxenutbildning i form av Kommunal vuxenutbildning, Lärvox, Svenska för invandrare (SFI), samhällsorientering för nyanlända (SO) samt för Yrkehögskolan. Även mottagning av nyanlända samt sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden ingår i nämndens uppdrag. Syftet med dessa verksamheter är att bryta utanförskap och stödja medborgare till egen försörjning. En meningsfull sysselsättning bidrar till utveckling av individen, miljön och kommunen som helhet.

Viktiga händelser

Arbetslivsförvaltningen har under året utvecklat ledning och styrning för all verksamhet. Med utgångspunkt från den arbetsmiljökartläggning som gjordes 2013 har arbetet med systematiskt arbetsmiljö och kvalitetsarbete prioriterats och en ny organisation har genomförts. Vi har arbetat processinriktat med planering, genomförande och uppföljning av uppdrag och projekt.

Hela nämnden har deltagit i arbetet med att formulera mål- och indikatorer och förvaltningen har sedan utformat aktiviteter som möjliggör en bättre uppföljning av resultaten. Flera av nämndens indikatorer innehåller kvalitativa uppföljningar som avser att förbättra kvaliteten.

Kommunikationsplaner finns idag för de olika verksamheterna. Information och kommunikation inom förvaltningen sker bland annat genom ett uppskattat nyhetsblad månadsvis och genom regelbundna förvaltnings- och arbetsplatsträffar. Planering av internkontroller följer det nya reglementet för internkontroll för att kontrollera att verksamheten sköts på ett korrekt och riktigt sätt.

Arbete & Integration

Arbetslivsförvaltningens arenor används för arbetsrehabilitering och arbetsbedömning av personer med funktionsnedsättning eller sociala hinder. Genom de olika arenorna kan förvaltningen utföra uppdrag och ge service till kommunens förvaltningar och bolag. Under 2014 har mer än 1 000 personer deltagit i olika verksamheter, varav 300 haft någon form av anställning.

Återvinningsstationen Kretsloppsparken är en arena som skapar meningsfull sysselsättning och samtidigt bidrar till god service och ett aktivt miljöarbete. I november drabbades lokalerna av en omfattande brand och verksamheterna flyttades till tillfälliga lokaler. Ett annat exempel är arenan Resursgruppen som utfört ett omfattande arbete för att göra Sälstens naturområde mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Sjöbodarna är renoverade och grillplatser och bänkar är iordningställda.

I Utansjö har ett framgångsrikt samarbete med föreningslivet

utvecklats kring insatser för asylsökande. Dagligen anordnas aktiviteter för barn, ungdomar och vuxna som till exempel syverkstad, samtalsgrupper, idrottsaktiviteter och trivselkvällar.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen har under år 2014 arbetat för att möta det ökade behovet av SFI-undervisning. Antalet elever har mer än fördubblats under året. Vuxenutbildningen har därför rekryterat fler SFI-lärare och anpassat lokalerna i Johannesbergshuset. Förvaltningen har även arbetat med att integrera särskild utbildning för vuxna, Lärvox, med övriga vuxenutbildningen. Lärvox finns nu i Johannesbergshuset och det skapar förutsättningar att öka samarbetet och samnyttja resurser mellan de olika skolformerna.

SFI-Hälsa, som riktar sig till personer med posttraumatiskt stressyndrom, övergår från projekt till ordinarie verksamhet under 2015. Ett nytt utvecklingsområde är SFI med yrkesinriktning. Utbildningen ska förkorta studietiden och underlätta för elever att komma ut i arbete.

Yrkehögskolan har under året genomfört tre utbildningar i egen regi: Synrehabiliterare, Drifttekniker Kraft o Värme och Solenergiingenjör. I samarbete med Stockholms Tekniska Institut har YH även genomfört utbildningen Kyl- och värmepumpstekniker.

Nämndens verksamhetsmål

- Målet bedöms ej uppnås
- ◆ Målet bedöms delvis uppnås
- Målet är uppnått

Demokrati

- Människor i behov av personligt stöd får kvalitetssäkrade insatser
- Personer som vill studera vägleds till rätt utbildning
- Medarbetare och politiker är tillgängliga med snabb och tydlig information
- Erbjuder utbildningar och aktiviteter som underlättar till sysselsättning
- Bidra med att förbättra tillgänglighet till friluftsområden

Kund- och världsmedborgare

- Kvalitetssäkrade och individanpassade utbildningar erbjuds
- Bidra till att långtidsarbetslösheten minskar
- ◆ Använda miljövänliga transporter och redskap
- ◆ Tillämpa återvinning och återbruk i all verksamhet
- Systematiskt följa upp alla deltagare i verksamheterna

Process

- Mål och verksamhetsplaner är väl kända av medarbetarna
- Alla medarbetare tillämpar inkluderande synsätt

- Systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning tillämpas kontinuerligt

Medarbetare

- Organisationskultur- och värdegrundsfrågor är ständigt aktuella i kommunens utvecklingsarbete
- Medarbetarna i Härnösands kommun har chefer som är goda ledare
- Skillnader i löne-, utvecklings-, och utbildningsmöjligheter som beror på någon av diskrimineringsgrunderna ska inte förekomma

Ekonomi

- God ekonomisk hushållning - Soliditeten ska öka
- Härnösand ska vara en kommun där uppföljningen präglas av en analys av hög kvalitet
- Alla som verkar inom kommunen ska ha förståelse för god ekonomisk hushållning

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall 2014	Utfall 2013
Intäkter	68,0	53,9
Kostnader	-109,6	-89,6
Nettokostnad	-41,6	-35,7
Skattemedel	45,1	41,1
Resultat	3,5	5,4

Arbetslivsnämnden redovisar 2014 ett positivt resultat om 3,5 mnkr, med överskott inom såväl Arbete och Integration som Vuxenutbildningen. Däremot redovisar Ledning och gemensam administration ett mindre underskott.

Finansiering av nämndens verksamhet består av cirka 40 procent skattemedel och cirka 60 procent externa och interna intäkter och bidrag. De kommunala skattemedlen har ökat med 4 mnkr jämfört med 2013 och har till stor del bidragit till att öka de externa intäkterna med drygt 14 mnkr.

De externa intäkterna utgörs bland annat av lönestöd från Arbetsförmedlingen samt bidrag från Migrationsverket och Skolverket. De externa intäkterna används till största del för att finansiera arbetsmarknadsåtgärder i form av anställningar med beredskapsavtal, BEA. Intäkterna är en förutsättning för utvidgning av verksamhetens omfattning som också innebär ökade kostnader. De totala kostnaderna uppgår till 109,6 mnkr, varav 41 procent är personalkostnader och 38 procent arbetsmarknadsåtgärder i form av anställningar med BEA.

Arbetslivsförvaltningen hade i december 74 årsarbetare anställda på AB-avtal. Sjukfrånvaron uppgick till 5,9 procent.

Därutöver har 314 personer under 2014 varit anställda med beredskapsavtal, BEA. Sjukskrivningsnivån för personer med BEA anställning är av naturliga skäl högre då dessa inte sällan har en bakgrund av sjukskrivning eller andra orsaker som gör att de står längre ifrån arbetsmarknaden.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Nettokostnad 2013	Nettokostnad 2014	Skattemedel 2014	Resultat 2014
Nämnden	-0,8	-0,9	1,0	0,1
Ledning och gemensam administration	-4,9	-5,4	5,1	-0,3
Arbete och integration	-13,9	-18	19,8	1,8
Vuxenutbildningen	-16,1	-17,3	19,2	1,9
Summa	-35,7	-41,6	45,1	3,5

Nämnden uppvisar 2014 ett positivt resultat om 0,1 mnkr som följd av lägre kostnader för kompetensutveckling än beräknat. Ledning och gemensam administration redovisar ett underskott om 0,3 mnkr främst på grund av högre kostnader än beräknat vid rekrytering av ny förvaltningschef.

Verksamhetsområdet Arbete och Integration visar ett överskott om 1,8 mnkr. Arbete och Integration finansieras till stor del av externa och interna intäkter i form av lönestöd från Arbetsförmedlingen, statsbidrag från Migrationsverket samt avtal och projektintäkter. Dessa intäkter tillsammans med prestationsbaserad ersättning från Migrationsverket utgör en stor del av överskottet. Under 2014 har drygt 300 personer varit anställda i arbetsmarknadsåtgärder med beredskapsavtal, BEA. Inför årsskiftet har hänsyn tagits till aktuell semesterlöneskuld, vilken inte gjorts tidigare år.

Under året har omfattande verksamhet för integration genomförts tillsammans med föreningslivet, bland annat i Utansjö, vilket har medfört kostnader.

Antalet tolkförmedlingsuppdrag har ökat med cirka 4 000 uppdrag jämfört med 2013, vilket gör att Tolkförmedlingen redovisar ett överskott.

Vuxenutbildningen redovisar ett resultat om 1,9 mnkr. Det positiva resultatet är främst ett resultat av ökade statsbidrag och intäkter. Vuxenutbildningen beviljades under 2014 statsbidrag från Skolverket för att bedriva SFI Hälsa anpassad för personer som drabbats av PTSD. Under årets sex första månader fanns även ett avtal mellan Arbetsförmedlingen och kommunen för SFI-undervisning för asylsökande utan kommunplacering. Från den första juli är kommunen ansvarig för SFI-undervisning för asylsökande utan kommunplacering. Samhällsorientering redovisar ett överskott, vilket innebär att verksamheten kan finansieras av statsbidrag från Migrationsverket.

Yrkeshögskolan redovisar ett underskott som konsekvens av lägre statsbidrag än förväntat, extra satsning på utbildningsan-

sökningar för att få fler sökande samt internt omställningsarbete. Detta vägs upp av ett överskott inom övriga verksamheter inom Vuxenutbildningen.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Inves-	Inves-	Årsbudget 2014
	tering 2013	tering 2014	
Utveckling Maskinhall	0,7	0,6	0,7
Möbler/Datasalsmöbler ALF	0	0,3	0
Skrivare ALF	0	0,1	0
Lärvux	0	0,1	0
Traktor ALF	0	0,4	0
Summa	0,7	1,5	0,7

Arbetslivsnämnden har under 2014 gjort investeringar för sammanlagt 1,5 mnkr. Det befintliga investeringsutrymmet har överskridits med 0,8 mnkr.

Utveckling och upprustning av maskinhallen har uppgått till 0,6 mnkr. Investeringar har gjorts för att säkerställa maskinhallens utbildningsfunktion samt för att uppfylla säkerhetsbestämmelser enligt lag och förordningar.

Investeringar i möbler och skrivare har gjorts för att anpassa lokalerna till den ökade verksamheten i Johannesbergshuset. Lärvux flytt till Johannesbergshuset har inneburit investering av nya möbler.

Arbete & Integration har investerat i en ny miljövänlig traktor för att kunna utföra uppdrag inom skog, fritid och natur.

Framtiden

Arbete och Integration

Under 2015 fortsätter utvecklingen av befintliga arenor där cirka 150 personer årligen utför tjänster på uppdrag av Härnösands kommuns förvaltningar. Arenan Resursgruppen arbetar till exempel med snickeri, skogsvård, bilvård och bageri. För att förbättra arbetsmiljön kommer lokalerna att ses över eller bytas 2015. En ny verksamhet kommer även att starta för återbruk av möbler inom kommunala arbetsplatser.

Kommunen ser en ökad tillströmning av nyanlända. Arbetet fortsätter för att nya invånare ska få möjlighet att etablera sig i Härnösand och bli inkluderade och delaktiga i samhället. Härnösand får bland annat en ny samlingsplats i centrum där nyanlända och svenskar får möjlighet att träffas och knyta kontakter.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen ökar resurserna för att ta emot fler elever. Fler kommer att ha behov av undervisning i SFI. Även antalet elever som läser gymnasiala kurser på Komvux ser ut att öka. För att förstärka möjligheterna till individuella studieupplägg kommer Vuxenutbildningen att öka kursutbudet och att utveckla fler möjligheter till validering av kunskaper.

I januari kommer besked om vilka nya utbildningar som yrkeshögskolan beviljats och kan genomföras med statligt stöd. Vid ett positivt besked börjar ett intensivt arbete för att förbereda utbildningsstart i augusti. Parallellt sker en inventering av behov i samarbete med näringslivet, för att ta fram nya ansökningar inför sökombgång 2016.

Under 2015 fortsätter arbetet för att ta tillvara medborgarnas engagemang för att utveckla Kunskapsstaden Härnösand. Ett led i detta arbete är att utveckla Lärcentrum till att bli Mäklare - Motor - Mötesplats, för att möta kommuninvånarnas behov av studier och tillgodose näringslivets behov av kompetens.

Samhällsnämnden

Verksamheten

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, fysisk planering, bygglov, mark- och fastighetsfrågor, mätningssuppgifter, gator och parker, naturvård, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller.

I samhällsnämndens ansvarsområde ingår även fritids-, kultur- och ungdomsverksamhet, däribland drift av fritids- och friluftsanläggningar, teater, konsthall, bibliotek samt ungdomsgården Kåken.

Nämndens arbete styrs av reglementet fastställt av kommunfullmäktige samt av kommunen antagna mål.

Viktiga händelser

Nya anläggningar och rekord

En stor del av arbetet har handlat om underhåll av våra fritidsanläggningar. Utöver det har vi byggt en del nytt: en ny ridsportanläggning, BMX-/Skatepark, ny idrottsanläggning på Bondsjöhöjden, pistmaskinsgarage på Vårdkasen och LED-belysning på Högslettens elljusspår. Föreningslivet i kommunen ska få mer stöd med hjälp av en ny handläggartjänst. Vi håller även på att göra Sälstens badplats mer tillgänglig för alla. Under året har både ungdomsgården Kåken och Simhallen har slagit besöks- och intäktsrekord.

Matissetavlan fick uppmärksamhet

Matissetavlan på Härnösands Konsthall fick stor uppmärksamhet genom tv-programmet Antikrundan. Nyheten spred sig över hela landet och engagerade även utländska konstexperter. Besöksiffrorna ökade markant efter detta. Under hela 2014 var Härnösands kulturliv även med under Kulturhuvudstadsåret. Där ingick bland annat kultursatsningen Världens Liv, turné med Norrdans, folkhögskolans Opera Academy och Poesyfestivalen.

Bygg- och miljöverksamhet

I juni beslutade kommunfullmäktige att inrätta ett verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp på södra Härnön. Vi jobbar mycket med den frågan och har även tagit fram underlag för att göra tillägg till alla befintliga planer i området. Under 2015 ska dessutom Västra Kanalbron bytas ut och Entré Syd har fått i uppdrag att se över hela området. Under 2014 har vi även

- remissbehandlat ett nytt, visionärt trafikprogram
- färdigställt det tematiska tillägget till översiktsplanen om landsbygdsutveckling i strandnära läge
- blivit klara med en ny detaljplan för ett nytt industriområde på Västra Saltvik
- ställt i ordning ett nytt kolonilottsområde på Murberget
- lanserat sju e-tjänster inom byggområdet
- genomfört tillsyn av miljöfarliga verksamheter och livsmedelsanläggningar.

Nämndens verksamhetsmål

- Målet bedöms ej uppnås
- ◆ Målet bedöms delvis uppnås
- Målet är uppnått

Demokrati

- Kommuninvånarna ska ha god möjlighet till dialog med nämnd och förvaltning i aktuella frågor
- God tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i kommunens fritids- och kulturanläggningar samt utemiljöer
- Kommuninvånarna ska kunna ta del av och i högre grad nyttja samhällsnämndens tjänster digitalt
- Det ska finnas god tillgång till attraktiva boendemiljöer i Härnösand
- Människor i Härnösand ska uppleva trafiksituationen som trygg och inte drabbas av olyckor i trafiken
- Härnösandsborna har god tillgång till och tar del av fritidsaktiviteter som stimulerar till god folkhälsa
- Härnösandsborna har god tillgång till och tar del av ett rikt kulturliv, präglad av kvalitet och mångfald och som inspirerar till eget skapande
- Aktivt stödja ett brett, levande föreningsliv i Härnösand
- ◆ Tillgängligheten till Härnösands natur- och friluftsområden ska vara god
- Fler barn och ungdomar tar del av kommunens kultur- och fritidsverksamheter
- Dricksvatten ska vara långsiktigt tryggt och vattenförekomster ska ha god status
- ◆ Sårbarheten för översvämningar minskar genom effektiv dagvattenhantering

Kund- och världsmedborgare

- ◆ Samhällsnämndens stöd och information till företag ska vara god
- Härnösands kommuns miljöarbete är känt i kommunens verksamhet och bland medborgarna
- ◆ Strukturen för gång och cykel i centrum är funktionell och attraktiv
- ◆ Andelen persontransporter med bil minskar till förmån för gång- cykel- och kollektivtrafik
- Energianvändningen i kommunens verksamheter ska minska
- Ge snabb och professionell handläggning av ärenden

Process

- Nämnd och förvaltning arbetar strukturerat för att förverkliga kommunens mål och samhällsnämndens reglemente
- Utvecklade samverkansformer med kommunens nämnder, bolag och externa aktörer
- ◆ Alla medarbetare ska regelbundet engageras i att kartlägga processer och förverkliga förbättringsidéer

Medarbetare

- Organisationskultur- och värdegrundsfrågor är ständigt aktuella
- ◆ Alla chefer är goda ledare
- Skillnader i löne-, utvecklings-, och utbildningsmöjligheter som beror på någon av diskrimineringsgrunderna ska inte förekomma

Ekonomi

- God ekonomisk hushållning – Soliditeten ska öka
- Ekonomi och verksamhets- uppföljning präglas av en analys av hög kvalitet
- ◆ Alla som verkar inom samhällsnämnden ska ha förståelse för god ekonomisk hushållning

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall	Utfall
	2014	2013
Intäkter	22,3	20,2
Kostnader	-166,3	-165,2
Nettokostnad	-144,0	-145,0
Skattemedel	146,4	145,3
Resultat	2,4	0,3

Samhällsnämnden visar ett överskott på 2,4 mnkr, vilket är 2,1 mnkr mer än föregående år. Intäkterna har totalt ökat med 2,1 mnkr, vilka till största delen återfinns inom simhallens verksamhet. En stor ökning av antal besökare samt höjda avgifter bidrar till den ökade intäktsvolymen. Inom verksamhetsområdena bygg och miljö har antalet ärenden ökat, vilket ger ökade intäkter till nämnden. Efter fjolårets storm har även skogen gett ett intäktsöverskott. Kostnaderna mellan åren har ökat med 1,1 mnkr, främst på grund av uppräkningskostnader av personal- och lokal-kostnader, men även en del driftkostnadsökningar på ett flertal anläggningar bidrar till detta. Uppräkningen av skattemedel mellan åren gav en ökning med 1,1 mnkr.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Netto-kostnad	Netto-kostnad	Skatte-medel	Resultat
	2013	2014	2014	2014
Samhällsnämnd	-1,2	-1,1	1,1	0,0
Förvaltningsledning	-12,9	-13,7	13,7	0,0
Fritidsverksamhet	-36,7	-38,4	38,0	-0,4
Kulturverksamhet	-24,4	-25,0	25,3	0,3
Bygg och miljöverksamhet	-69,8	-65,8	68,3	2,5
Summa	-145,0	-144,0	146,4	2,4

Samhällsnämndens politiska verksamhet visar ett nollresultat för året, vilket även förvaltningsledningen gör.

Fritidsverksamheten visar ett mindre underskott på 0,4 mnkr, vilket beror på en del oförutsedd kvarvarande kostnader från stormen Ivar, reparationer av pistmaskinen i slalombacken samt andra verksamhetskostnader i samband med vattenskador och ventilationsöversyner. Dessa underskott minskas något med hjälp av Simhallens intäktsöverskott.

Kulturverksamheten visar ett mindre överskott på 0,3 mnkr. Biblioteket går med överskott på bland annat personal och inköp medan Teatern visar intäktsunderskott och Konsthallen har ett underskott som härrör till bland annat benmaning i samband med sommarutställningen av Mateissen.

Bygg och miljö visar ett överskott på 2,5 mnkr den största delen återfinns under bostadsanpassningen, men även intäktsöverskott under bygg och miljö verksamheterna och personal-kostnadsöverskott på de verksamheter som har haft sjukskriven personal. Fjolårets storm har gett ett större intäktsöverskott än beräknat på skogsförvaltningen. Övriga verksamheter går med mer eller mindre över- och underskott som tar ut varandra på totalen.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Inves-tering	Inves-tering	Årsbudget
	2013	2014	2014
Förvaltningsledning	0,0	0,0	0,6
Fritidsverksamhet	13,6	9,3	8,6
Kulturverksamhet	0,5	0,2	3,4
Bygg och miljöverksamhet	50,9	26,9	37,1
Summa	65,0	36,4	49,7

Under fritidsverksamheten är den största investeringsutgiften 5,2 mnkr på Skate/BMX-parken. Arbetet med utemiljön på Högsåslätten är näst intill färdigställt och den upparbetade utgiften är 2,3 mnkr. Inne på Högsåslätten har det investerats i nytt låssystem samt styr- och övervakningssystem till kylanläggningen med en sammanlagd utgift på 0,8 mnkr. Det har också gjorts mindre investeringar i nya träningsmaskiner och spinning cyklar på simhallen, byte av belysning på elljusspår samt investering på Vårdkasen där en liftstolpe renoverats och en hel del andra mindre investeringar på olika anläggningar.

Inom kulturverksamheten har ett nytt mixerbord köpts in till Teatern.

Bygg och miljö totala investeringsutgifter uppgår till 26,9 mnkr. Den största investeringsposten för närvarande ligger på Verkstadsvägen, ny gata med 3,7 mnkr, Brunnshusgatan E2 med 3,0 mnkr, Kaptensgatan etapp 2 med 1,8 mnkr, Brännavägen TS2 med 2,3 mnkr, Kyrkogårdsvägen 0,8 mnkr, G:a Ådalsvägen 1,7 mnkr, Aspvägen 0,9 mnkr, Skeppsbron kaj och gata 1,1 mnkr, Hovsgatan 1,4 mnkr, Lövudden markberedning 1,4 mnkr och kolonilotter Änglet 1,7 mnkr. Belysningsinvesteringarna uppgår till 1,9 mnkr, Västra Kanalbrons utgifter uppgår i

dagsläget till 1,9 mnkr. De resterande 3,4 mnkr avser mindre investeringsutgifter i ett antal projekt samt projekterings- och uppstartsutgifter i ett flertal projekt.

Framtiden

Fokus på befintliga anläggningar

Kommande år handlar en stor del av vårt jobb om att inventera, prioritera och hantera våra fritidsanläggningar. Vi kommer också arbeta för att bli effektivare, både som organisation och energianvändare. Med den nya handläggartjänsten kopplat mot föreningslivet kan vi bli mer offensiva i stödet till kommunens idrottsföreningar.

Kulturverksamheten flyttar

Kulturavdelningen ska flytta till kommunstyrelsen. Tanken är att kulturen därmed får en mer central roll i samhällsplaneringen. Härnösands Teater får nya hyrestaxor. Det ger större möjlighet för skolor, föreningar och lokala kulturaktörer att använda teaterns lokaler. Biblioteket får ett nytt utlåningssystem och konsthallen satsar på att den Qvistska samlingen, där Matissetavlan ingår, ska bli permanent.

Fysisk planering allt viktigare

Fysisk planering på alla nivåer blir ett viktigt område att prioritera för att kunna ge förutsättningar för ett Härnösand som utvecklas. Vårt arbete med att förankra det nya trafikprogrammet måste fortsätta. Det blir ett viktigt underlag för en framtida hållbar stad. Vi behöver även arbeta med detaljplanering av nya bostadsområden. På Lövudden måste dock naturområdet saneras innan den nya detaljplanen kan bli verklighet. Ett annat angeläget område är de viktiga utredningarna om våra kajer och broar – det är många utredningar som ska sammanfattas och slutföras. Reinvesteringsbehovet i all infrastruktur är stort och för vissa områden krävs mer insatser. Inom byggområdet behöver vi mer resurser för att jobba med uppföljning och tillsyn. Rutiner och arbetssätt behöver ses över på flera områden då våra resurser inte räcker till för att klara alla behov.

Skolnämnden

Verksamheten

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldrarna 1-21 år. Utbildningen syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolnämndens verksamheter omfattar förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt den kommunala Musik- & Kulturskolan. Verksamheten är indelad i fyra olika verksamhetsområden och varje verksamhetsområde leds av en verksamhetschef.

Viktiga händelser

En glädjande händelse under 2014 är att meritvärdet har ökat för de elever som slutade årskurs 9. Värdet var i år 214,6 jämfört med 204,9 vårterminen 2013. Lärarna har gjort ett bra arbete. Dessutom har vi arbetat med målet att kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten.

En likvärdig skola

För att höja barnens och elevernas målpåfyllelse är det viktigt med en likvärdig och kompensatorisk skola. Alla ska få det stöd de behöver för att utvecklas så långt som möjligt. Det målet ska förverkligas bland annat genom den nya elevhälsoorganisationen som kom igång vid skolstart höstterminen 2014. Nämnden har under året beslutat att återinföra en rambudget för Musik- och kulturskolan. Det öppnar upp för att såväl elevhälsans som Musik- och kulturskolans kompetenser kan användas i alla våra verksamheter på ett mer likvärdigt sätt. Det stödjer det förebyggande och hälsofrämjande arbetssättet som ska ligga till grund för en trygg och likvärdig skola. Ett extra tillskott i budget gjorde att skolorna kunde göra en extra satsning på textbaserade läromedel.

Branden i Ålandsbro

I juli skedde en brand på Ålandsbro skola. En byggnad för två förskoleavdelningar samt fritidshem brann ned till grunden. Vi har dock börjat planera för en återuppbyggnad. I vilken omfattning nämndens ekonomi påverkas håller för närvarande på att utredas.

Ett samlat gymnasium

När det gäller arbetet med ett samlat gymnasium finns en fastställd tidsplan. Första inflyttningen sker under hösten 2015. Samtidigt arbetar personalen med det samlade gymnasiets värdegrund.

Grundskolans lokaler

Under året gjordes en lokalutredning för grundskolans åk

7-9-skolor. Den lyfter fram alternativ till dagens fyra enheter. Med utredningen som grund ska en djupare analys göras under våren 2015.

Nämndens verksamhetsmål

- Målet bedöms ej uppnås
- ◆ Målet bedöms delvis uppnås
- Målet är uppnått

Demokrati

- Alla barn och elever i Härnösands kommun ska bemötas med respekt
- Alla medborgare i Härnösands kommun ska ha god insyn i skolnämndens olika verksamheter
- ◆ Barn och elever får det stöd de behöver för att utvecklas så långt som möjligt i en likvärdig och kompensatorisk skola

Kund- och världsmedborgare

- ◆ Alla elever ska kunna läsa, skriva och ha grundläggande kunskaper i matematik när de lämnar årskurs 3
- ◆ Alla barn och elever som har rätt till modersmålsstöd eller studiehandledning får sin rättighet tillgodosedd
- Alla barn och elever ska gå i en skola eller förskola som är eller har påbörjat miljöcertifiering
- Alla nyanlända barn och elever bemöts med respekt och erbjuds skyndsamt en placering i förskola och skola

Process

- Alla medarbetare inom skolförvaltningen arbetar för att förverkliga skolnämndens mål
- Alla barn och elever har kontakt med många olika aktörer i samhället i den dagliga verksamheten
- Barns och elevers målpåfyllelse förbättras ständigt genom kontinuerlig uppföljning och utvärdering av verksamheten

Medarbetare

- Organisationskultur och värdegrundsfrågor är ständigt aktuella i kommunens utvecklingsarbete
- Medarbetarna i Härnösands kommun har chefer som är goda ledare
- Skillnader i löne-, utvecklings- och utbildningsmöjligheter som beror på någon av diskrimineringsgrunderna ska inte förekomma

Ekonomi

- God ekonomisk hushållning - soliditeten ska öka
- Härnösand ska vara en kommun där uppföljningen präglas av en analys av hög kvalitet
- Alla som verkar inom kommunen ska ha god förståelse för god ekonomisk hushållning

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall	Utfall
	2014	2013
Intäkter	73,2	60,7
Kostnader	-569,0	-544,8
Nettokostnad	-495,8	-484,1
Skattemedel	498,4	482,3
Resultat	2,6	-1,8

Skolnämnden redovisar ett överskott på 2,6 mnkr för år 2014, vilket motsvarar knappt 0,5 procent av nämndens budget. Nettokostnaden för 2014 har ökat med 11,7 mnkr jämfört med 2013. Skattemedlen har ökat med 16,1 mnkr och de övriga intäkterna med 12,5 mnkr i förhållande till 2013, huvudsakligen ökad medelstilldelning från Kommunfullmäktige (KF) och ökade intäkter från Migrationsverket. Kostnaderna har ökat med 24,2 mnkr, huvudsakligen lönekostnader för egen personal samt köp av verksamhet från fristående huvudmän.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Netto-	Netto-	Skatte-	Resultat
	kostnad	kostnad	medel	
	2013	2014	2014	2014
Skolnämnden	-1,2	-1,1	1,2	0,1
Förskola	-116,9	-129,7	127,3	-2,4
Pedagogisk omsorg	-1,3	-2,2	2,0	-0,2
Fritidshem	-18,0	-25,3	29,3	4,0
Förskoleklass	-13,3	-15,8	15,2	-0,6
Grundskola	-194,5	-196,0	192,9	-3,0
Grundskoleklass	-17,8	-9,2	10,3	1,1
Gymnasiet	-90	-82,5	84,0	1,5
Gymnasieskolan	-13,1	-12,3	12,4	0,1
Öppna förskolan	-1,1	-1,0	1,2	0,2
Eftis	0,2	0,4	0,0	0,4
Musik- & Kulturskolan	-8,0	-7,6	6,8	-0,8
Förvaltningsövergripande verksamheter	-9,0	-13,5	15,8	2,2
Summa	-484,0	-495,8	498,4	2,6

Förskolan uppvisar ett underskott på 2,4 mnkr för verksamhetsåret, vilket i sin helhet härleds till ökat barnantal (47 barn) samt ökade kostnader för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd (0,3 mnkr). Efter tillskjutna medel från KF och uppskattade asylintäkter är kostnadsökningen för skolpeng och tilläggsbelopp 3,5 mnkr, vilket till viss del vägs upp av kostnadsbesparande åtgärder inom den kommunala regin motsvarande 1,1 mnkr.

Fritidshem uppvisar ett överskott på 4,0 mnkr för verksamhetsåret, vilket främst beror på att fritidsplaceringar inte skett i den utsträckning som budgeterats (-102 elever). I budget har

det beräknats att barn till arbetsökande och föräldralediga ska få rätt till fritids men beslutet har skjutits på framtiden. Minskningen innebär en kostnadsminskning för skolpeng på 2,0 mnkr, resterande överskott är hänförligt till personalkostnader, vilka inte nyttjats i den utsträckning de budgeterats.

Förskoleklass uppvisar ett underskott på 0,6 mnkr för verksamhetsåret, vilket i sin helhet härleds till ökat elevantal (17 elever) samt ökade kostnader för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd (0,4 mnkr). Efter tillskjutna medel från KF och uppskattade asylintäkter är kostnadsökningen för skolpeng och tilläggsbelopp 0,7 mnkr.

Grundskolan uppvisar ett underskott på 3,0 mnkr för verksamhetsåret, vilket i sin helhet härleds till ökat elevantal (160 elever) samt ökade kostnader för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd (0,1 mnkr). Efter tillskjutna medel från KF och uppskattade asylintäkter är kostnadsökningen för skolpeng och tilläggsbelopp 2,9 mnkr.

I samband med att Älandsbros skola brandhärjades under sommaren tillkom merkostnader för verksamheten med 1,0 mnkr, varav 0,6 mnkr inom förskola, 0,2 mnkr inom förskoleklass, samt 0,2 mnkr inom grundskola.

Grundskoleklass uppvisar ett överskott på 1,1 mnkr för verksamhetsåret, vilket beror på att personal inte nyttjats i den omfattning som budgeterats.

Gymnasiet uppvisar ett överskott på 1,5 mnkr för verksamhetsåret. Överskottet beror dels på att avsatt tilläggsbelopp på 0,6 mnkr inte har behövts nyttjas, köp och försäljning av interkommunala platser har ett överskott på 1,0 mnkr då färre av kommunens elever sökt sig till andra kommuner samtidigt som fler elever från andra kommuner sökt sig till Härnösands gymnasium. Uppsagda lokaler bidrar till överskottet med 1,0 mnkr, samt att bidragsintäkter varit 0,6 mnkr högre än beräknat. Mot detta vägs en ökad personalkostnad med 1,7 mnkr mot för budgeterat, vilket totalt ger överskottet på 1,5 mnkr för verksamheten.

Verksamhetsformen Eftis tillhandahålls av Skolnämnden men finansieras av Socialnämnden enligt ett internt avtal som berättigar en del elever över 13 år till fritidsverksamhet. Årets överskott på 0,4 mnkr har främst uppstått inom Eftisverksamhet riktad mot grundskoleklass, där elevantalet varit högre än budgeterat samtidigt som enheten inte haft personalkostnader i den utsträckning som budgeterats. I snitt har Eftisverksamheten haft 12 elever fler per månad än vad som budgeterats.

Musik- & Kulturskolan uppvisar ett underskott på 0,8 mnkr för verksamhetsåret. Verksamheten har under året haft 0,5 mnkr lägre personalkostnader än vad som budgeterats, intäkterna har minskat med 1,2 mnkr vilket leder till ett underskott. Intäktsminskningen beror på att försäljning av verksamhet inte skett i den utsträckning som budgeterats.

Förvaltningsövergripande verksamhet uppvisar för året ett överskott på 2,2 mnkr. Dessa poster riktar sig inte specifikt

mot en verksamhetsform utan mot flera/samtliga av nämndens verksamheter, såsom exempelvis akuta fastighetsåtgärder och elevhälsa. 1,6 mnkr av detta överskott har uppstått inom skolkontoret, och beror främst på att tjänster varit vakanta under året, samt att budgeterade kostnader för resor, representation och kompetensutveckling inte har nyttjats i den utsträckning som de budgeterats för. 0,6 mnkr av överskottet har uppstått inom elevhälsan, hänförligt till budgeterad lokalhyra för ännu ej hyrd lokal, samt övrigt förbrukning.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering 2013	Investering 2014	Årsbudget 2014
Simulator för sjöfart	0,0	0,6	0,7
Arbetsmiljöåtgärder		0,4	0,7
Inventarier	0,1	0,3	0,5
Utrustning/maskiner		0,3	1,4
Utomhusmiljö	0,5	0,1	0,4
Summa	0,6	1,7	3,7

Skolnämnden har under 2014 investerat för 1,7 mnkr av budgeterade 3,7 mnkr.

0,6 mnkr avser sjöfartssimulatorn för gymnasiet. Resterande 1,1 mnkr har investerats i inventarier (bland annat skolmöbler gymnasiet) 0,3 mnkr, maskiner/inventarier (bland annat brygga till fartyget Topaz) 0,3 mnkr, utomhusmiljö (bland annat barnvagnsförråd förskola) 0,1 mnkr samt arbetsmiljöåtgärder (bland annat akustikdämpning och mörkläggningsgardiner) 0,4 mnkr

Den största avvikelsen mot budget är investering av utrustning/maskiner, där budgeterad investering på 1,0 mnkr för nytt verksamhetssystem inte genomförts under året.

Framtiden

Under 2015 fortsätter vi att prioritera arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet. Det gör vi på både huvudmänna- och enhetsnivå.

Viktiga utvecklingsområden

Den centrala elevhälsan har två stora utmaningar. Att skapa en likvärdig elevhälsa samt ha fokus på författningarnas krav om förebyggande och hälsofrämjande arbete.

För att stärka IT i undervisningen kommer ett Skoldatarek att byggas upp. IT-pedagoger ska bidra till att möta elevernas behov och höja pedagogernas kompetens. Tillgången av IT-utrustning behöver ökas inom alla verksamheter.

Vi har infört fler karriärtjänster som ska bidra till verksamheternas utveckling. Det gäller områden som till exempel läs- och skrivutveckling samt hållbar utveckling. Under 2015 kommer samtliga 33 tjänster att vara tillsatta.

Bättre för nyanlända barn och elever

Från januari 2015 har vi tillsatt en strategisk chef för mångfaldsfrågor. Vi ska förbättra undervisningen och mottagandet av nyanlända barn och elever. Chefens uppdrag handlar bland annat om att leda utvecklingsarbetet inom mångfaldsfrågor, utveckla modersmålsundervisningen samt vara chef för modersmåls lärarna.

Gymnasiet

Vi fortsätter arbetet med det samlade gymnasiet. Det gäller både byggnader och samsyn runt värdegrunden. Första etappens inflyttning sker under höstterminen 2015. Från januari 2015 ingår Musik- och kulturskolan i gymnasiets verksamhetsområde. Musik- och kulturskolans uppdrag ska i högre grad bidra till att vi når målen genom att eleverna får lära genom alla sinnen samt bidra till utvecklingen av en likvärdig och kompensatorisk skola.

Grundskolans lokaler

Under året ska våra 7-9-skolor utredas vidare. Syftet är att skapa skolor av hög kvalitet med bästa möjliga förutsättningar till hög måluppfyllelse ska arbetet leda fram till ett förslag för eleverna i grundskolans senare år.

Socialnämnden

Verksamheten

Socialnämndens uppdrag är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring utifrån lagar och förordningar samt Kommunfullmäktiges reglemente vars portalparagraf inleds med:

”Socialnämnden fullgör kommunens uppdrag inom individ och familjeomsorg, omsorg om funktionshindrade samt äldreomsorg och för den kommunala hälso- och sjukvården och vad som i lag sägs om socialnämnd. Socialnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer samt den budget som fullmäktige beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i dessa reglementen”

Viktiga händelser

Nya verksamheter och nya boenden

Kommunen tog över ansvaret för hemsjukvården från landstinget i februari. För att följa hur många patienter det rör sig om, personaltillgång och kostnader startade vi en utredning under hösten. I juni tog vi över två gruppboenden för personer med funktionsnedsättning, då en privat aktör avvecklade sin verksamhet i staden. I december fick vi även tillbaka ansvaret för två andra gruppboenden från privat entreprenad. Vi öppnade dessutom ett nytt boende, Solbacken, i slutet av november. Där finns det 20 platser för personer som har demenssjukdom.

Utvecklings- och värdegrundsarbete

Det pågår ett stort utvecklingsarbete inom hemtjänsten som ska öka kvaliteten för brukaren. Vi har bland annat skapat nya distrikt och nya arbetsroller för medarbetarna. Utvecklingen har även gjort att ekonomin har blivit bättre jämfört med 2013. Vi har startat liknande utvecklingsarbeten inom både äldreboenden och biståndsenheten.

Flera verksamheter har deltagit i kommunens kulturarbete med fokus på värdegrunden: Kund, Ansvar och Glädje. Årets brukarundersökning inom äldreomsorgen visar på en högre nöjdhet. Årets medarbetarenkät har högre svarsfrekvens och högre nöjdhet är vid förra undersökningen. Vi tror att arbetet med värdegrunden har bidragit till detta resultat.

Vi har även utvecklat andra områden under året:

- Vi har ett samarbete med skolförvaltningen där för att stärka familjehemsplacerade barns hälsa och studieresultat.
- Västernorrlandsmodellen är en intervjumodell där barns åsikter om socialtjänsten kommer fram.
- Jobsatsningen är ett samarbetsprojekt med arbetslivsförvaltningen. Där erbjuder vi personer med försörjningsstöd anställning via arbetslivsförvaltningen.
- För att öka tryggheten för personer i ordinärt boende har alla trygghetslarm moderniserats.

Nämndens verksamhetsmål

- Målet bedöms ej uppnås
- ◆ Målet bedöms delvis uppnås
- Målet är uppnått

Demokrati

- Härnösand ska vara en kommun där människor känner sig delaktiga och betydelsefulla
- Ha en effektiv och rättssäker handlägningsprocess/ myndighetsutövning
- Särskilt uppmärksamma utsatta barn och unga upp till 18 år

Kund- och världsmedborgare

- Härnösand ska vara en kommun där det finns en vital arbetsmarknad, ett vitalt näringsliv och ett förstklassigt utbud av skolor och utbildningar
- Härnösand ska vara en kommun som aktivt arbetar med att förbättra miljön
- Systematiskt och kontinuerligt följa upp verksamheterna

Process

- Härnösand ska vara en kommun där alla medarbetare vet vad de ska göra och varför
- Socialnämndens verksamheter ska kännetecknas av att alla medarbetare tillsammans jobbar systematiskt med fokus på små ständiga förbättringar för att höja kvaliteten på verksamheterna

Medarbetare

- Organisationskultur och värdegrundsfrågor är ständigt aktuella i kommunens utvecklingsarbete
- Medarbetarna i Härnösands kommun har chefer som är goda ledare
- Skillnader i löne-, utvecklings- och utbildningsmöjligheter som beror på någon av diskrimineringsgrunderna ska inte förekomma

Ekonomi

- God ekonomisk hushållning. Soliditeten ska öka
- Ekonomi- och verksamhetsuppföljning präglas av en analys av hög kvalitet
- Alla som verkar inom kommunen ska ha förståelse för god ekonomisk hushållning

Ekonomi

Utfall

Resultat (mnkr)	Utfall 2014	Utfall 2013
Intäkter	113,4	123,1
Kostnader	-627,5	-588,5
Nettokostnad	-514,1	-465,4
Skattemedel	516,2	467,5
Resultat	2,1	2,1

Socialnämnden redovisar ett överskott på 2,1 mnkr för 2014. Kostnaderna visar en ökning med 39 mnkr jämfört med föregående år. Orsaken till kostnadsökningen beror främst på lönerrevision samt övertagandet av hemsjukvården. Intäkterna har minskat med 9,7 mnkr i jämförelse med 2013. Nämnden tillfördes en extra medelstilldelning på 11 mnkr i december 2013 vilken förklarar differensen mellan åren. Socialnämnden har 48,7 mnkr mer i skattemedel för 2014 för bland annat övertagandet av hemsjukvården och det nya boendet inom äldreomsorgen.

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsuppföljning (mnkr)	Netto-kostnad 2013	Netto-kostnad 2014	Skatte-medel 2014	Resultat 2014
Socialnämnden	-1,3	-1,3	1,3	0,0
Förvaltningsledning	-15,3	-17,3	15,6	-1,7
Administration	-4,3	-4,7	4,6	-0,1
Anhörig- och närståendestöd	-2,6	-2,6	3,2	0,6
Serviceenhet	-9,5	-9,4	10,1	0,7
Biståndsenhet	-5,2	-5,7	6,1	0,4
Betalningsansvar för utskrivningsklara	-0,6	-2,0	1,2	-0,8
Hemtjänstpeng	-80,0	-89,9	84,4	-5,5
Kommunal hemtjänst	-14,3	-16,5	12,8	-3,7
Individ- och familjeomsorg	-63,2	-61,7	72,3	10,6
Omsorg om funktionshindrade	-115,3	-126,1	121,5	-4,6
Entreprenad, omsorg om funktionshindrade	-10,3	-8,8	9,8	1,0
Särskilt boende	-86,6	-90,5	97,0	6,5
Entreprenad, särskilt boende	-42,3	-42,6	43,3	0,7
Hälso- och sjukvård	-13,1	-33,8	31,6	-2,2
Café och matsal	-1,8	-1,2	1,4	0,2
Summa	-465,7	-514,1	516,2	2,1

Förvaltningsledningens underskott beror på ökade personal-kostnader, bland annat projektanställningar för övertagandet av hemsjukvården och utredning av brandskyddsåtgärder samt individuella överenskommelser.

Hemtjänstpengen är den ersättning som finansierar både de kommunala och de privata utförarna för utförd tid hos brukare. Utfallet för utförda timmar hemtjänst överstiger budget med 64 timmar per dag i genomsnitt, vilket resulterar i ett underskott på 5,5 mnkr. De privata utförarnas andel av den utförda tiden utgör 11,6 procent i december. I december 2013 var motsvarande andel 6,4 procent. Den utförda tiden grundar sig på brukarens behov och bedömning av biståndshandläggare. I mätningar påvisas att det finns utrymme för att kunna sänka den beviljade tiden.

Den kommunala hemtjänsten visar ett underskott på 3,7 mnkr. Andelen utförd tid hos brukare av personalens arbetade tid ligger på 68,4 procent i snitt över året. Resterande andel utgör kringtid såsom transporter, dokumentation och arbetsmöten. Det utvecklingsarbete som pågått har under senare delen av året lett till bland annat organisationsförändring, nya rutiner och rollbeskrivningar. Sammantaget ska åtgärderna bidra till en ekonomi i balans.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett överskott på 10,6 mnkr. De totala intäkterna är 9,3 mnkr mer än budgeterat varav bidragsintäkterna står för 7,8 mnkr. Bidragsintäkterna från Migrationsverket är 3,9 mnkr högre än 2013. Migrationsverkets schablonersättning för nyanlända överstiger budget med 3,3 mnkr. Återsökning av medel för extraordinära kostnader från Migrationsverket överstiger budget med 3,1 mnkr. Bogården, hem för vård och boende, redovisar ett överskott på 0,9 mnkr vilket beror på att intäkterna för placeringar är 1,1 mnkr högre än budgeterat. Placeringskostnaderna för vuxna visar ett underskott på 1,5 mnkr mot budget medan placeringskostnaderna för barn och unga visar på 3,6 mnkr bättre än budgeterat. Kostnaderna för försörjningsstöd inklusive "Jobsatsningen" som pågår i samarbete med Arbetslivsförvaltningen visar på 1,4 mnkr sämre än budgeterat. "Jobsatsningen" innebär att personer i behov av försörjningsstöd erbjuds anställning och en lön via Arbetslivsförvaltningen.

Den största avvikelser mot budget inom verksamhetsområdet Omsorg om funktionshindrade utgörs av personlig assistans där kostnaderna överskrider budget med 4,6 mnkr. Ett nytt gruppboende enligt Lagen om Stöd och Service (LSS) har öppnats och har genererat kostnader på 2,7 mnkr som inte finns i budget. Fler barn och ungdomar har tillkommit i fritidsverksamheten inom grundskola och särgymnasium, Eftis, vilket ger ett underskott på 1,1 mnkr. Engångsintäkter från Migrationsverket och lägre personalkostnader gör att det totala underskottet för Omsorg om funktionshindrade hamnar på 4,6 mnkr.

Särskilt boende inom äldreomsorgen redovisar ett överskott mot budget med 6,5 mnkr. Den främsta orsaken till detta är outnyttjade budgetmedel för det nya boendet som öppnades senare än vad som beräknats i verksamhetsplanen. Överskottet för det nya boendet är 4,2 mnkr.

Underskottet inom Hälso- och sjukvård motsvarar återbetalda skattemedel till Landstinget Västernorrland samt större patientvolymer än beräknat i skatteväxlingen vilket bidragit till ökade personalbehov.

Investeringar

Investeringar (mnkr)	Investering 2013	Investering 2014	Årsbudget 2014
Brandskydd	0	0	0,2
Inventarier	0,3	0,1	0,9
Sängar SÄBO	0,3	0,5	0,6
Summa	0,6	0,6	1,7

Årets investeringar avser främst inköp av sängar till det nya boendet Solbacken som öppnades i december.

Framtiden

Föregående års utvecklingsarbete har inget slut. Vi fortsätter utveckla verksamheten för att möta medborgarnas behov av en socialtjänst i tiden. Utvecklingsarbetet fortsätter inom hemtjänsten, särskilda boenden och biståndsenheten. Tillsammans med kultur- och värdegrundsarbetet ska det bidra till högre kvalitet för brukare, en ekonomi i balans och nöjda medarbetare.

Vi följer även utvecklingen av äldres behov av boendeplatser. Det är framför allt demenssjuka personers behov som tenderar att öka. För att möta behovet av daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning öppnar en ny verksamhet under 2015.

Andra insatser under 2015:

- Vi har påbörjat brandskyddsåtgärder för alla boenden som har påtalats av Räddningstjänsten. Det beräknas bli klart under 2015.
- Vi ska göra en översyn av kommunens övertagande av hemsjukvården. Översynen görs tillsammans med länets övriga kommuner.
- För att begränsa ungdomars användande av så kallade nätdroger ökar vi samarbetet med bland annat skola och polis.
- Antal asylsökande till kommunen förväntas öka. Det ställer höga krav på oss, särskilt barn- och familjeenheten. Både familjer och ensamkommande barn kan leva under pressade förhållanden och ha behov stöd från socialtjänsten.
- Under 2015 förväntas det bli möjligt att ansöka om försörjningsstöd digitalt, som ett alternativ till blanketter. Det är en av flera åtgärder för att öka tillgängligheten.

Göra vård- och omsorgsycket attraktivt

Ett fortsatt samarbete mellan arbetsgivare och utbildare är viktigt för en gemensam syn på kompetenskrav för arbete inom vård och omsorg. Mer behöver göras för att vård- och omsorgsycket ska bli attraktivt. Ett av målen för 2015 är rätt till heltidsarbete och minskat antal delade arbetspass för personal inom vård och omsorg

AB Härnösandshus

Härnösandshus ägs i sin helhet av Härnösands kommun. Bolaget är Härnösands största bostadsbolag med 1 780 lägenheter, centralt belägna i Härnösands tätort, fördelade på följande boendeformer, vanliga lägenheter, plusboendelägenheter, studentlägenheter och övernattningslägenheter.

Antal lägenheter i Härnösandshus Plusboende uppgår till 380 st och finns i 8 st fastigheter i centrala Härnösand. Plusboende är i grunden fräscha hyreslägenheter anpassade för lite äldre hyresgäster, samlade i utvalda hus i flera av våra mest attraktiva bostadsområden. I Plusboende finns hög bekvämlighet, trygghet och tillgång till gemensamma utrymmen för aktiviteter som främjar gemenskapen mellan hyresgästerna. Plusboende är alltså en populär boendeform som intresserar en stor del av Härnösandsborna. Plusboende har också rönt stort intresse utanför Härnösand med många studiebesök som följd.

Härnösandshus har ca 80 studentlägenheter. Det finns både möblerade och omöblerade studentlägenheter samlade i 4 fastigheter. I alla våra studentlägenheter ingår bredband.

Härnösandshus har i samband med ingången av 2014 utvecklats sitt korttidsboende och studentboende på Södergården. Lokalerna har tagits över av socialförvaltningen och byggts om till ett särskilt boende för äldre.

Härnösands kommunfastigheter äger sedan 1997-12-30 lokaler för i huvudsak kommunal verksamhet. I fastighetsbeståndet finns bland annat Rådhuset, Teatern, Technichus, räddningstjänstens byggnad, samt fritidsanläggningar, t.ex. Simhallen och Högsletten.

Förändringar i fastighetsbeståndet

Den största förändringen i fastighetsbeståndet genomfördes i slutet av året då Härnösandshus dotterbolag Härnösands kommunfastigheter förvärvade fastigheterna Tunnbindaren 4, Teatern av Hemsö Fastighets AB och Tunnbindaren 5, Technichus av Technichus i Mitt Sverige AB.

Under året har också beslut fattats om att påbörja en detaljplaneändring på en fastighet belägen på Hospitalsgatan invid Gädeåparken. Detaljplaneändringen syftar till att möjliggöra nybyggnation av ett femvåningshus. Förändringen har varit ute på samråd och förhoppningsvis har en ny detaljplan vunnit laga kraft under våren. Efter det kan upphandling av byggtreprenaden genomföras.

Härnösands kommunfastigheter har under 2014 uppfört ett nytt pistmaskinsgarage på fastigheten Stenhammar 1:11, Vårdkasen. En anläggning som skapar förutsättningar för att utveckla den alpina verksamheten på Vårdkasen och som därigenom skapar idrotts- och rekreativsmöjligheter för många Härnösandsbor.

Under 2014 har också arbetet med att rusta upp och bygga om Bondsjöanläggningen påbörjats. En vision i tre steg för att utveckla anläggningen har tagits fram tillsammans med Samhällsförvaltningen och de föreningar som i dag bedriver verksamhet på anläggningen.

Arbetet med etapp ett som framför allt omfattar en nybyggnation av en omklädnings- och servicebyggnad pågår och beräknas vara färdigställd under våren 2015.

Fastigheten Teologen 12, Härnösandshus kontor, har också byggts om under året. Härnösandshus som tidigare bedrev verksamhet på plan ett och två finns numera endast på plan ett och Härnösands kommuns webb- och informationsavdelning finns nu på plan två.

Investeringar och underhåll

Koncernens totala underhåll inklusive reparationer har under 2014 uppgått till 30,4 mkr (22,1). Årets investeringar uppgick till 29,3 mkr (9,8). Reparations- och underhållskostnaderna samt investeringarna fördelar sig på respektive bolag i koncernen enligt följande:

Härnösandshus har genomfört reparations- och underhållsåtgärder för 27,7 mkr och investerat 6,4 mkr i fastighetsbeståndet.

Härnösandshus har jämfört med föregående år ökat det planerade underhållet med 71 %!

Härnösands kommunfastigheter har genomfört reparations- och underhållsåtgärder i fastighetsbeståndet för 2,7 mkr och gjort investeringar för sammanlagt 2,6 mkr. Härnösands kommunfastigheter har dessutom gjort förvärv för 20,3 mkr.

Bostadshyror

Hyran för 2014 har höjts med 1,42 %.

Enligt SABO:s statistik har Härnösandshus vid utgången av 2014 den näst lägsta genomsnittshyran bland de kommunägda bostadsföretagen i länet och betydligt lägre än genomsnittshyran i riket.

Under slutet av 2014 avslutades förhandlingarna om 2015 års hyror. Parterna var efter förhandlingarna överens om att hyran för 2015 skall höjas med 1,25 %.

Verksamhetssystemet

Härnösandshus är ISO-certifierade i kvalitet (ISO 9001), miljö (ISO 14001) och arbetsmiljö (AFS 2001:1 samt OHSAS 18001). Det kontinuerliga förbättringsarbetet i enlighet med verksamhetssystemets intentioner fortsätter. Personalen arbetar målmedvetet och engagerat vidare med verksamhetssystemet vilket har inneburit att bolaget vid årets revision rekommenderats fortsatt certifiering.

Miljöarbete

På fastigheten Spjutet 1 har Härnösandshus under året gjort en större ombyggnation av värme- och ventilationssystemet samt styr och övervakningssystemet.

Syftet med entreprenaden har varit att minska energiförbrukningen genom att bättre ta tillvara den värme som byggnaderna avger och återföra den till värmesystemet.

På fastigheten Masten 16 har Härnösandshus uppgraderat värmepumpsanläggningen för att bättre kunna utnyttja befintlig anläggning och därigenom spara energi.

Härnösandshus har under året också installerat ny energieffektiv trapphusbelysning på fastigheten Plinten 12, Ugglan 1 och Åland 1:114 samt installerat nya moderna motorvärmare på fastigheten Tjädern och i Gänsviksdalen.

Årets resultat

Härnösandshus redovisar ett positivt resultat före bokslutsdispositioner på 3,9 mkr. Ett resultat i nivå med budget och det krav som framställts i ägardirektivet. Efter ett lämnat koncernbidrag till dotterbolaget Härnösands kommunfastigheter uppgår årets resultat till 1,9 mkr.

År 2014 har varit ett mycket bra år för Härnösandshus. Uthyrningsgraden har under hela året varit väldigt hög. I princip har bolagets vanliga lägenhetsbestånd varit fullt uthyrt. Bland studentlägenheterna har det däremot funnits vakanser under hela året. Vid årsskiftet uppgick uthyrningsgraden till 98,4 %. Den höga uthyrningsgraden har medfört att hyresbortfallet varit historiskt lågt.

Räntekostnaderna har minskat successivt under året, vilket har haft en positiv effekt på bolagets rörliga lån samt på de lån som omsatts under året. Jämfört med föregående år har räntekostnaderna minskat med 1,8 mkr.

Även kostnader för uppvärmning och snöröjning har varit gynnsamma ur en fastighetsägares perspektiv. Uppvärmningskostnaderna har minskat med 0,8 mkr jämfört med föregående år.

Allt detta sammantaget har inneburit att Härnösandshus under 2014 har kunnat öka sitt planerade underhåll med 71 % jämfört med 2013.

Härnösandshus-koncernen fortsätter konsolideringen och det koncernbidrag som lämnas från moderbolaget till dotterbolaget har, precis som föregående år, använts för att justera det bokförda värdet på en fastigheter i dotterbolaget.

I moderbolaget Härnösandshus har justering av två fastigheters bokförda värde också genomförts.

Koncernens resultat för 2014 utvisar en vinst på 2,7 mkr.

Under 2015 kommer Härnösandshus att fortsätta arbetet med att ändra detaljplanen på fastigheten Fastlandet 2:87 för att kunna fatta beslut om nybyggnation av ett femvåningshus invid Gådeå park.

Under 2015 påbörjas införandet av insamling av matavfall för flerfamiljshus. I samband med detta önskar Härnösandshus förändra hanteringen av hushållssopor så att både dessa och matavfall förvaras i kärl under marken. Planering inför detta sker tillsammans med energibolaget.

På miljösidan avser Härnösandshus att fortsätta installera miljövänlig belysning på fastigheterna Ugglan 1 och Solbrännan.

Etappen två på Bondsjöanläggningen som bl.a. omfattar rivning av det gamla badets omklädningsrum samt uppförande av ett pistmaskinsgarage skall också påbörjas för att vara färdigställd under början av 2016.

Resultaträkning (mnkr)	2014	2013
Intäkter	148,5	143,7
Kostnader	-104,8	-96,5
Avskrivningar	-20,4	-20,9
Finansiella intäkter	0,2	0,3
Finansiella kostnader	-18,4	-20,4
Nedskrivningar anläggningstillgångar	-2,4	-5,3
Rörelseresultat efter finansnetto	2,7	0,9
Extraordinära kostnader	0	0
Skatt	0	0
Årets resultat	2,7	0,9

Härnösand Energi & Miljö AB

HEMAB-koncernens verksamhet är uppdelad i fyra affärsområden; Fjärrvärme, Återvinning, Vatten och Elnät. Elnätverksamheten bedrivs i dotterbolaget HEAB medan övriga verksamheter bedrivs i moderbolaget. Koncernens nettoomsättning uppgick till 281,6 miljoner kronor (285,1) och resultat före skatt blev 20,1 miljoner kronor (8,4). Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 91,6 miljoner kronor (79,8) och bestod i huvudsak av anläggningar för el, fjärrvärme, vatten, återvinning och fibernät.

Resultaträkning (mnkr)	2014	2013
Nettoomsättning	281,6	285,0
Övriga intäkter	17,9	13,3
Kostnader	-220,8	-224,9
Avskrivningar	-49,7	-52,0
Rörelseresultat	29,0	21,5
Finansiella intäkter	1,2	0,3
Finansiella kostnader	-10,3	-11,3
Resultat från andel intresseföretag	0,2	-0,2
Resultat efter finansiella poster	20,1	10,3
Skatt	-6,3	-2,4
Årets resultat	13,9	8,0

Att ge Härnösand lägsta priser i Västernorrland för våra tjänster är ett fortsatt strategiskt viktigt mål. Härnösand ligger nu på andra plats, enligt den senaste Nils Holgersson-undersökningen, att erbjuda länets lägsta totalpris för flerbostadshus då det gäller driftkostnader för fjärrvärme, renhållning, el, vatten och avlopp. Vår målsättning balanseras löpande mot sund ekonomi och avkastning enligt ägardirektiv samt långsiktigt ansvar för underhåll och investeringar samt att medarbetarna ska trivas och vara friska och att företaget ska ta långsiktigt ansvar för miljön.

I december stod Härnösands allra första laddstation för el- och elhybridbilar klar. Ladd-stationen består av en ”snabbladdare” och två ”smartladdare”, och blev möjlig tack vare samarbete mellan HEMAB, Härnösands kommun, Coop Forum, Berners och Bilbolaget. Laddstationen är en del av projektet *Laddinfrastruktur för elfordon längs Green Highway – en del av framtidens smarta elnät och hållbara transporter* som Jämtkraft, Sundsvall Elnät och Mittuniversitetet genomför. Totalt satsas 24 miljoner kronor, varav 7,4 miljoner kronor medfinansieras av Energimyndigheten.

Vårt Projekt Biogas har beviljats 13 miljoner kronor av Energimyndigheten. Inom ramen för projektet ryms bland annat skapandet av en biogasanläggning. Vi kommer under 2015 även att bygga ett lokalt tankställe för fordonsgas i Härnösand, vilket vi ser som en viktig pusselbit för att rätt drivkrafter och miljönytta ska uppstå.

Fjärrvärme – goda kundrelationer i fokus och förhoppning om utbyggnad

Från Affärsområde Fjärrvärme ansökte vi och beviljades medlemskap i *Prisdialogen* – mellan kunder och fjärrvärmeföretag.

Prisdialogen är framtagen av Riksbyggen, SABO och Svensk Fjärrvärme med syftet att stärka kundens ställning och att öka förtroendet för leverantörens prissättning.

Under hösten 2014 genomfördes en utåtriktad uppsökande insats där vi, i samverkan med Servanet, knackade på hemma hos boende på Lövudden för att informera om fjärrvärme och fiberanslutning. Under 2015 hoppas vi kunna ge besked om en eventuell utbyggnad av fjärrvärmenätet.

Totalt anslöts 21 nya kunder till fjärrvärmenätet i Härnösand som nu har drygt 1900 kunder eller anslutningspunkter.

Tillståndsansökan för uppförande av fyra vindkraftverk vid Spjutåsberget mellan Fröland och Häggdånger lämnades in till Länsstyrelsen i april 2013. Hösten 2014 kom ett beslut som innebar att endast medge tillstånd att bygga två av de fyra föreslagna vindkraftverken. Efter noggranna överväganden och analys valde vi att överklaga beslutet. Vi bedömer bland annat att det skulle vara en stor sammantagen miljönytta av fyra vindkraftverk och att miljöpåverkan kan anses bli acceptabel. Vår förhoppning är att en prövning i högre instans kan leda till att vi beviljas tillstånd att bygga samtliga fyra verk. Nu avvaktar vi Mark- och miljödomstolens handläggning av vår överklagan.

Återvinning – Matavfallsinsamling och flerfackskär lanserades

Affärsområde Renhållning bytte vid årsskiftet namn till Affärsområde Återvinning. Namnbytet signalerar bättre vad verksamheten omfattar och de utmaningar vi står inför. I samband med förändringen bytte även Ålands avfallsanläggning namn och heter numera Ålands återvinningsanläggning.

Inför skapandet av en biogasanläggning har förberedande markarbeten påbörjats. Parallellt pågår dels förberedelserna inför den tankstation som ska upprättas, dels påverkansarbete för att stimulera den lokala marknaden och efterfrågan på biogas.

Härnösands kretsloppspark drabbades dessvärre av en brand i november. En byggnad totalförstördes men ingen människa kom till skada. Arbetet för att återskapa en ny byggnad, anpassad efter verksamheten, pågår.

Matavfallsinsamling och möjlighet att välja flerfackskär lanserades i början av sommaren. Härnösand började som första kommun norr om Stockholm med de så kallade flerfackskärlen. Efter en stor arbetsinsats av många engagerade medarbetare var de 10 000 kärlen på plats hos småhusägare och fritidshusägare med egna kärl.

Härnösandsbor som sorterar i flerfackskär är överlagset bäst på att sortera ut sitt matavfall. Det visar en omfattande undersökning som genomfördes hösten 2014 i samtliga kommuner i Västernorrland. Resultatet visar att Härnösand har hittat ett bra koncept med sorteringen i flerfackskär. Det här är väldigt glädjande och bekräftar det vi trodde och hoppades på med införandet av flerfackskär.

Vatten – tillståndsansökan, förnyelsearbete och utökat verksamhetsområde

Från Affärsområde Vatten lämnades under sommaren tillståndsansökan, för att erhålla ett tillstånd enligt Miljöbalken, för Kattastrands avloppsreningsverk till Länsstyrelsen Väster-norrland. I den ansöker vi om fortsatt drift enligt i huvudsak oförändrade förutsättningar, jämfört med tidigare tillstånd som haft miljöskyddslagen som utgångspunkt.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2014 att utöka verksamhetsområdet för kommunalt vatten och spillvatten på södra Härnön utmed Södra sundet. Beslutet innebär att alla fastighetsägare inom det utökade verksamhetsområdet behöver ansluta sig till det utbyggda allmänna ledningsnätet, ett nät som vi ska äga och driva på kommunens uppdrag. Överklaganden har inkommit till Förvaltningsrätten som förväntas komma med ett utlåtande under början av 2015.

Arbetet med utökade vattenskyddsområden fortsätter. I början av 2015 inleddes samråd för Bondsjö vattenskyddsområde.

Förnyelsearbetet av va-ledningarna har fortsatt. Bland större ombyggnadsprojekt kan nämnas Brännavägen (2 etapper), Brunnsbusgatan norr om Hamnparken, Grönkullavägen/ Skiftesvägen och Parkgatan. Vi har även genomfört i ett nybyggnadsprojekt i form av VA-ledningar vid förlängningen av Verkstads-gatan. Dessutom har också ett antal mindre projekt genomförts.

Elnät – stormen Ivar påverkade oss på flera sätt

På Affärsområde Elnät gjorde stormen Ivar stort avtryck på en stor del av året. Stormen, som härjade natten mot 13 december

2013, orsakade stora skador på elnätet vilket medförde elavbrott för cirka 4000 av våra elnät-kunder. Situationen krävde snabbt stort engagemang av oss för att ge kunderna elen tillbaka. Det omfattande återställningsarbetet gjorde att planerade underhållsarbeten måste skjutas framåt i tiden. Efter stormen valde vi att betala ut full avbrottsersättning till drabbade kunder. Om vi nyttjat möjligheten till så kallad jämkning hade det inneburit lägre ersättning till kunderna. Avbrottsersättningar till följd av stormen Ivar kostade oss totalt 5,2 miljoner kronor.

Arbetet med att vädersäkra elnätet pågår för fullt. Under 2014 dubblerades takten jämfört med tidigare år. Vi ersatte 2,1 mil oisolerad luftledning med jordkabel. Vår målsättning är att år 2020 ska all oisolerad luftledning vara ersatt. Då har vi ett elnät som är betydligt mer robust mot stormar.

På Saltvikshöjdens fördelningsstation installerar vi en ny krafttransformator för att förbättra leveranssäkerheten. Arbetet genomförs som ett samarbetsprojekt tillsammans med Eon, som bygger om sitt 130 kV ställverk.

Snart styrs gatubelysningen i Härnösands kommun av ett nytt och mer driftsäkert system. Installationen sker på uppdrag av Härnösands kommun och systemet driftsätts under första kvartalet 2015.

Infrastruktur för bredband

Driften av Härnösands, Sundsvalls, Timrås och Ånges stadsnät är gemensam och bedrivs i ServaNet AB. Äger Servanet gör sedan tidigare HEMAB, Sundsvall Elnät och Ånge kommun, och numera även kommunerna i Strömsund, Berg och Ragunda som anslöt som nya delägare under året. HEMAB äger fortfarande 100 procent av infrastrukturen i Härnösand med optofiber, kanalisering med mera.

Räddningstjänsten Höga Kusten - Ådalen

Verksamhetens mål

I Lag om skydd mot olyckor (LSO) anges nationella mål för verksamheten. De nationella målen har kompletterats med lokala verksamhetsmål. De lokala verksamhetsmålen benämns säkerhets- och prestationsmål.

Målen redovisas i Handlingsplan 2012-2015 vilka bryts ner i en årlig verksamhetsplan.

Avtalsreglerade åtaganden

Det finns en stor verksamhet som är avtalsreglerad direkt mot kommuner, landsting, företag, föreningar, organisationer, osv. De största kunderna är medlemskommunerna och Landstinget. Avtalens inriktning finns inom området skydd och säkerhet. De flesta av dessa åtaganden utförs av personal i jour eller beredskap.

2014 år verksamhet

Måluppfyllelsen i verksamheten 2014 har varit god. 2014 var det tredje av fyra år i handlingsprogrammet. Det som återstår att göra under perioden bedöms kunna genomföras 2015.

Det som förvånar är att antalet uttryckningar har ökat med 35% mellan 2013 och 2014.

Under 2014 genomförde Länsstyrelsen en tillsyn över måluppfyllelsen av gällande Handlingsprogram efter halva tiden. Länsstyrelsen formulerade följande sammanfattning i sitt beslut efter tillsynen. *"I räddningstjänsten Höga Kusten - Ådalen finns det med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor avseende människors liv och hälsa samt egendom och miljö."*

2014 påbörjades en bred utvecklings- och arbetsmiljöprocess. Processen startades med en medarbetarenkät. Resultatet av enkäten var dåligt vilket bekräftade att ett systematiskt förbättringsarbete behöver genomföras. Arbetet kommer att startas upp 2015 och ekonomiska medel kommer att avsättas.

Förebyggande åtgärder

Antalet genomförda tillsynsbesök har ökat med drygt 50 % i förhållande till tidigare år. Årets tema har varit att besöka de objekt som inte besökts under de år som specifika teman genomförts.

Tillstånd (28st) brandfarliga och explosiva varor och tillsyn brandfarliga varor har genomförts enligt planeringen och i samma utsträckning som tidigare år.

Samtliga remisser har besvarats. Remisser avser kommunernas bygg- och planprocesser, alkoholtillstånd, m.m.

Räddningsinsatser

Totalt antal akuta uppdrag 2014 var det högsta någonsin. Antalet uttryckningar ökade med 35 % i förhållande till 2013 vilket då var högsta antalet någonsin.

Det som ökat mest är skogs- och markbränder (+104 %), trafikolyckor (+52 %) och i väntan på ambulans IVPA(+41 %). Förklaringen är att den torra sommaren påverkade brandrisken i skog och mark samt att ambulanssjukvårdens ökande antal

transporter ger fler IVPA. Ökningen av antalet trafikolyckor kan inte förklaras.

Efterföljande åtgärder

Fördjupade olycksundersökningar genomförs vid samtliga olyckor med dödlig utgång. Utöver dessa har branden vid Ålandsbro skola undersökts.

Mervärden - sambruk

Strategiskt har idéer kring mervärden/sambruk med medlemskommunerna startats upp och andra idéer studerats djupare med målet att öka Räddningstjänstens stöd till den kommunala servicen. 2014 var första året som service och underhåll av kommunernas brandredskap genomfördes inom ramen för Räddningstjänstens uppdrag. 2014 startades Härnösands kommun upp där övriga kommuner påbörjas 2015 respektive 2016.

Ekonomi

Kommunalförbundet står under lagen om balanskrav, alltså att det finns ett krav att enskilda kommuner, landsting och kommunalförbundet inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Det finansiella målet för Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen har fastställts av respektive kommunfullmäktige och är att resultatet skall uppgå till 0,01 % av omsättningen. För 2014 har förbundet nått det finansiella målet då resultatet visade ett överskott på 1,9 mkr.

En av orsakerna till det positiva resultatet är att det skett en återbetalning av Forapengar på 1,3 mkr.

Den ekonomiska hushållningen har fungerat väl och kostnadsmedvetenheten är god. Den största anledningen till det goda resultatet är årets ökade försäljnings- och förräntningsintäkter. I övrigt överensstämmer budget och utfall på ett bra sätt.

Resultaträkning (mnkr)	Resultat	Resultat
	2014	2013
Verksamhetens intäkter	5,8	4,9
Verksamhetens kostnader	-71,1	-69,6
Avskrivningar	-3,1	-2,9
Jämförelsestörande intäkter	1,3	
Verksamhetens nettokostnad	-67,8	-67,6
Kommunbidrag	69,9	68,9
Finansiella intäkter	0,1	0,2
Finansiella kostnader	-0,3	-0,5
Resultat före extraordinära poster	1,9	1,0
Extraordinära intäkter		
Extraordinära kostnader	0,0	-1,8
Årets resultat	1,9	-0,8

Investeringar

De stora investeringarna under 2014 har varit fordon. Det har dels köpts in ett nytt ledningsfordon, dels har tre st. FIP-bilar (Första Insats Person) köpts in. Dessa har även utrustats med släcksystemet CAFS (*Compressed Air Foam System*) vilket också medfört en investeringskostnad.

Det har även gjorts en investering i tre stycken motorsprutor (*pumpar*).

Totalt har förbundet investerat för ca 2,4 mkr.

Risken som tidigare diskuterats om ett uppdämt behov av investeringar har utretts. Med förslaget som grund har en långsiktig investeringsplan tagits fram, från 2015 och framåt. Planen innebär att investeringstakten måste öka, vilket får som följd att avskrivningskostnaderna i driftbudgeten kommer att öka. En analys gällande huruvida dessa avskrivningskostnader ryms inom driftsbudgeten för kommande år visar att det ska vara möjligt, abhängiggt att inte några större besparingsförslag presenteras.

Framtid

Den stora utmaningen framöver är att säkerställa rekryteringen av medarbetare och att kunna finansiera verksamheten med bibehållen förmåga att förebygga bränder och genomföra räddningsinsatser.

Under 2014 genomfördes en medarbetarenkät vilken visade att det finns ett stort behov av att utveckla verksamheten och arbetsmiljön. Arbetet kommer att startas upp 2015 och bedöms pågå i 3-5 år.

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
		2014	2013	2014	2013
Verksamhetens intäkter	Not 1	271,4	247,1	660,8	630,7
Verksamhetens kostnader	Not 2	-1 602,9	-1 521,9	-1 868,1	-1 783,5
Jämförelsestörande poster	Not 3	12,2	23,7	12,7	23,7
Avskrivningar	Not 4	-26,3	-22,5	-100,3	-101,7
Verksamhetens nettokostnader		-1 345,6	-1 273,5	-1 294,9	-1 230,8
Skatteintäkter	Not 5	1 035,5	1 011,4	1 035,5	1 011,4
Generella statsbidrag o utjämning	Not 6	321,4	301,3	321,4	301,3
Finansiella intäkter	Not 7	4,9	6,5	2,2	2,7
Finansiella kostnader	Not 8	-10,2	-27,1	-34,7	-54,4
Jämförelsestörande finansiella poster	Not 9		-70,0		-70,6
Resultat före extraordinära poster		6,0	-51,5	29,5	-40,4
Skattkostnad	Not 10	0,0	0,0	-6,3	-2,4
Årets resultat		6,0	-51,5	23,3	-42,8

KASSAFLÖDESRAPPORT

Mnkr		Kommun	Kommun	Koncernen	Koncernen
		2014	2013	2014	2013
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		6,0	-51,5	23,3	-43,2
Justering för av- och nedskrivning		26,3	22,5	100,3	95,7
Justering för gjorda avsättningar		-23,1	42,2	-29,8	44,0
Justering för ianspråktaga avsättningar		-1,6	-0,1	0,0	0,0
Ej likviditetspåverkande poster	Not 26	-12,2	0,5	-12,2	0,0
Justering för uppskjuten skatt		0,0	0,0	6,3	1,9
Utbetalning pensionsstiftelse		0,0	-88,5	0,0	-88,5
Påverkan K3				-8,7	
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>-4,6</i>	<i>-74,9</i>	<i>79,2</i>	<i>9,9</i>
Ökning (-) / Minskning (+) förråd och varulager		0,0	2,5	-1,2	1,95
Ökning (-) / Minskning (+) kortfristiga fordringar		8,8	35,8	-0,1	47,5
Ökning (+) / Minskning (-) kortfristiga skulder		-3,1	7,0	11,6	11,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1,1	-29,6	89,5	70,6
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-74,4	-77,5	-182,0	-161,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,1	0,0	0,0	0,0
Bidrag till materiella anläggningstillgångar		5,7	1,7	0,0	0,0
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,1	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-2,9	-2,6	-3,1	-2,4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-71,5	-78,4	-185,0	-163,6
Finansieringsverksamheten					
Ökning långfristiga fordringar		2,4	-3,3	-0,3	-14,0
Minskning av långfristiga fordringar		-0,1	0,0	0,0	0,0
Långfristig upplåning		50,0	0,0	82,6	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		51,4	-3,3	82,3	-14,0
Årets kassaflöde		-19,0	-111,3	-13,2	-107,0
Likvida medel vid årets början		19,3	130,6	80,9	187,9
Likvida medel vid årets slut		0,3	19,3	67,7	80,9
Förändring av likvida medel		-19,0	-111,3	-13,2	-107,0

BALANSRÄKNING

Mnkr		Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Imateriella anläggningstillgångar	Not 11	0,0	0,0	0,2	0,3
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader, mark och tekn. anlägggn.	Not 12	419,6	377,2	1 909,8	1 827,6
Maskiner och inventarier	Not 13	35,2	29,5	111,6	90,7
Summa materiella anläggningstillgångar		454,8	406,7	2 021,4	1 918,3
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i koncern- och intresseftg m fl	Not 14	185,3	182,4	13,7	10,6
Fordr. hos koncern- och intresseftg m fl	Not 15	7,6	10,0	5,2	4,8
Summa finansiella anläggningstillgångar		192,9	192,4	18,9	15,4
Summa anläggningstillgångar		647,8	599,1	2 040,4	1 955,3
Omsättningstillgångar					
Förråd mm	Not 16	0,1	0,1	7,9	6,7
Kortfristiga fordringar	Not 17	105,1	113,9	155,6	155,6
Kassa och bank	Not 18	21,7	39,8	67,7	80,9
Summa omsättningstillgångar		126,9	153,8	231,2	243,2
S:A TILLGÅNGAR		774,6	752,9	2 271,6	2 198,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital		-209,1	-157,7	37,0	89,8
Justering eget kapital		0,0	0,0	0,0	-10,0
Årets resultat		6,0	-51,5	23,3	-42,8
Summa eget kapital	Not 19	-203,1	-209,2	60,2	37,0
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	Not 20	655,2	693,1	663,5	700,9
Andra avsättningar	Not 21	4,1	3,1	24,6	17,0
Latent skatt		0,0	0,0	67,7	61,0
Summa avsättningar		659,3	696,2	755,8	778,9
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 22	80,1	25,4	1 110,6	1 028,0
Kortfristiga skulder	Not 23	238,3	240,5	344,9	333,3
Summa skulder		318,4	265,9	1 455,5	1 361,3
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		774,6	752,9	2 271,6	2 198,4
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	Not 24	1125,9	1088,3	1 125,9	1 088,3
Ansvarsförbindelser	Not 25	1302,2	1178,6	1 302,2	1 178,6

NOTER

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	16,6	15,4	406,1	399,1
Taxor och avgifter	44,1	39,7	44,1	39,7
Hyror och arrenden	30,9	30,5	30,9	30,5
Bidrag	147,0	127,5	147,0	127,5
Försäljning verksamhet	32,6	30,5	32,6	30,5
Försäljning omst- och anlägg.tillgångar	0,2	3,5	0,2	3,5
Summa verksamhetens intäkter	271,4	247,1	660,8	630,7
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Bidrag	-81,1	-89,2	-81,1	-89,2
Bränsle, energi o vatten	-10,7	-9,9	-10,7	-9,9
Entreprenader och köp av verksamhet	-219,0	-222,8	-219,0	-222,8
Tjänster	-42,9	-39,6	-42,9	-39,6
Löner, ersättningar och sociala avgifter	-903,6	-851,3	-903,6	-851,3
Pensioner inkl löneskatt	-43,5	-44,4	-43,5	-44,4
Lokalhyror	-164,7	-160,6	-164,7	-160,6
Material	-62,7	-52,6	-62,7	-52,6
Övriga verksamhetskostnader	-74,8	-51,5	-340,1	-313,2
Summa verksamhetens kostnader	-1 602,9	-1 521,9	-1 868,1	-1 783,5
Not 3 Jämförelsestörande poster				
Gottgörelse pensionsstiftelsen	12,2	0,0	12,2	0,0
Återbetalning av försäkringar AFA	0,0	23,7	0,4	23,7
Summa jämförelsestörande kostnader	12,2	23,7	12,7	23,7
Not 4 Avskrivningar				
Avskrivningar	-26,3	-20,5	-97,9	-94,4
Nedskrivning bokförtvärde fastigheter hos AB Härnösandshus	0,0	0,0	-2,4	-5,3
Nedskrivning Bragebron	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Nedskrivning Bryggor Kanaludden	0,0	-1,6	0,0	-1,6
Summa avskrivningar	-26,3	-22,5	-100,3	-101,7
Not 5 Skatteintäkter				
Kommunalskatt	1 038,0	1 016,7	1 038,0	1 016,7
Avräkning kommunalskatt				
- slutavräkning föregående år	-2,7	0,6	-2,7	0,6
- preliminär avräkning innevarande år	0,2	-6,0	0,2	-6,0
Summa skatteintäkter	1 035,5	1 011,4	1 035,5	1 011,4
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	228,9	213,9	228,9	213,9
Strukturbidrag	2,5	1,6	2,5	1,6
Bidrag för LSS-utjämning	45,8	43,9	45,8	43,9
Kommunal fastighetsavgift	41,5	41,8	41,5	41,8
Regleringsavgift	5,7	11,1	5,7	11,1
Kostnadsutjämning	-3,1	-10,9	-3,1	-10,9
Summa generella statsbidrag och utjämningsbidrag	321,4	301,3	321,4	301,3
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	1 356,9	1 312,6	1 356,9	1 312,6

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Not 7 Finansiella intäkter				
Utdelning aktier	0,0	0,0	1,0	0,0
Ränteintäkter	0,1	1,7	0,6	2,3
Ränteintäkter från bolagen	0,3	0,2	0,2	0,0
Borgensprovision från bolagen	4,3	4,3	0,0	0,0
Andel i intresseföretag	0,0	0,0	0,2	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,4	0,2	0,4
Summa finansiella intäkter	4,9	6,5	2,2	2,7
Not 8 Finansiella kostnader				
Låneräntor	-0,3	0,0	-24,7	-27,3
Ränta pensionsskuld PFA	-1,2	-2,2	-1,2	-2,2
Ränta pensionsskuld garantipension och visstidspens.	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Ränta pensionsskuld ansvarsförbindelse	-8,6	-24,7	-8,6	-24,7
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Summa finansiella kostnader	-10,2	-27,2	-34,7	-54,4
Not 9 Jämförelsestörande finansiella kostnader				
Sänkt diskonteringsränta på pensioner	0,0	-70,0	0,0	-70,6
Summa jämförelsestörande finansiella kostnader	0,0	-70,0	0,0	-70,6
Finansnetto	-5,3	-90,7	-32,3	-122,6
Not 10 Skattekostnad				
Uppskjuten skattekostnad	0,0	0,0	-6,3	-2,4
Summa skattekostnad	0,0	0,0	-6,3	-2,4
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	0,0	0,0	9,0	8,9
Årets investeringar	0,0	0,0	0,0	0,1
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0,0	0,0	9,0	9,0
Ingående ackumulerade avskrivningar	0,0	0,0	-8,7	-8,6
Årets avskrivningar	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Utgående akumulerade avskrivningar	0,0	0,0	-8,8	-8,7
Utgående bokfört värde	0,0	0,0	0,2	0,3
Not 12 Byggnader, mark och tekn. anlägg.				
Ingående anskaffningsvärde	594,2	534,6	3 018,8	2 975,4
Årets investeringar	63,6	62,4	247,8	150,2
Försäljning	-0,1	0,0	-1,8	-104,0
Utrangeringar	0,0	-2,3	0,0	-2,3
Nedskrivning exploateringsmark	0,0	-0,5	0,0	-0,5
Effekt K3	0,0	0,0	0,0	1,3
Omklassificeringar till maskiner o inventarier	-0,6	0,0	-0,6	0,0
Justering från fg. År	0,0	0,0	-80,7	-1,3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	657,1	594,2	3 183,5	3 018,8
Ingående ackumulerade avskrivningar	-217,0	-199,5	-1166,5	-1 182,1
Årets avskrivningar	-20,6	-17,5	-77,7	-72,1
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	-2,4	-5,3
Utrangering	0,0	0,0	-23,8	0,0

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Forts Not 12				
Effekt K3	0,0	0,0	-3,4	-27,3
Årets försäljning/utrangering	0,0	0,0	0,0	95,6
Utgående ackumulerade avskrivningar	-237,6	-217,0	-1273,8	-1 191,2
Utgående bokfört värde	419,6	377,2	1909,8	1 827,6
<i>Fördelning per område:</i>				
- markreserv	17,9	17,6	17,9	17,6
- verksamh.fastigheter	34,6	28,4	828,3	815,2
- fastigheter för affärsverksamhet (va-verk, hamnar)	36,3	31,6	117,7	115,7
- publika fastigheter (gator, vägar, parker)	297,5	279,4	297,5	279,4
- tomträttsmark	4,3	4,3	4,3	4,3
- exploateringsmark	0,5	0,5	0,5	0,5
- tekniska anläggningar (fjärrvärmearläggning, reningsanläggning m.m.)	0,0	0,0	565,4	533,0
- pågående arbete	28,4	15,4	78,1	61,9
Utgående bokfört värde	419,6	377,2	1909,8	1 827,6
Not 13 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärden	165,5	150,4	360,0	339,8
Årets anskaffningar	10,5	15,1	39,7	26,2
Omklassificering från pågående arbete	0,6	0,0	0,6	0,0
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	-15,2	-6,0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	176,6	165,5	385,1	360,0
Ingående avskrivningar	-136,0	-133,3	-269,2	-259,8
Årets avskrivningar	-5,4	-2,7	-18,5	-15,5
Försäljning / utrangeringar	0,0	0,0	14,3	6,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-141,4	-136,0	-273,5	-269,3
Utgående bokfört värde	35,2	29,5	111,6	90,7
<i>Fördelning per område:</i>				
- inventarier	18,1	16,6	146,9	74,1
- maskiner o fordon	1,1	0,1	26,6	3,9
- förbättringsutgift i annans fastighet	15,7	12,8	28,5	12,8
- pågående arbete	0,3	0,0	0,3	0,0
Utgående bokfört värde	35,2	29,5	111,6	90,7
Summa materiella anläggningstillgångar	454,8	406,7	2 021,4	1 939,6
Not 14 Andelar i koncern- och intresseföretag m fl				
Härnösands Energi & Miljö AB	50,1	50,1	0,0	0,0
AB Härnösandshus	127,5	127,5	0,0	0,0
Härnösand Invest AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Kommuninvest i Sverige AB	7,6	4,7	7,6	4,7
Technichus AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunbränsle i Ådalen AB	0,0	0,0	4,0	4,0
ServaNet AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga värdepappersinnehav	0,0	0,0	1,8	1,8
Summa andelar i koncern- och intresseföretag m fl	185,3	182,4	13,7	10,6

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Not 15 Fordringar hos koncern- & intresseföretag m fl				
AB Härnösand Kommunfastigheter	3,5	5,2	0,0	-0,0
Förlagsbevis Kommuninvest i Sverige AB	3,7	3,7	3,7	3,7
Revers Länstrafiken AB		0,8	0,0	0,8
Västernorrlands Länstrafik AB	0,4	0,4	0,4	0,4
Fordran Servanet	0,0	0,0	1,0	0,0
Summa långfristiga fordringar hos koncern mfl	7,6	10,0	5,2	4,8
Summa finansiella anläggningstillgångar	192,9	192,4	18,9	15,4
Not 16 Förråd mm				
Exploateringsmark	0,1	0,1	0,1	0,1
Varulager	0,0	0,0	7,8	6,6
Summa förråd mm	0,1	0,1	7,9	6,7
Not 17 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	7,6	8,8	12,4	12,3
Statsbidragsfordringar	15,8	10,8	15,8	10,8
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	50,1	51,0	88,1	82,2
Upplupna skatteintäkter	15,6	22,9	15,9	22,9
Kortfr. Lånefordran Technichus	0,0	4,5	0,0	4,5
Momsfordran	14,4	15,3	16,4	18,8
Övriga kortfristiga fordringar	1,6	0,7	7,0	4,1
Summa kortfristiga fodringar	105,1	113,9	155,6	155,6
Not 18 Kassa och bank				
Kassa, bank och postgiro	0,0	0,1	46,1	41,2
Koncernkonto totalt	21,7	39,7	21,7	39,7
<i>Fördelat koncernkonto:</i>				
- Härnösands kommun	0,6	19,6	0,6	19,6
- Härnösand Energi & Miljö AB	18,9	11,2	18,9	11,2
- Härnösandshus AB	2,3	8,5	2,3	8,5
- Härnösand Näringsliv AB	0,2	0,0	0,2	0,0
- Technichus AB	-0,3	0,0	-0,3	0,0
- Invest i Härnösand AB	0,1	0,4	0,1	0,4
Summa kassa och bank	21,7	39,8	67,7	80,9
Not 19 Eget kapital				
Balanserat resultat (justerat utifrån K3 regler)	-209,2	-157,7	37,0	89,8
Nedskrivning byggnader Härnösandshus	0,0	0,0	0,0	-21,3
Förändring eget kapital från föregående år	0,0	0,0	0,0	1,4
Effekter K3	0,0	0,0	0,0	9,9
Årets resultat	6,0	-51,5	23,3	-42,8
Utgående eget kapital	-203,1	-209,2	60,2	37,0
<i>Egna kapitalet består av</i>				
- anläggningsskapital	-91,7	-123,0	173,9	134,7
- rörelsekapital	-111,4	-86,2	-113,7	-97,7
Summa	-203,1	-209,2	60,2	37,0

Not 20 Avsättningar pensioner

Härnösands kommun har sedan 2005 redovisat hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen.

Härnösands kommun har sedan 2009 en del av pensionsåtagande (pensioner för personer födda till och med 1942) tryggt i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse. Per 2014-12-31 är 209,0 mnkr tryggt och som minskar den totala förpliktelser.

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Avsatt till pensioner före 1998 (Ansvarsförbindelse)				
Ingående avsättning	686,9	645,7	686,9	645,7
Ingående värde Pensionsstiftelsen	-199,3	-117,3	-199,3	-117,3
Utbetalning pensionsstiftelsen	0,0	-88,5	0,0	-88,5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	6,9	19,9	6,9	19,9
Gamla utbetalningar	-31,6	-30,3	-31,6	-30,3
Sänkning diskonteringsränta	0,0	49,9	0,0	49,9
Gottgörelse pensionsstiftelsen	-12,2	0,0	-12,2	0,0
Aktualisering	-3,0	0,9	-3,0	0,9
Bromsen	-3,4	0,0	-3,4	0,0
Övriga poster	4,6	7,3	4,6	7,3
<i>Utgående avsättning</i>	<i>448,9</i>	<i>487,6</i>	<i>448,9</i>	<i>487,6</i>
Löneskatt	115,4	118,3	115,4	118,3
Summa inklusive löneskatt	564,3	605,9	564,3	605,9
Avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP				
Ingående avsättning	72,5	64,1	72,5	64,1
Ingående värde pensionsstiftelsen	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1,0	1,7	1,0	1,7
Utbetalningar	-2,9	-3,1	-2,9	-3,1
Sänkning av diskonteringsräntan	0,0	6,3	0,0	-3,1
Intjänande	4,6	3,1	4,6	3,1
Övriga poster	0,2	0,4	0,2	4,0
<i>Utgående avsättning</i>	<i>72,1</i>	<i>69,3</i>	<i>72,1</i>	<i>69,3</i>
Löneskatt	17,5	16,8	17,5	16,8
Summa inkl löneskatt	89,6	86,1	89,6	86,1
Avsatt till pensioner ÖK-SAP				
Ingående avsättning	0,9	7,0	0,9	7,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,0	0,1	0,0	0,1
Utbetalningar	-0,4	-0,9	-0,4	-0,9
Arbetstagare som pensionerats	0,1	0,3	0,1	0,3
Övriga poster	0,3	-5,7	0,3	-5,7
<i>Utgående avsättning</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>
Löneskatt	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa inklusive löneskatt	1,2	1,1	1,1	1,1
Summa kommunens avsättning pensioner	655,2	693,1	655,0	693,1
Aktualiseringsgrad	85%	83%	85%	83%

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Forts. Not 20				
Avsättning pensioner för Räddningstjänsten				
Ingående avsättning	0,0	0,0	7,9	6,6
Årets avsättning	0,0	0,0	0,5	0,6
Årets utbetalning	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,0	0,0	0,1	0,2
Övriga förändringar netto	0,0	0,0	0,0	0,5
Utgående avsättning	0,0	0,0	8,3	7,7
Löneskatt	0,0	0,0	0,1	0,2
Summa inklusive löneskatt	0,0	0,0	8,4	7,9
Avsättningar pensioner inkl. koncernbolagen	655,0	693,1	663,5	700,9
Not 21 Andra avsättningar				
Lokala investeringsprogrammet (LIP)				
Ingående värde	1,5	1,5	1,5	1,5
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	1,5	1,5	1,5	1,5
Omställningsåtgärder				
Ingående värde	0,0	0,1	0,0	0,1
lanspråktaga avsättningar	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,0	0,0
Individuella avtal				
Ingående värde	1,6	0,0	1,6	0,0
Ny avstättning	0,0	1,6	0,0	1,6
lanspråktaga avsättningar	-1,6	0,0	-1,6	0,0
Utgående avsättning	0,0	1,6	0,0	1,6
Överenskommelser				
Ingående värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny avstättning	1,6	0,0	1,6	0,0
Utgående avsättning	1,6	0,0	1,6	0,0
Tvist Kastellskolan				
Ingående värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny avstättning	1,0	0,0	1,0	0,0
Utgående avsättning	1,0	0,0	1,0	0,0
Garantikostnader (AB Härnösandshus)				
Ingående värde	0,0	0,0	0,5	0,4
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-0,2	0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,3	0,5
Deponiyta 1 (Hemab)				
Ingående värde	0,0	0,0	9,6	9,2
Nya avsättningar	0,0	0,0	3,6	1,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-0,4	-0,6
Utgående avsättning	0,0	0,0	12,8	9,6

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Forts. Not 21				
Deponiyta 2 (Hemab)				
Ingående värde	0,0	0,0	3,1	3,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,4	0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	3,5	3,1
Vindkraft Vårdkasen (Hemab)				
Ingående värde	0,0	0,0	0,7	0,6
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,7	0,7
Fondering Vatten (Hemab)				
Ingående värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	2,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	2,0	0,0
Avsättning vattenskador (Hemab)				
Ingående värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya avsättningar	0,0	0,0	1,1	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	1,1	0,0
Totalt ingående värde avsättningar	3,1	1,6	17,0	14,8
Totalt förändringar	1,0	1,5	7,5	2,1
Totalt utgående avsättningar	4,1	3,1	24,6	17,0
Not 22 Långfristiga skulder				
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	30,1	25,4	30,1	25,4
Återstående antal år (snitt)	22,4	23,9	22,4	23,9
Summa förutbetalda intäkter	30,1	25,4	30,1	25,4
Ingående skuld till kreditinstitut	0,0	0,0	1 007,9	1016,8
Korr KVV leasing	0,0	0,0	3,7	-5,2
Nettopplåning	50,0	0,0	90,6	6,7
Kortfr. del av långfr skuld	0,0	0,0	-21,7	-15,8
Utgående långfristig skuld kreditinstitut	50,0	0,0	1 080,5	1002,5
Summa långfristiga skulder	80,1	25,4	1 110,6	1028,0
Långgivare				
Kommuninvest	0,0	0,0	784,6	742,2
Nordea	0,0	0,0	20,8	81,4
Stadshypotek	50,0	0,0	219,2	105,6
Avgår kort del	0,0	0,0	-11,7	0,0
SEB leasing	0,0	0,0	67,6	73,4
Summa långgivare	50,0	0,0	1 080,5	1002,5

Mnkr	Kommun 2014	Kommun 2013	Koncern 2014	Koncern 2013
Not 23 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut o kunder	9,7	4,6	31,4	4,6
Skulder inom koncernkontot	21,4	20,5	21,4	22,1
Leverantörsskulder	23,2	30,9	51,0	66,2
Personalens skatter, avgifter o löneavdrag	14,7	14,4	23,0	19,0
Övriga kortfristiga skulder	0,0	21,9	2,5	27,2
Semesterlöneskuld och upplupna löner	74,3	66,8	76,7	72,7
Årets pensioner avgiftsbestämd del inkl löneskatt	38,1	36,4	38,1	37,0
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	56,9	45,0	100,7	84,5
Summa kortfristiga skulder	238,3	240,5	344,9	333,3
Not 24 Borgensåtaganden				
Borgen i kommunala bolag	1 097,2	1 057,4	1 097,2	1057,4
Borgensåtagande egna hem	0,9	1,2	0,9	1,2
Övriga förpliktelser	27,8	29,7	27,8	29,7
Summa borgensåtaganden	1 125,9	1 088,3	1 125,9	1088,3

Härnösands kommun har i december 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 272 kommuner som per 2013-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest. Härnösands kommun hade vid årsskiftet 2012/2013 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,36 procent.

Not 25 Ansvarförbindelser				
Tilläggsupplysning garantibelopp				
Prognos garantibelopp Fastigo inom 1 år	0,0	0,0	0,2	0,2
Prognos garantibelopp Fastigo senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Prognos garantibelopp Fastigo senare än 5 år	0,0	0,0	0,2	0,2
Tilläggsupplysning operationell leasing				
Prognos leasingavgifter inom 1 år	0,7	2,6	0,7	2,6
Prognos leasingavgifter senare än 1 år men inom 5 år	0,6	4,1	0,6	4,1
Prognos leasingavgifter senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilläggsupplysning hyresavtal längre än tre år				
Prognos hyresavgifter inom 1 år	155,2	146,1	155,2	146,1
Prognos hyresavgifter senare än 1 år men inom 5 år	557,6	475,0	557,6	475,0
Prognos hyresavgifter senare än 5 år	588,1	550,5	588,1	550,5
Tilläggsupplysning medfinansiering EU-projekt				
EU-projekt budgeterat inom 1 år	0,0	0,3	0,0	0,3
EU-projekt budgeterat senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-projekt budgeterat senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa ansvarförbindelser	1 302,2	1 178,6	1 302,6	1179,0
Not 26 Ej likviditetspåverkande poster				
Gottgörelse från pensionsstiftelsen	12,2	0,0	12,2	0,0
Nedskrivning exploateringsmark	0,0	0,5	0,0	0,5
Summa ej likviditetspåverkande poster	12,2	0,5	12,2	0,5

NÄMNDERNAS DRIFTSREDOVISNING

Mnkr	Intäkter Dec/14	Kostnader Dec/14	Nettokostnad Dec/14	Budget Dec/14	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse inkl KF	98,8	-233,4	-134,7	-135,8	1,1
Arbetslivsnämnden	68,0	-109,6	-41,6	-45,1	3,5
Samhällsnämnden	22,3	-166,3	-144,0	-146,4	2,4
Skolnämnden	73,2	-569,0	-495,8	-498,4	2,6
Socialnämnden	113,4	-627,5	-514,1	-516,2	2,1
Summa nämnder	375,7	-1 705,8	-1 330,2	-1 341,9	11,7

Driftsredovisningen har justerats med semestrelöneskuldens förändring, gottgörelse pensionsstiftelsen och pensionskostnader

INVESTERINGSREDOVISNING

Mnkr	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Avvikelse m budget
Kommunfullmäktige					
Kommunstyrelse	3,7	-32,3	-28,6	-68,3	39,7
Arbetslivsnämnden	0,0	-1,5	-1,5	-0,7	-0,8
Samhällsnämnden	2,0	-38,3	-36,3	-49,7	13,4
Socialnämnden	0,0	-0,6	-0,6	-1,7	1,1
Skolnämnden	0,0	-1,7	-1,7	-3,7	2,0
Summa	5,7	-74,4	-68,7	-124,1	55,4

Redovisningsprinciper

Härnösands kommuns årsredovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunalredovisning och strävar i övrigt efter att följa god redovisningssed men med undantag för pensionsredovisningen.

Pensionskostnader och pensionsskuld

Lagen om kommunalredovisning anger att det endast är nyintjänade pensionsförmåner från och med 1998 som skall redovisas som en avsättning i balansräkningen (blandmodellen). Härnösands kommun har från och med 2005 redovisat hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen (fullkostnadsmodellen). Av den orsaken så skiljer sig Härnösands kommuns redovisning mot andra kommuners som istället redovisar pensionsförmåner som intjänats före 1998 som ansvarsförbindelse inom linjen. I Härnösands redovisning är hela förändringen pensionsåtagandet i resultaträkningen som verksamhetens kostnader och finansiella kostnader. Avsikten är att ge en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och utveckling samt en god redovisning. Som en följd av detta följer Härnösands kommun inte rekommendation nummer 17.

Härnösands kommun har ett pensionsåtagande som är tryggt med 221,4 mnkr i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse. Engångsutbetalningar till stiftelsen bokförs över balansräkningen. 2014 har kommunen begärt gottgörelse med 12,2 mnkr.

Anläggningstillgångar och avskrivningar

Som anläggningstillgång räknas en tillgång där anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt basbelopp, 22 250 kr (föregående år 21 200 kr) exklusive moms, och som har en livslängd på minst tre år. Anläggningstillgångar tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärde efter avdrag för planerliga avskrivningar. Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Tidigare redovisades dessa intäkter det bokförda värdet reducerades. Ej avslutade investeringar balanseras som pågående arbeten.

Kommunens avskrivningstider har fram till 2009 gjorts med vägledning av SKL:s förslag till avskrivningstider. Avskrivningar beräknas inte för mark, konst och pågående arbeten. På övriga anläggningstillgångar sker linjär avskrivning utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Någon anpassning av avskrivningstiderna bolagen emellan i den sammanställda redovisningen har ej skett. Kommunens investeringar från och med 2010, skrivs av utifrån nyttjandetiden. Avskrivning påbörjas den dag anläggningstillgången är färdig att tas i bruk.

Komponentavskrivningar görs på nya investeringar och som har ett värde över 1 mnkr. Korrigerig av historiska värden har inte gjorts. Under 2015 kommer det göras en genomlysning.

Fram till och med 2009 tillämpas huvudsakligen följande ekonomiska livslängder:

Fastigheter och anläggningar

- 20, 33 och 50 år

Maskiner och inventarier

- 5-10 år

Energidistributionsanläggningar

- 25 år

VA-anläggningar

- 10, 20 och 33 år

Från och med 2010 tillämpas huvudsakligen följande nyttjandetider för investeringar som är gjorda 2010:

Fritidsanläggningar

- 10 år

Parker

- 15 och 25 år

Gatu- och belysningsanläggning

- 25 år

Maskiner och inventarier

- 5 år

Kassaflödesrapport

År 2010 har Rådet för kommunal redovisning utgivit en ny rekommendation 16.2, redovisning av kassaflöden. I denna rekommendation redogörs för vad som är god redovisningssed vid upprättandet av en kassaflödessanalys. Härnösands kommun följer rekommendationen.

Leasing

Från och med bokslutet 2004 redovisas all leasing i en tilläggsupplösning. Alla leasingavtal i kommunen har klassificerats som operationell leasing. Den totala leasingkostnaden för ett avtal skall vara över 43 000 kr och löpa över mer än tre månader.

Lånekostnader

Härnösands kommun tillämpar huvudmetoden.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Den sammanställda redovisningen för Härnösands kommun omfattar kommunen, AB Härnösandshuskoncernen (100%), Hemabkoncernen (100%) och Räddningstjänsten Höga kusten – Ådalen (33%).

Kommuner är skyldiga att upprätta sammanställd redovisning om:

- kommunens andel av de kommunala koncernföretagens omsättning uppgår till 5 % eller mer av kommunens skatteintäkter och generella stadsbidrag eller om
- kommunens andel av de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till 5 % eller mer av kommunens balansomslutning

För de organisationer som undantas är kommunens andel 2 % 2013. Eftersom dessa organisationer dessutom medför en låg risk för kommunen har bedömningen gjorts att det inte är väsentligt att konsolidera dessa organisationer in i koncernens siffror.

Följande organisationer avses:

- Invest i Härnösand AB (100%)
- Stiftelsen Länsmuseum i Västernorrland (30%)
- Technichus i Mitt Sverige AB (100%)

Enhetliga principer för redovisning och värdering gäller ej för den sammanställda redovisningen. Differenser kan förekomma i eget kapital mellan bolagen och den sammanställda redovisningen, vilket beror på att bolagen inte färdigställt sin årsredovisning vid upprättande av detta dokument. Justeringar redovisas som justerat ingående eget kapital och visas inte på resultaträkningen.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Övriga intäkter

Härnösands kommun tillämpar denna rekommendation (RKR 18) från och med 2010. Rekommendationen innebär att investeringsbidrag, anslutningsavgifter, gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetald intäkt, och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Ekonomisk ordlista

Anläggningstillgång

Tillgångar avsedd för stadigvarande innehav såsom anläggningar och inventarier.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela kostnaden över tillgångens livslängd.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och hur den förändrats under året. Av balansräkningen framgår hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar), respektive hur kapitalet anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Extraordinära poster

Saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet, samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiella kostnader & intäkter

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor.

Intern ränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Jämförelsestörande poster

Är kostnader och intäkter som inte tillhör den ordinarie verksamheten och som är viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder.

Kapitalkostnad

Benämning för internränta och avskrivningar.

Kortfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som förfaller inom ett år från balansdagen.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som förfaller senare än ett år från balansdagen.

Omsättningstillgång

Tillgångar i likvida medel och kortfristiga fordringar mm. Dessa tillgångar kan på kort sikt omsättas till likvida medel.

Resultaträkning

Sammanställning av årets intäkter och kostnader och visar årets resultat. (förändring av eget kapital).

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet

Långfristig betalningsförmåga. Andelen eget kapital av de totala tillgångarna.

Till fullmäktige i Härnösands kommun
org.nr 212000-2403

Revisionsberättelse för år 2014

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekman-revisorerna den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisions-sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvars-prövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Härnösands kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna ger en rättvisande bild. Pensionsredovisningen avviker från lag om kommunal redovisning och felet är av betydande storlek.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige uppställt. Redovisningen av måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen ger inte tillräcklig grund för bedömning av fullmäktiges verksamhetsmål. Beskrivna utvecklingsarbeten måste intensifieras då det inte gått att få fram en tydlighet kring om utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för en god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Räkenskaperna är rättvisande och vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2014 godkänns.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Karl Hultin har p.g.a. jäv inte deltagit i granskningen av skol-nämnden.

Samuel Möller har p.g.a. jäv inte deltagit i granskningen av arbets-livsnämnden.

Stig Nilsson har p.g.a. jäv inte deltagit i granskningen av arbets-livsnämnden.

Härnösands kommun 2015-04-16

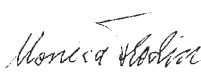
Hans Sonesson

1:e vice ordförande

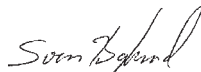

Bo Anders Öberg

2:e vice ordförande

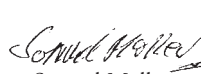
Monica Flodin

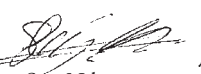
Sven Bylund

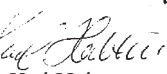
Peter Hasselborg

Samuel Möller

Stig Nilsson

Karl Hultin

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

Revisorernas redogörelse, Granskningsrapporter från lekmanrevisorerna, Sakkunnigas granskningsrapport av årsredovisning 2014

Härnösands
kommun

871 80 Härnösand, 0611-34 80 00
www.harnosand.se